

VIEŠOJI ĮSTAIGA NACIONALINIS KRAUJO CENTRAS

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS
NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
2014 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2015 metai

TURINYS

I.	Įvadas.....	3
II.	Struktūra ir personalas.....	7
III.	Donorų telkimas, medicininė atranka ir kraujo paėmimas.....	13
IV.	Kraujo laboratorinis ištyrimas.....	21
V.	Kraujo ir kraujo komponentų ruošimas, nurašymas ir išdavimas.....	24
VI.	Farmacinė veikla.....	30
VII.	Kokybės kontrolė.....	31
VIII.	Auditai, išoriniai tikrinimai.....	41
IX.	Korupcijos prevencija.....	42
X.	Viešieji pirkimai.....	42
XI.	Ūkinė veikla.....	44
XII.	Finansinė ir ekonominė veikla.....	44
XIII.	Kiekybiniai ir kokybiniai VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 metų veiklos vertinimo rodikliai	47
XIV.	Išvados.....	49

I. ĮVADAS

Viešoji įstaiga Nacionalinis kraujo centras Juridinių asmenų registre įregistruota 2003 m. gruodžio 23 d. VšĮ Nacionalinio kraujo centro įstatai patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-739 “Dėl viešosios įstaigos Nacionalinis kraujo centras įstatų patvirtinimo”.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro adresas: Žolyno g. 34, LT 10210 Vilnius, tel. (8~5) 239 2444, faksas: (8~5) 239 2442, įstaigos kodas 126413338, įstaigos internetinės svetainės adresas: www.kraujodonoryste.lt.

Viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro (toliau - Įstaigos) savininkas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, kuri įgyvendina įstaigos dalininko teises ir pareigas. Nauji Įstaigos dalininkai nepriimami, dalininkų teisės neperleidžiamos.

Įstaiga yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo. Įstaiga pagal savo prievolės atsako tik jai nuosavybės teise priklausančiu turtu. Įstaiga neatsako pagal savininko prievolės, o savininkas neatsako pagal Įstaigos prievolės, išskyrus įstatymuose numatytus atvejus.

Viešosios įstaigos Nacionalinis kraujo centras filialai įsteigti Klaipėdoje ir Panevėžyje:

- VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filialo adresas: Naikupės g. 28, LT 93194, Klaipėda, tel. (8~46) 36 5305, faksas: (8~46) 36 5181, įstaigos kodas 300131586.

- VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filialo adresas: Nemuno g. 75, LT 37355, Panevėžys, tel./faksas (8~45) 43 0813, įstaigos kodas 300131636.

2014 metais Kaune, Panevėžyje ir Vilniuje pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro mobilūs kraujo ėmimo punktai, nuo 2013 m. VšĮ Nacionalinio kraujo centro mobilus kraujo ėmimo punktas veikia Šiauliuose. Šiuose pastoviai veikiančiuose mobiliuose kraujo ėmimo punktuose paimtas kraujas į komponentus perdirbamas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale.

Filialai nėra juridiniai asmenys – VšĮ Nacionalinis kraujo centras atsako pagal filialų prievolės ir filialai atsako pagal VšĮ Nacionalinio kraujo centro prievolės. Filialai savo veiklą koordinuoja ir derina su VšĮ Nacionaliniu kraujo centru.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras panaudos pagrindais valdo turtą, kurį VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui 10 metų laikotarpiui perdavė VšĮ Nacionalinio kraujo centro steigėjas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija pagal Valstybės turto panaudos sutartis, sudarytas 2010 metais.

Viešoji įstaiga Nacionalinis kraujo centras yra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos iš valstybės turto įsteigta viešoji asmens sveikatos priežiūros ne pelno įstaiga (toliau – Įstaiga), teikianti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir paslaugas, reikalingas asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimui užtikrinti (aprūpina asmens sveikatos priežiūras įstaigas konservuotu krauju, jo komponentais bei kraujo preparatais).

Pagrindinis įstaigos veiklos tikslas – gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, mažinti gyventojų sergamumą ir mirtinumą aprūpinant sveikatos priežiūros įstaigas krauju, kraujo komponentais ir vaistiniais preparatais.

Pagrindinės Įstaigos veiklos sritys ir rūšys:

- kraujo donorystės veikla (kraujo perpylimo įstaigų ir kraujo bankų veikla), apimanti neatlygintinos kraujo donorystės skatinimą, donorų telkimą ir jų medicininę atranką, donorų kraujo ir jo sudedamųjų dalių surinkimą ir perdirbimą į kraujo komponentus bei jais aprūpinimą Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigas pagal pasirašytas sutartis;

- medicinos laboratorijų veikla, apimanti privalomųjų tyrimų kraujo ir kraujo sudedamųjų dalių donorams atlikimą, mokamų laboratorinių tyrimų paslaugų Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, gyventojams bei kitiems užsakovams teikimą.

Kitos įstaigos veiklos sritys:

- vaistinių preparatų gamyba;
- vaistinių preparatų didmeninis platinimas asmens sveikatos priežiūros įstaigoms ir vaistinėms;
- įstaigoje surinktos ir klinikiniam tikslams nepanaudotos plazmos pardavimas Sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

- mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas Sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

- duomenų apie kraujo donorus, kraujo komponentus ir preparatus kaupimas bei analizė.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro:

- **misija** - nuolat ir laiku aprūpinti Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientus saugiu krauju, jo komponentais ir preparatais;

- **vizija** - tapti kraujo centru, atitinkančiu Europos Sąjungos reikalavimus kraujo centrams ir jų veiklai, ruošiančiu saugų kraują, jo komponentus ir preparatus iš neatlygintinų kraujo donorų bei atitinkančius Europos Sąjungos kokybės standartus;

- **tikslas** - gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, sumažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, aprūpinant sveikatos priežiūros įstaigas krauju, jo komponentais ir preparatais, skatinti nemokamą kraujo donorystę.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro vadovybė įsipareigoja:

- užtikrinti VšĮ Nacionalinio kraujo centro vykdomos veiklos produktų ir paslaugų klientams teikimą pagal jų poreikius bei galiojančių teisės aktų ir normatyvinių dokumentų reikalavimus;

- užtikrinti teikiamų paslaugų prieinamumą ir priimtinumą visoms Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigoms bei visiems į kraujo centrą besikreipiantiems asmenims;

- naudoti tik tokias technologijas ir darbo priemones, kurios nustatyta tvarka aprobuotos ir leistos naudoti Lietuvoje;

- įtvirtinti griežtus kokybės ir saugos standartus, kad būtų užtikrintas surinkto žmogaus kraujo ir jo komponentų atitikimas reikalavimams;

- užtikrinti asmenų, besikreipiančių į kraujo centrą ar kraujo centro filialus, donorų, recipientų, gydymo įstaigų, klientų saugumą bei galimybę reikšti savo pageidavimus, skundus ir teisėtus reikalavimus;

- užtikrinti su klientu ir donoru susijusių duomenų konfidencialumą;

- įgyti kuo didesnę VšĮ Nacionalinio kraujo centro teikiamų paslaugų vartotojų pasitikėjimą;

- užtikrinti kraujo centro darbuotojams saugias darbo sąlygas;

- sudaryti sąlygas kraujo centro darbuotojams kelti savo kvalifikaciją;

- palaikyti kokybės vadybos sistemą, užtikrinančią kraujo donorystės įstaigų kokybės sistemos standartų ir specifikacijų bei kraujo vaistinių preparatų reikalavimų įgyvendinimą, taikant kokybės planavimą, jos kontrolę, užtikrinimą ir tobulinimą pačioje kokybės sistemoje, geros praktikos ir geros gamybos praktikos principus;

- į VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegtos kokybės vadybos sistemos gerinimą, palaikymą bei reikiamų dokumentų ruošimą įtraukti kuo daugiau kraujo centro darbuotojų, tam skiriant reikiamus išteklius;

- dirbti kokybiškai ir pilnai atsakyti už savo darbo rezultatus;

- skatinti ir propaguoti neatlygintiną kraujo donorystę, didinti donorų visuomenės pripažinimą.

Viešoji įstaiga Nacionalinis kraujo centras ir kraujo centro filialai turi licencijas bei pažymėjimus, reikalingas kraujo centro įstatuose bei filialų nuostatuose numatytai veiklai vykdyti:

VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui 2005 m. vasario 1 d. išduota Įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija Nr. 2913, suteikianti teisę teikti kraujo donorystės ir laboratorinės diagnostikos paslaugas bei atlikti tyrimus, nurodytus licencijoje. Veikla vykdoma adresais: Žolyno g. 34, Vilniuje, Nemuno g. 75, Panevėžyje ir Naikupės g. 28, Klaipėdoje.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras ir kraujo centro filialai Klaipėdoje ir Panevėžyje turi Visuomenės sveikatos centrų išduotus Leidimus – higienos pasus.

Teisę VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui užsiimti farmacine veikla – vaistinių preparatų gamyba – suteikia Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VVKT) 2005-11-17 d. išduota Vaistinių preparatų gamybos licencija Nr. 0561.

Teisę VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui užsiimti didmeniniu platinimu suteikia Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2010-12-21 d. išduota Didmeninio platinimo licencija Nr. 0818. Licencijos objektas – žmonėms skirti vaistiniai preparatai.

Tai, kad vaistų gamyba ir kontrolė VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atitinka Europos Sąjungos direktyvos 91/356/EEB reikalavimus, patvirtina Geros gamybos praktikos pažymėjimas Nr. LT/04H/2011 (Certificate of GMP compliance of a manufactured).

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2014 m. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliko didmeninės veiklos auditą dėl atitikties Geros vaistinių preparatų platinimo praktikos reikalavimams, nustatytiems Europos Komisijos 2013 m. lapkričio 5 d. paskelbtose Gairėse dėl žmoniems skirtų vaistų geros platinimo praktikos. VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui 2014 m. išduotas Geros platinimo praktikos pažymėjimas Nr. LT/011H/2014.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008/LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus. Sritis – kraujo komponentų ir preparatų gamyba ir jų tiekimas sveikatos priežiūros įstaigoms.

Sveikatos priežiūros kokybės užtikrinimas ir gerinimas, neatlygintinos kraujo donorystės skatinimas yra vienas iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų prioritetų.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų direktorių įsakymais paskirti už kraujo donorystės veiklą atsakingi kvalifikuoti asmenys VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre paskirti kvalifikuotas asmuo gamybai, farmacinės veiklos vadovas bei asmuo, atsakingas už farmakologinį budrumą.

Įstaiga savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Sveikatos priežiūros įstaigų, Sveikatos sistemos, Sveikatos draudimo, Viešųjų įstaigų, Farmacinės veiklos, Kraujo donorystės ir kitais įstatymais, reglamentuojančiais kraujo donorystės įstaigų veiklą, Europos farmakopėjos reikalavimais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos viršininko įsakymais, VšĮ Nacionalinio kraujo centro įstatais, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų nuostatais, VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus, kraujo centro filialų direktorių įsakymais, kitais norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais kraujo donorystės įstaigų veiklą.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras asmens sveikatos priežiūros įstaigoms kraują, jo komponentus ir preparatus teikia sutarčių su šiomis įstaigomis pagrindu. Sveikatos priežiūros įstaigos, siekdamos įsigyti joms reikalingus kraujo produktus, vykdo viešojo pirkimo procedūras.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras sutarties su Vilniaus teritorine ligonių kasa pagrindu 2014 metais gavo tikslines lėšas donorų kompensacijoms bei lėšas Neatlygintinos kraujo donorystės programos įgyvendinimui.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ruošiamas konservuotas kraujas ir perdirbamas į šiuos kraujo komponentus: eritrocitus be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale; eritrocitus be leukocitų pridėtiniame tirpale; nuplautus eritrocitus; šviežiai šaldytą plazmą; trombocitus, gautus iš konservuoto kraujo; krioprecipitatą, kraujo centre ruošiami afereziniai trombocitai.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliekami recipiento kraujo imunoematologinis ištyrimas, recipiento ir donoro kraujo suderinamumo mėginiai; infekcinių žymenų – ŽIV Ag/Ak, anti HCV, HbsAg ir Syphilis TP nustatymas mikrodalelių surišimo ir chemiliuminescencinės detekcijos metodu; hepatito B DNR, hepatito C RNR, ŽIV 1 RNR nustatymas transkripcijos medijuotos amplifikacijos metodu.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras teikia mokamas paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims vadovaujantis VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtinta tvarka, kuri parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos ministro norminiais teisės aktais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. V-338 “Dėl minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo tvirtinimo”, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V-1063 “Dėl kraujo donorystės įstaigų ir ligoninių kraujo bankų geros praktikos nuostatų patvirtinimo”, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema,

atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008/LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus, į šią sistemą integruoti Geros gamybos praktikos bei Geros praktikos nuostatos ir reikalavimai.

Pagrindiniai VŠĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės sistemos elementai yra šie: nustatyta ir patvirtinta VŠĮ Nacionalinio kraujo centro organizacinė struktūra; nustatyti ir dokumentuoti veiklos procesai; parengti ir patvirtinti pareigybių aprašymai, apibrėžiantys pareigybių funkcijas, atsakomybę, teises ir pareigas; nustatyti reikalavimai personalui, mokymo ir tobulinimo programos; kokybės vadybos sistemos dokumentai, apimantys VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre gaminamų kraujo komponentų specifikacijas, procedūrų aprašus, instrukcijas, duomenų įrašus, kurie rengiami, saugomi, peržiūrimi ir keičiami VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre nustatyta tvarka; nustatyti reikalavimai higienos būklės užtikrinimui, įrangai, patalpoms; užtikrinta nuolatinė kokybės reikalavimų laikymosi kontrolė; atliekami vidiniai ir išoriniai patikrinimai (auditai, inspektavimai).

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikiančia kokybės vadybos sistema siekiama užtikrinti Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigų aprūpinimą kokybiškais ir saugiais kraujo komponentais ir kraujo preparatais, kokybišką donorų, tiekėjų ir klientų aptarnavimą, kuris paremtas profesine kraujo centro darbuotojų kvalifikacija bei etika. Kokybės sistemos principų įgyvendinimas ir kokybės valdymas pagrįstas geros gamybos praktikos pagrindiniais principais bei donorų ir klientų pateiktų pastabų ir pageidavimų dėl teikiamos produkcijos, paslaugų bei aptarnavimo kokybės ir kiekio analize.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre patvirtinti kokybės vadybos sistemos dokumentai, apimantys visą kraujo centro vykdomą veiklą: Kokybės vadovas, Geros vaistų platinimo praktikos kokybės vadovas, procedūrų aprašai, instrukcijos, specifikacijos. Siekiama maksimaliai reglamentuoti visas veiklos sritis, procesus, vykdomus VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre. Kraujo centro bei filialų skyrių vedėjai, specialistai ruošia patys arba dalyvauja ruošiant kokybės vadybos sistemos dokumentus bei palaikant įdiegtą kokybės vadybos sistemą. Visi atsakingi darbuotojai pagal kompetenciją ir kiekvienam darbuotojui pavestas atlikti funkcijas ir pareigas, nurodytas pareigybės aprašymuose, pasirašytinai supažindinami su patvirtintais galiojančiais kokybės vadybos sistemos dokumentais. Kiekvieną procesą, veiklos sritį reglamentuojantys išorės ir centro vidaus dokumentai laikomi darbo vietose, kuriose atliekamas konkretus darbas. Už šių dokumentų valdymą skyriuose ir grupėse atsakingi skyrių vedėjai. Už procedūrų aprašų, instrukcijų, specifikacijų valdymą (saugojimą, paskirstymą, nebegaliojančių kokybės vadybos sistemos dokumentų valdymą) atsakingas VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Teisės ir valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas, filialuose už šią veiklą taip pat paskirti atsakingi asmenys.

Už kraujo centre teikiamų paslaugų kokybės kontrolę, vertinimą ir gerinimą bei šių procesų nenutrūkstamumą atsako skyrių vedėjai bei asmeniškai kiekvienas darbuotojas jam suteiktų teisių ir įgaliojimų, nurodytų kiekvieno darbuotojo pareigybės aprašyme, ribose.

Valdant kokybės vadybos sistemą bei gerinant jos rezultatyvumą, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro vykdoma veikla suskirstyta į procesus. Už VŠĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemos proceso valdymą vidaus teisės aktų nustatyta tvarka atsakinga proceso valdymo grupė (VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu sudaryta kiekvienam procesui), kuriai vadovauja proceso šeiminkas.

Tam, kad užtikrinti kokybišką kraujo centro veiklą, siekiama:

- teikti VŠĮ Nacionalinio kraujo vykdomos centro veiklos produktus ir paslaugas klientams pagal jų poreikius, užtikrinant galiojančių teisės aktų ir normatyvinių dokumentų reikalavimų vykdymą;

- užtikrinti teikiamų paslaugų prieinamumą ir priimtinumą visoms Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms bei visiems į kraujo centrą, kraujo centro filialus besikreipiantiems asmenims;

- skatinti neatlygintą kraujo donorystę;

- naudoti tik tokias technologijas ir darbo priemones, kurios nustatyta tvarka aprobuotos ir leistos naudoti Lietuvoje;

- užtikrinti asmenų, besikreipiančių į VŠĮ Nacionalinį kraujo centrą ar kraujo centro filialus, donorų, recipientų, gydymo įstaigų, klientų saugumą bei galimybę reikšti savo nuomonę, pageidavimus, skundus ir teisėtus reikalavimus;

- įgyti kuo didesnę VŠĮ Nacionalinio kraujo centro teikiamų produktų ir paslaugų vartotojų pasitikėjimą;

- užtikrinti kraujo centro darbuotojams saugias darbo sąlygas;
- sudaryti sąlygas kraujo centro darbuotojams kelti savo kvalifikaciją;
- VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus teisės aktais reglamentuoti visus centre vykdomus procesus ir visas veiklos sritis;
- į kokybės vadybos sistemos gerinimą, palaikymą bei reikiamų dokumentų ruošimą ir atnaujinimą įtraukti kiek įmanoma daugiau kraujo centro darbuotojų;
- dirbti kokybiškai ir pilnai atsakyti už savo darbo rezultatus;
- užtikrinti tinkamą finansinę apskaitą bei atskaitomybę.

Tiek įstaigos veiklos, tiek vidaus kontrolės sistemos gerinimas yra nenutrūkstamas procesas, todėl kraujo centre šie klausimai nuolat aptariami, atliekami auditai.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose auditus atlieka VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu sudaryta vidaus auditorių grupė.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir jo filialo tikslus ir uždavinius įgyvendina kraujo centro personalas. Kiekvienas darbuotojas pagal kompetenciją atsakingas už jam pavestą veiklą (funkcijų) atlikimą. Už VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose vykdomos veiklos kontrolę pagal savo kompetenciją atsakingi asmenys, nurodyti procedūros aprašų ir instrukcijos skyriuose „Atsakomybė“.

Kiekvieno darbuotojo pareigos, teisės ir atsakomybė nurodyta jo pareigybės aprašyme, skyrių ar grupių veikla reglamentuota skyrių / grupių veiklos nuostatuose.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų darbuotojams sudarytos tinkamos sąlygos atlikti jiems pavestą darbą (funkcijas).

Sudarant prekių, paslaugų ar darbų pirkimų planus, atsižvelgiant į centro finansines galimybes įsigyjama nauja įranga, numatoma pirkti priemones, užtikrinančias ir gerinančias darbuotojų darbo sąlygas, vykdomi kraujo centro patalpų remonto darbai.

Donorų atranka, kraujo ruošimas, kraujo laboratorinis ištyrimas, kraujo komponentų gamyba, išleidimas, išdavimas į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, plazmos, skirtos perdirbimui į kraujo preparatus priėmimas, apskaita, saugojimas, perdavimas, kraujo preparatų priėmimas, apskaita, laikymas, išleidimas, išdavimas į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, procedūrų aprašų, instrukcijų, specifikacijų rengimas bei kitų atliekamų darbų kokybę užtikrinama vykdant Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymus, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus įsakymus, Europos farmakopėjos reikalavimus, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus, kraujo centro filialų direktorių įsakymus, tarptautinius reikalavimus kraujo produktų kokybei bei saugumui ir kitus teisės aktus.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro valdymo organas yra kraujo centro Administracija, personalinė Administracijos sudėtis tvirtinama VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu. Administracija savo darbą organizuoja ir kraujo centro veiklą koordinuoja vadovaudamasi VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus (Administracijos vadovo) įsakymu patvirtintu Administracijos darbo reglamentu. Kraujo centre sudaryta Stebėtojų taryba, kuri yra patariamasis organas.

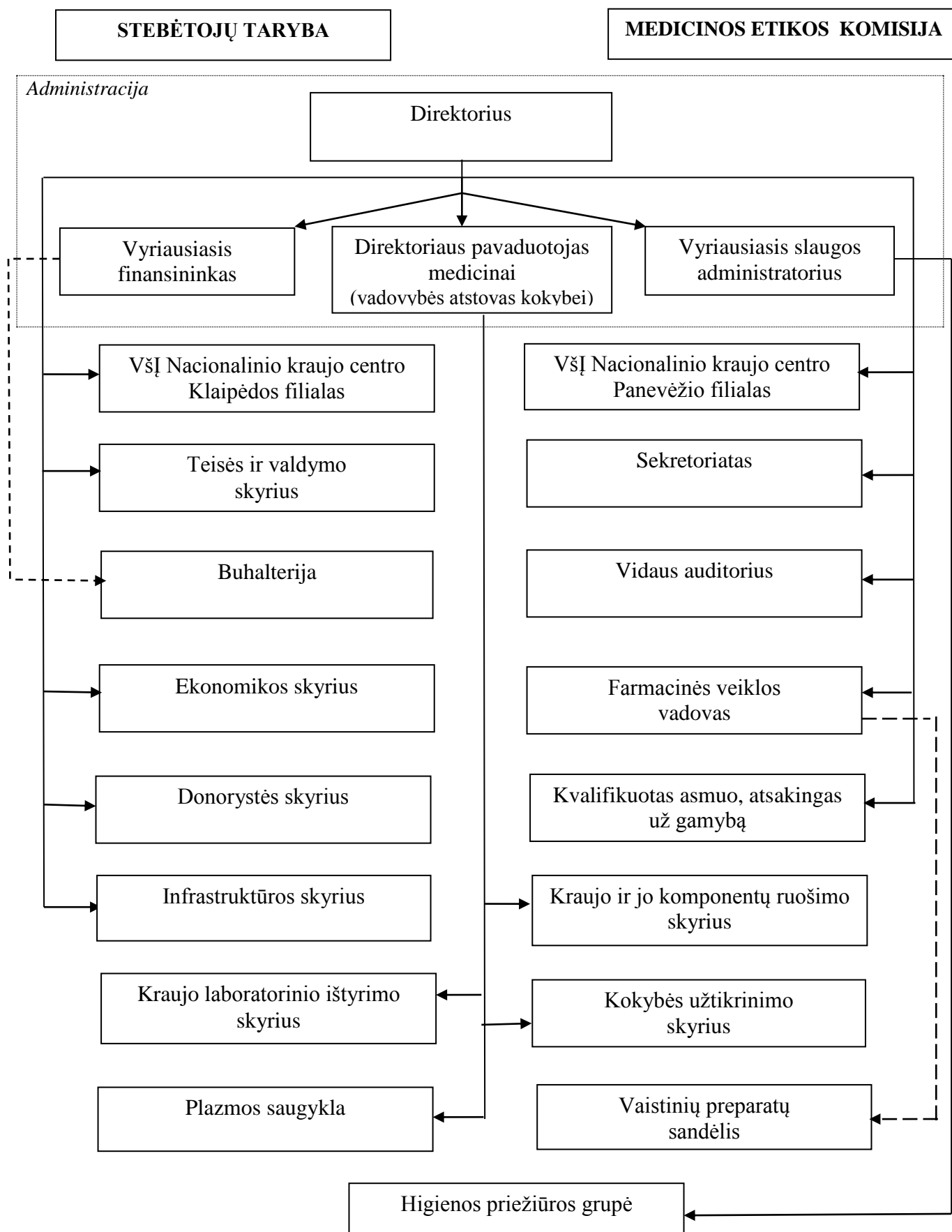
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. V-560 patvirtintos VŠĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 m. siektinos veiklos užduotys, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtinti VŠĮ Nacionalinio kraujo centro tikslai siektinų veiklos užduočių įvykdymui.

II. STRUKTŪRA IR PERSONALAS

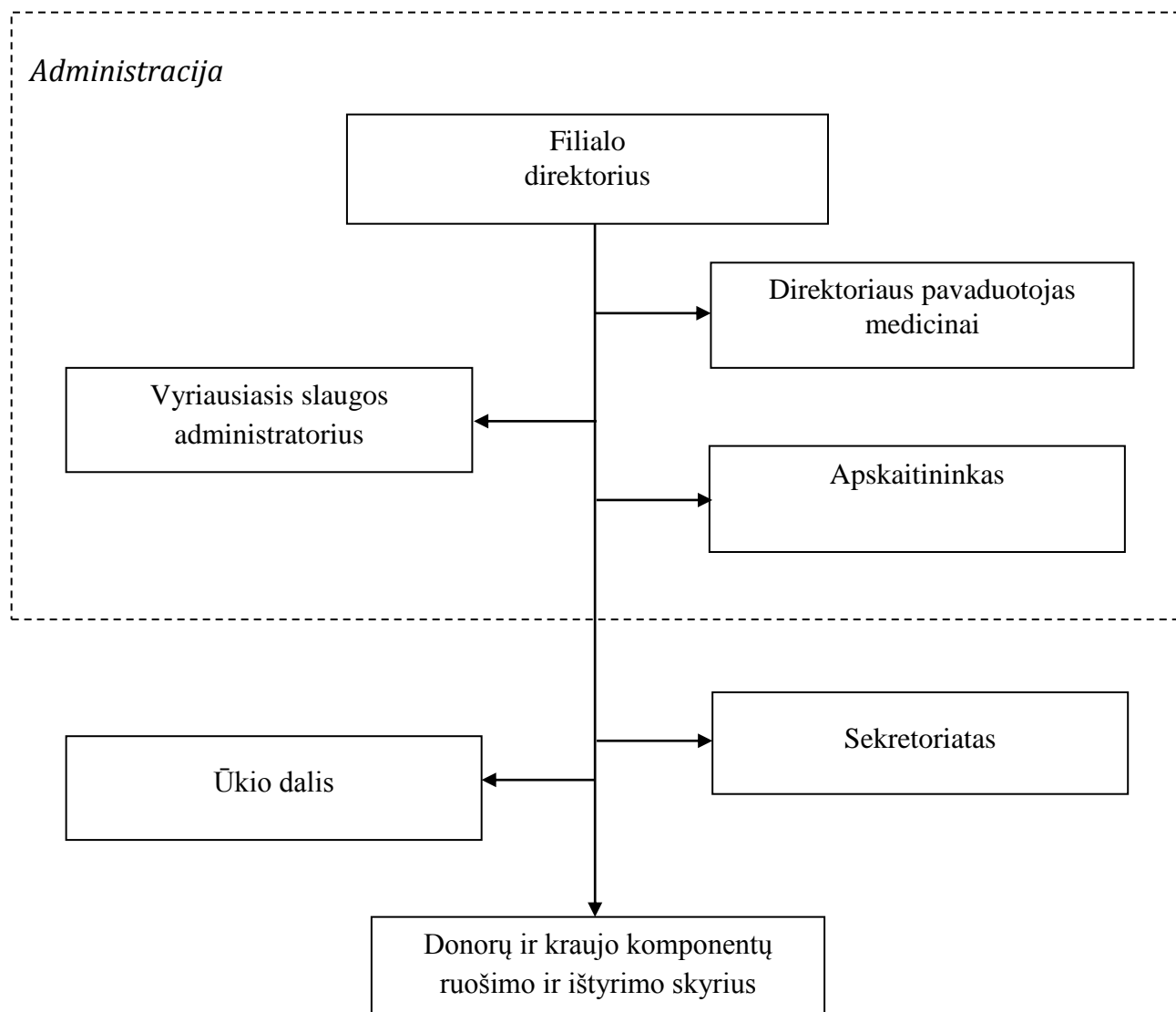
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-1090 „Dėl viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro įstatų patvirtinimo“ patvirtintų viešosios įstaigos Nacionalinis kraujo centras įstatų nuostatomis, kraujo centro direktoriui suteikta teisė nustatyti darbuotojų etatus bei įstaigos vidinę struktūrą.

1 – 3 paveiksluose pateikiama VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio ir Klaipėdos filialų struktūros 2014 m. gruodžio 31 dienai.

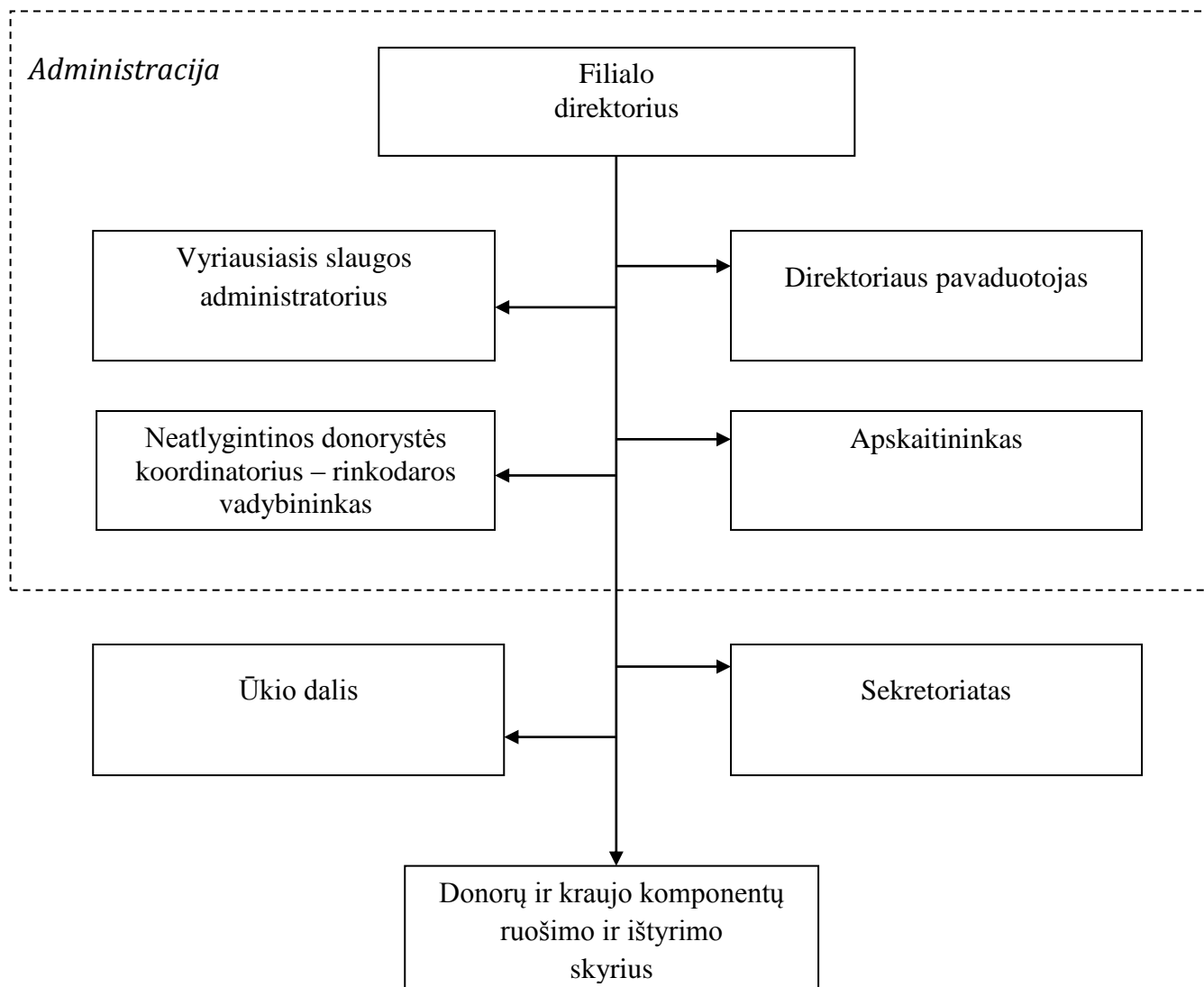
VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
STRUKTŪRA 2014 M. GRUODŽIO 31 DIENAI

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
PANEVĖŽIO FILIALO
STRUKTŪRA

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS NACIONALINIO KRAUJO CENTRO
KLAIPĖDOS FILIALO
STRUKTŪRA

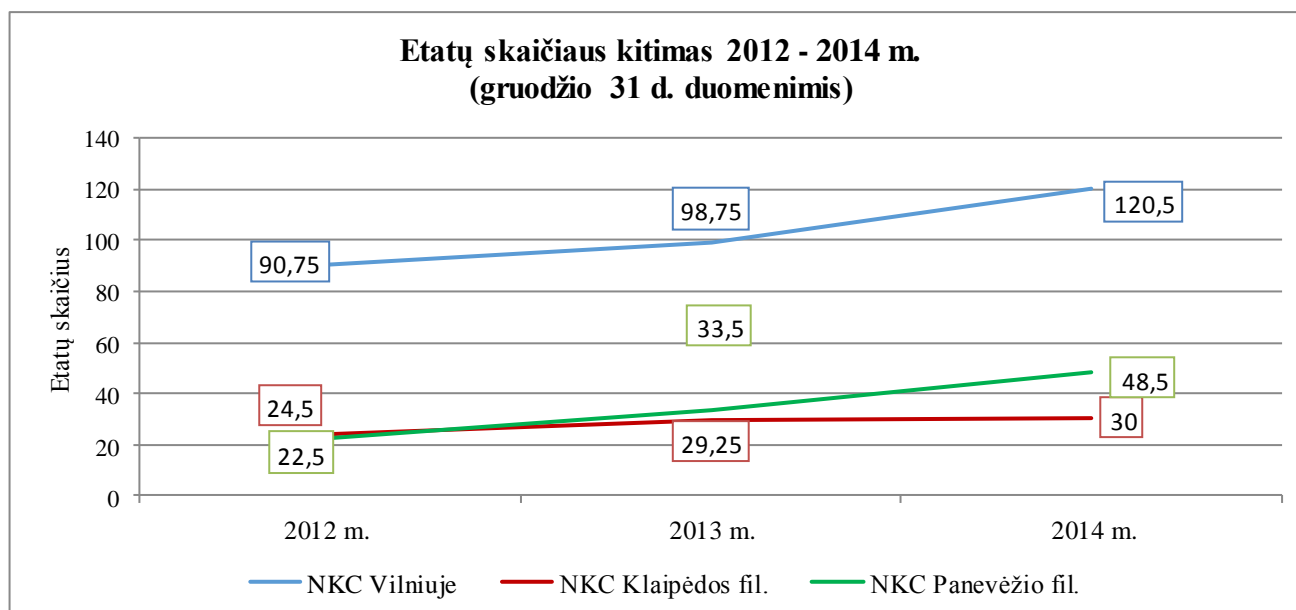
2014 m. sausio 1 dienai VšĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo patvirtinta 161,5 etato, dirbo 164 darbuotojai, 2014 m. gruodžio 31 dienai VšĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo patvirtinti 199,0 etatai ir dirbo 206 darbuotojai. VšĮ Nacionalinio kraujo centro etatų ir fizinių asmenų pasiskirstymas 2014 m. gruodžio 31 dienai pagal pareigybes parodytas 1 lentelėje.

1 lentelė. Etatų ir fizinių asmenų pasiskirstymas 2014 m. gruodžio 31 dienai pagal pareigybes

Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	Iš viso VšĮ NKC	
		Etatų skaičius	Fizinių asmenų skaičius
1.	Administracijos darbuotojai	10,0	10
2.	Gydytojai	13,75	19
3.	Medicinos biologai	5,25	6
4.	Skyrių vedėjai	10,0	10
5.	Slaugos specialistai (t. sk. bendrosios praktikos slaugytojai donorų organizavimui)	55,0	56
6.	Technologai (klinikos laborantai)	22,5	24
7.	Donorų organizatoriai	8,5	10
8.	Kitas kvalifikuotas personalas (administratoriai, juristai, specialistai, buhalteriai, inžinieriai, archyvarai, ir kt.)	31,75	32
9.	Kitas personalas (valytojai, budėtojai, sandėlininkas, operatoriai, darbininkai, vairuotojai, donorų dokumentų tvarkytojai, elektrikas, kasininkas)	42,25	39
Iš viso:		199,0	206

Etatų skaičiaus kitimas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2012 – 2014 metais parodytas 4 paveiksle.

4 paveikslas

Į VšĮ Nacionalinį kraujo centrą 2014 metais buvo priimti 68 darbuotojai (iš jų VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje – 36, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filiale – 6, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale – 26), atleisti 26 darbuotojai (iš jų VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje – 8, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filiale – 6, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale – 12).

Darbuotojų kaitos įstaigoje rodiklis apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. V-1019 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešųjų įstaigų veiklos finansinių rezultatų vertinimo kiekybinių ir kokybinių rodiklių ir vadovujančių darbuotojų mėnesinės algos dalies nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta Darbuotojų kaitos įstaigoje rodiklio skaičiavimo metodika, kai sudedami atleistųjų ir naujai priimtų darbuotojų skaičiai, gautas rezultatas padalinamas iš dviejų ir išreiškiamas procentais nuo dirbančiųjų skaičiaus (darbuotojų skaičius paskutinę metų darbo dieną).

Bendras darbuotojų kaitos rodiklis VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais – 22,815 % (VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje – 17,741 %, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filiale – 19,35 %, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale – 37,25 %).

Pagrindinės priežastys, turėjusios įtakos aukštam VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojų kaitos rodikliui:

- 2013 m. sustabdžius, o vėliau ir panaikinus UAB „Kraujo donorystės centro“ ir VšĮ Kauno kraujo centro licencijų teikti kraujo donorystės ir laboratorinės diagnostikos paslaugas galiojimą, padidėjo VšĮ Nacionalinio kraujo centro aptarnaujamų ASPĮ skaičius, į kurias pristatomi (vežami) kraujo komponentai. VšĮ Nacionalinis kraujo centras, siekdamas aprūpinti respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigas kraujo komponentais, privalėjo suintensyvinti donorų telkimą, padidinti kraujo ruošimo ir kraujo komponentų gamybos apimtis. Siekiant užtikrinti reikiamą donorų skaičių, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre nuo 2014 m. buvo įsteigtas Donorystės skyrius, padidėjo gamybos apimtys (priimamų donorų skaičius, atliekamų kraujo tyrimų skaičius, ruošiamų ir išduodamų kraujo komponentų skaičius). Dėl šių priežasčių, siekiant užtikrinti stabilią VšĮ Nacionalinio kraujo centro veiklą, 2014 metų eigoje buvo priimta dalis darbuotojų.

- Siekiant neprarasti Kauno krašto donorų bei užtikrinti Kauno, Alytaus, Marijampolės apskričių teritorijose esančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų aprūpinimą kraujo komponentais bei siekiant sudaryti sąlygas Kauno krašto donorams duoti kraujo jiems patogioje vietoje, 2014 m. pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kauno mobilus punktas.

- Siekiant užtikrinti Panevėžio krašto ligoninių aprūpinimą kraujo komponentais bei siekiant sudaryti sąlygas Panevėžio krašto donorams duoti kraujo jiems patogioje vietoje, 2014 m. pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio mobilus punktas.

- 2014 m. rudenį pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro mobilus punktas Vilniuje donorams strategiškai patogioje vietoje (Vilniaus centrinėje universalinėje parduotuvėje).

- Padidėjęs kraujo komponentų poreikis, aptarnaujamų asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičiaus augimas, tai, kad kraujo komponentus VšĮ Nacionalinis kraujo centras ir kraujo centro filialai į asmens sveikatos priežiūros įstaigas pristato savo transportu, sąlygojo darbuotojų skaičiaus augimą, ko pasekoje darbuotojų kaitos rodiklis VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 m. siekė 22,815 %.

Kraujo centro darbuotojų teisės, pareigos, atsakomybė nustatyti jų pareigybės aprašymuose, skyrių ar grupių veiklos nuostatuose.

Visi VšĮ Nacionalinio kraujo centro sveikatos priežiūros specialistai (gydytojai ir bendrosios praktikos slaugytojai) turi galiojančias licencijas.

Darbuotojai, kuriems pavestų funkcijų atlikimui reikalingi atitinkami pažymėjimai, yra išklause atitinkamus mokymo kursus ir turi tai patvirtinančius pažymėjimus (darbų saugos, liftininko ir kt.)

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre gydytojų, medicinos biologų, bendrosios praktikos slaugytojų, technologų (klinikos laborantų) kvalifikacijos kėlimo planai tvirtinami VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus, kraujo centro filialuose - filialų direktorių įsakymais. Kraujo centre vyksta darbuotojų pirmos ir antros pakopų vidiniai tęstiniai Geros gamybos praktikos, Geros praktikos mokymai, Geros vaistų platinimo praktikos mokymai. Geros gamybos praktikos, Geros praktikos vidinių ir Geros vaistų

platinimo praktikos mokymų planas - grafikas tvirtinamas VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre pradėjus naudoti naują įrangą, naujas darbo priemones, pasikeitus kraujo centro darbuotojo darbo vietai, priėmus naują darbuotoją, taip pat vykdant darbuotojų rotacijos principą, vyksta vidiniai mokymai darbo vietos principu, mokymai įforminami protokolu (aktu). Priėmus naują darbuotoją ar darbuotoją perkėlus į kitą darbo vietą, sudaroma mokymo programa, paskiriami už šio darbuotojo apmokymą atsakingi asmenys. Apmokamam darbuotojui savarankiškai atlikti jam pavestą darbą (funkcijas) leidžiama tik darbuotojui apsimokius darbo vietos principu ir kraujo centro direktoriaus įsakymu sudarytai komisijai patikrinus šio darbuotojo žinias ir praktinius įgūdžius bei priėmus sprendimą dėl darbuotojo galimybės dirbti savarankiškai.

Pradėjus naudoti naują įrangą, naujas darbo priemones ar reagentus, darbuotojų apmokymus praveda šias priemones pateikusių įmonių atstovai.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų darbuotojai 2014 metais kvalifikaciją kėlė Vilniaus universiteto Medicinos fakultete, Lietuvos sveikatos mokslų universitete, Nacionaliniame mokymų centre, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centre, Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro Vilniaus, Panevėžio ir Klaipėdos filialuose.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir centro filialų laboratorijų darbuotojai 2014 metais dalyvavo Laboratorinės medicinos draugijos bei Imunologų draugijos organizuojamuose seminaruose, taip pat seminaruose, konferencijose, kursuose, apimančiuose dokumentų valdymą, viešuosius pirkimus, buhalterinę apskaitą ir kt.

Be to, kad VŠĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojai dalyvavo mokymuose bei kėlė kvalifikaciją kitų įstaigų ir organizacijų organizuotuose mokymo kursuose, jie ir patys dalyvavo organizuojant ir vedė Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro organizuotus mokymo ciklus, kurie vyko VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojai patys studijuoja, derina mokslą ir darbą.

Kraujo centro darbuotojams sudarytos tinkamos darbo sąlygos, darbuotojai aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis, periodiškai tikrinasi sveikatą teisės aktuose nustatyta tvarka bei periodiškumu.

III. DONORŲ TELKIMAS, MEDICININĖ ATRANKA IR KRAUJO PAĖMIMAS

Pagrindiniai uždaviniai telkiant donorus ir atliekant jų atranką yra:

1. Telkti kraujo donorus.
2. Ieškoti naujų donorų.
3. Išsaugoti jau esamus donorus.
4. Atlikti medicininę donorų atranką pagal norminių teisės aktų reikalavimus.

Pagrindiniai tikslai:

1. Skatinti neatlygintą kraujo donorystę.
2. Užtikrinti pakankamą donorų skaičių VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose, tuo užtikrinant pakankamą konservuoto kraujo kiekio paruošimą kraujo komponentų gamybai.

Ypatingas dėmesys VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre kreipiamas į visuomenės informavimą apie neatlygintinos donorystės svarbą, nes perėjimas prie neatlygintinos kraujo donorystės neįmanomas be aktyvaus visuomenės dalyvavimo ne tik pačioje neatlygintinoje donorystėje, bet ir jos propagavime bei donorų telkime.

Tam, kad užtikrinti ruošiamų kraujo produktų kokybę bei saugumą, VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose užtikrinta kvalifikuota donorų atranka ir sukurta kiekvienos kraujo donacijos susekamumo sistema. Donorų atrankos sistema – tai griežti reikalavimai donorų atrankai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. vasario 4 įsakymu Nr. V-84 “Dėl kraujo donorų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo, privalomųjų tyrimų sąrašo, reikiamų sveikatos rodiklių ir kraujo donorų apklausos anketos patvirtinimo” (2014 m. kovo 27 d. įsakymas Nr. V-411 “Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. vasario 4 d. įsakymo Nr. V-84 “Dėl

kraujo donorų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašo, privalomųjų tyrimų sąrašo, reikiamų sveikatos rodiklių ir kraujo donorų apklausos anketos patvirtinimo“ pakeitimo”).

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų prioritetu telkiant donorus yra neatlygintina kraujo donorystė. Siekiant pritraukti neatlygintinus kraujo donorus, ieškota naujų renginių formų ir patogių vietų rengti neatlygintinos kraujo donorystės akcijas, todėl donorystės akcijos rengtos sostinės prekybos centruose, viešose erdvėse. Organizuojant akcijas buvo pasitelkti savanoriai, kuriems surengti mokymai. Siekiant pritraukti kuo daugiau neatlygintinų kraujo donorų ir informuoti visuomenę apie kraujo donorystės naudą ir svarbą, Vilniaus mieste buvo rengtos neatlygintinos kraujo donorystės akcijos viešosiose vietose: Rotušės aikštėje, Katedros aikštėje, prekybos centruose.

Siekiant sudominti ir motyvuoti daugiau 18 - 65 metų asmenų tapti neatlygintiniais kraujo donorais, buvo rengiamos akcijos – renginiai viešose Vilniaus, Panevėžio, Alytaus, Kauno, Šiaulių, Visagino, Kėdainių, Mažeikių, Klaipėdos miestų erdvėse („Neatlygintinos kraujo donorystės turas per Lietuvą 2014“). 2014 m. birželio mėnesį vyko jau per keletą metų tapę tradiciniais Pasaulinei kraujo donorų dienai skirti renginiai, kurių tikslas - patraukti visuomenės ir žiniasklaidos dėmesį, paskatinti jaunas žmones tapti neatlygintiniais kraujo donorais.

Panevėžio ir Klaipėdos miestuose vyko renginiai, skirti pagerbti ir apdovanoti šių regionų nusipelnčius neatlygintinus kraujo donorus, padėkoti savanoriams ir nevyriausybių organizacijų atstovams, kurie savo veikla aktyviai prisidėjo prie neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo. Siekiant sutelkti kuo daugiau Lietuvos neatlygintinų kraujo donorų ir pagerbti juos nacionaliniu mastu, 2014 m. spalio mėn. Vilniaus Kongresų rūmuose buvo rengiami neeiliniai Lietuvos neatlygintinų kraujo donorų apdovanojimai, kuriuos organizavo VŠĮ Nacionalinis kraujo centras, Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų kraujo centras bei Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų kraujo centras. Renginio metu Lietuvos Nusipelnusio donoro pažymėjimais buvo apdovanoti 119, o Donorystės žymūno pažymėjimais – 28 neatlygintini kraujo donoriai. Aukščiausias kraujo donoro apdovanojimas - Garbės donoro vardas buvo suteiktas 39 donorams.

Neatlygintinų kraujo donorų apdovanojimo Nusipelnusio donoro pažymėjimais, Donorystės žymūno pažymėjimais ceremonijos vyko ir Klaipėdoje bei Panevėžyje.

VŠĮ Nacionalinis kraujo centras, bendradarbiaudamas su Nacionaline donorų asociacija, 2014 m. spalio mėn. organizavo tarptautinę konferenciją, skirtą neatlygintinos ir savanoriškos kraujo donorystės specialistams ir savanoriams „Neatlygintina kraujo donorystė: situacija, aspektai ir sprendimai Baltijos regione ir Europoje“. Konferencijos pranešėjai - ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje žinomi lektoriai iš Irano, Danijos, Prancūzijos, Suomijos ir Estijos. Renginyje savo patirtimi dalijosi Danijos kraujo donorų asociacijos generalinis sekretorius Jesper Willumsen, Talino kraujo centro vadovė Riin Kullaste, Europos kraujo aljanso vykdančysis direktorius Gilles Folléa, Irano Kraujo transfuzijos tarnybos viceprezidentė Muhtab Maghsudlu, kraujo centrų atstovės Zohreh Masaeli ir Giti Izadipour, Suomijos Raudonojo Kryžiaus atstovė Satu Pastila. Savo patirtimi taip pat dalijosi ir renginyje dalyvavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos specialistai, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro, Vilniaus universitetinės ligoninės Santariškių klinikų ir Sveikatos mokslų universitetinės ligoninės Kauno klinikų kraujo centrų vadovai ir atstovai, Nacionalinės donorų asociacijos, regioninių donorų organizacijų atstovai, savanoriai, donorystės entuziastai.

2014 metų spalio mėn. Klaipėdos rajono mokyklų moksleiviai dalyvavo vaikų piešinių konkurse „Dovanok gyvenimą“. Vertinimo komisijos atrinkti geriausi darbai buvo eksponuojami parodoje konferencijos „Racionalus kraujo komponentų naudojimas klinikinėje praktikoje: „Kokybė, saugumas, šalutinis poveikis“ metu, su piešinių nuotraukomis išleistas 2015 metų kalendorius.

VŠĮ Nacionalinis kraujo centras kartu su Danijos ROTARY klubo atstovais 2014 metais vykdė edukacinį projektą, apimančią darbą su moksleiviais mokymosi įstaigose ir bendrą neatlygintinos kraujo donorystės akcijų organizavimą.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose lankėsi moksleiviai, jiems vestos ekskursijos, jų metu skaitytos paskaitėlės, demonstruoti filmukai apie neatlygintiną kraujo donorystę.

Siekiant surasti naujų neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo būdų ir susipažinti su kitų šalių patirtimi šioje srityje, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro atstovai dalyvavo Tarptautinėje jaunimo

konferencijoje (International Youth Forum of IFBDO/FIODS), vykusioje šiaurės vakarų Afrikoje – Maroke. Konferencijos metu buvo aptarti šie aspektai: nuolatinių kraujo donorų bendrijos kūrimas, kraujo donorystės įstaigos identiteto kūrimas, savanorių, atliekančių veiklą kraujo donorystės srityje, skatinimo ir išlaikymo programa ir kt. Konferencijos metu įgytos žinios buvo sėkmingai panaudotos įgyvendinant VŠĮ Nacionalinio kraujo centro firminio stiliaus kūrimo procesą (sukurtas VŠĮ Nacionalinio kraujo centro firminio stiliaus vadovas), taip pat formuojant būsimos nuolatinių neatlygintųjų kraujo donorų bendrijos (Donorų korpuso) nuostatas.

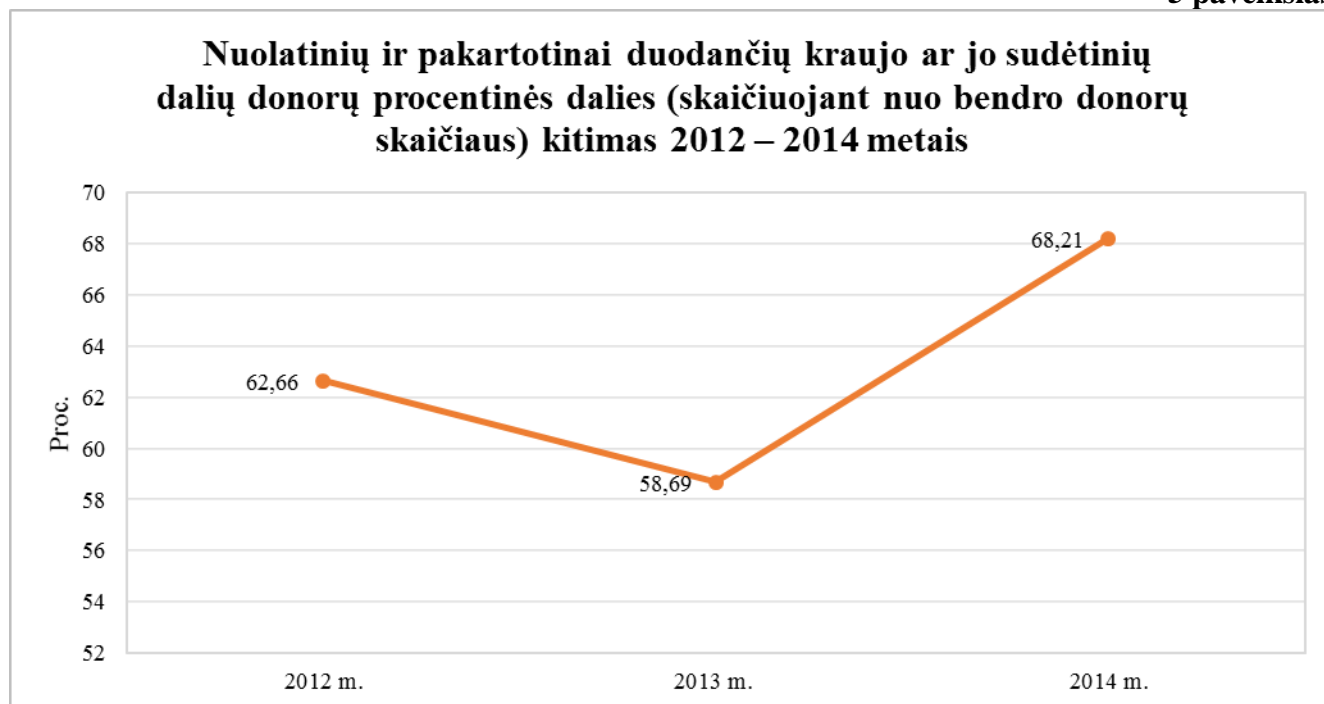
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1112 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. V-992 „Dėl neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programos 2006–2015 m. patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtina Neatlygintinos kraujo donorystės skatinimo programa 2006–2015 metams. Įgyvendinant šią programą, 2014 m. atlikta visa eilė priemonių neatlygintinai donorystei skatinti – platinti informaciniai lankstinukai, tušinukai, lipdukai, ženkliukai, puodeliai, išdalintos donorystės propagavimo priemonės, vyko centro darbuotojų ir savanorių mokymai, vyko renginiai donorams padėkoti bei juos paskatinti.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. V-975 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. V-992 „Dėl Neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programos 2006 – 2015 m. patvirtinimo“ pakeitimo“ nustatyta, kad IV etapas apima 2014 – 2015 metus. Etapo tikslas – iki 2015 m. gruodžio 31 d. pasiekti iki 55 % neatlygintųjų donacijų visose kraujo donorystės įstaigose.

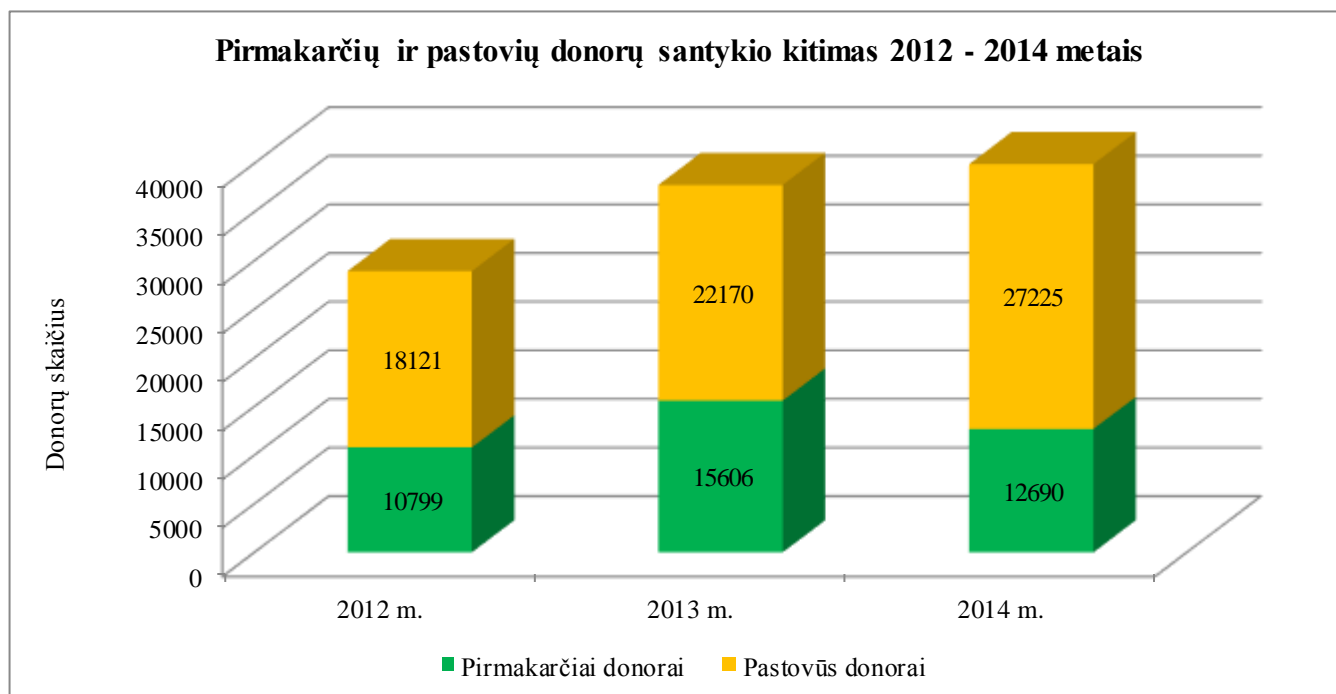
VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre (įskaitant ir filialus) 2014 metais kraujo ar jo sudėtinių dalių davė 39 915 donorai, iš jų 12 690 pirmą kartą. Pirmakarčiai donorai 2014 metais sudarė 31,7 % skaičiuojant nuo bendro 2014 metais apsilankiusių donorų skaičiaus (2011 m. – 41,22 %, 2012 m. – 37,34 %, 2013 m. – 41,31 %).

Nuolatinių ir pakartotinai duodančių (pastovių) kraujo ar jo sudėtinių dalių donorų procentinės dalies (skaičiuojant nuo bendro donorų skaičiaus) kitimas 2012 – 2014 metais parodytas 5 paveiksle.

5 paveikslas

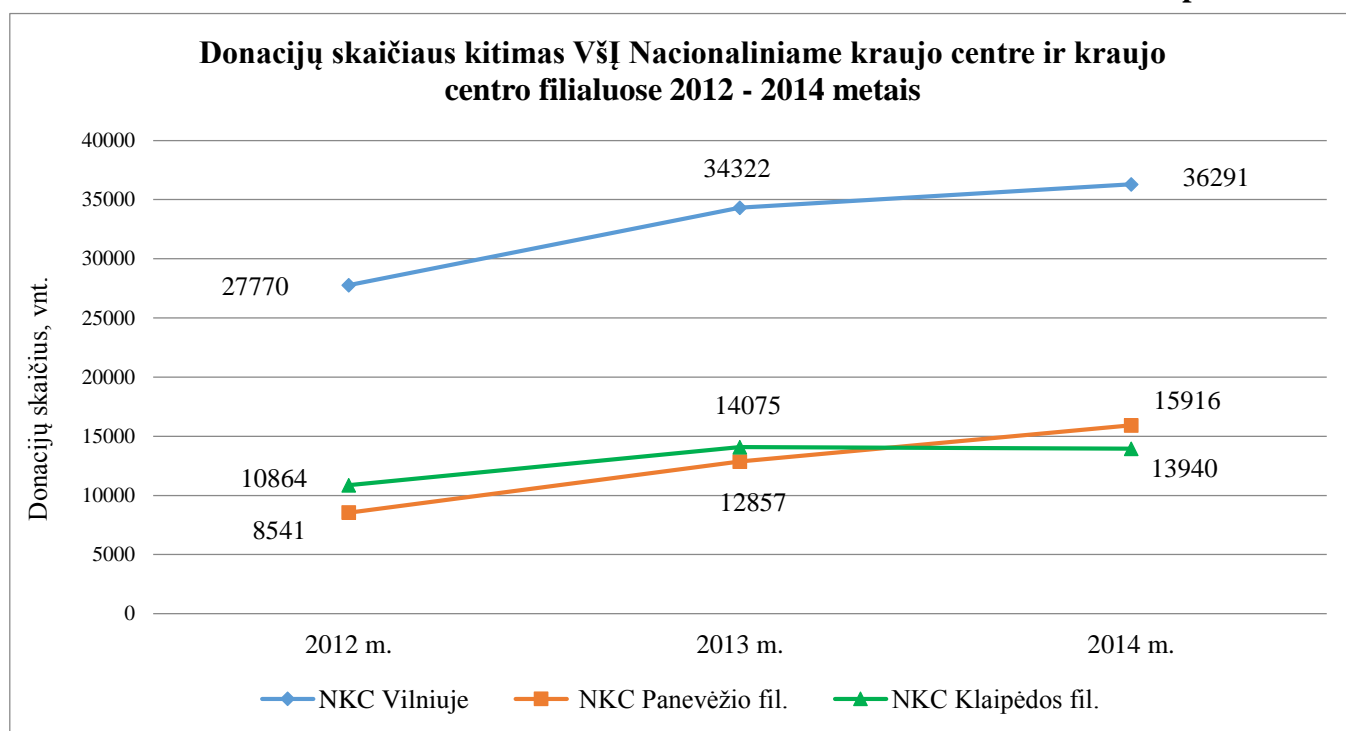

Pirmakarčių ir pastovių donorų santykio kitimas VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2012 – 2014 metais parodytas 6 paveiksle.

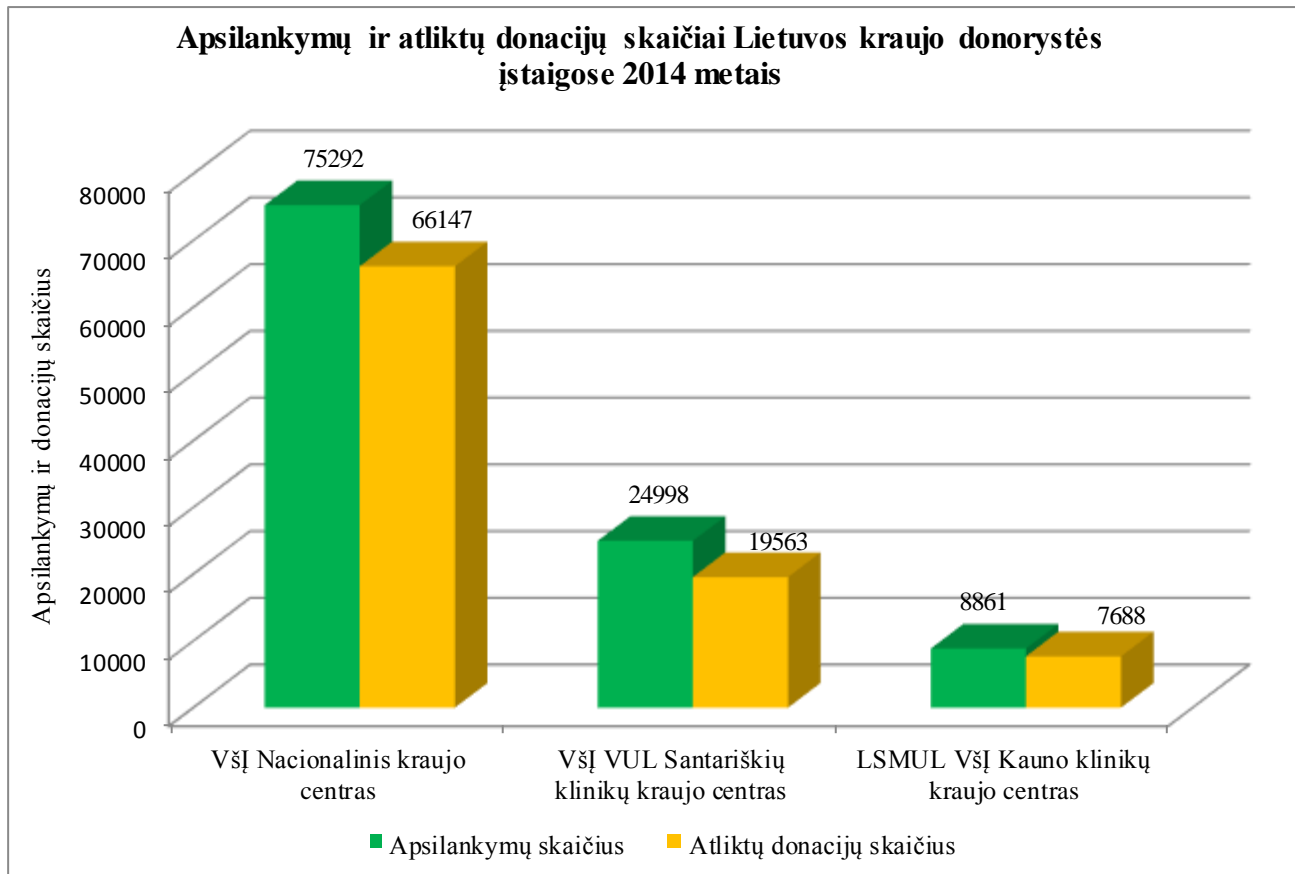
VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais buvo 65 795 konservuoto kraujo (iš jų 31 053 arba 47,2 % neatlygintinų) donacijos, 347 trombocitų, gautų aferezės būdu (iš jų 147 arba 42,36 % neatlygintinos), donacijos, taip pat 2 eritrocitų davimai bei 3 autologinio kraujo davimai – iš viso VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais buvo 66 147 kraujo ir jo sudėtinių dalių donacijos, iš jų 31203 neatlygintinos.

Kraujo ir jo sudėtinių dalių donacijų skaičiaus kitimas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2012 – 2014 metais parodytas 7 paveiksle.

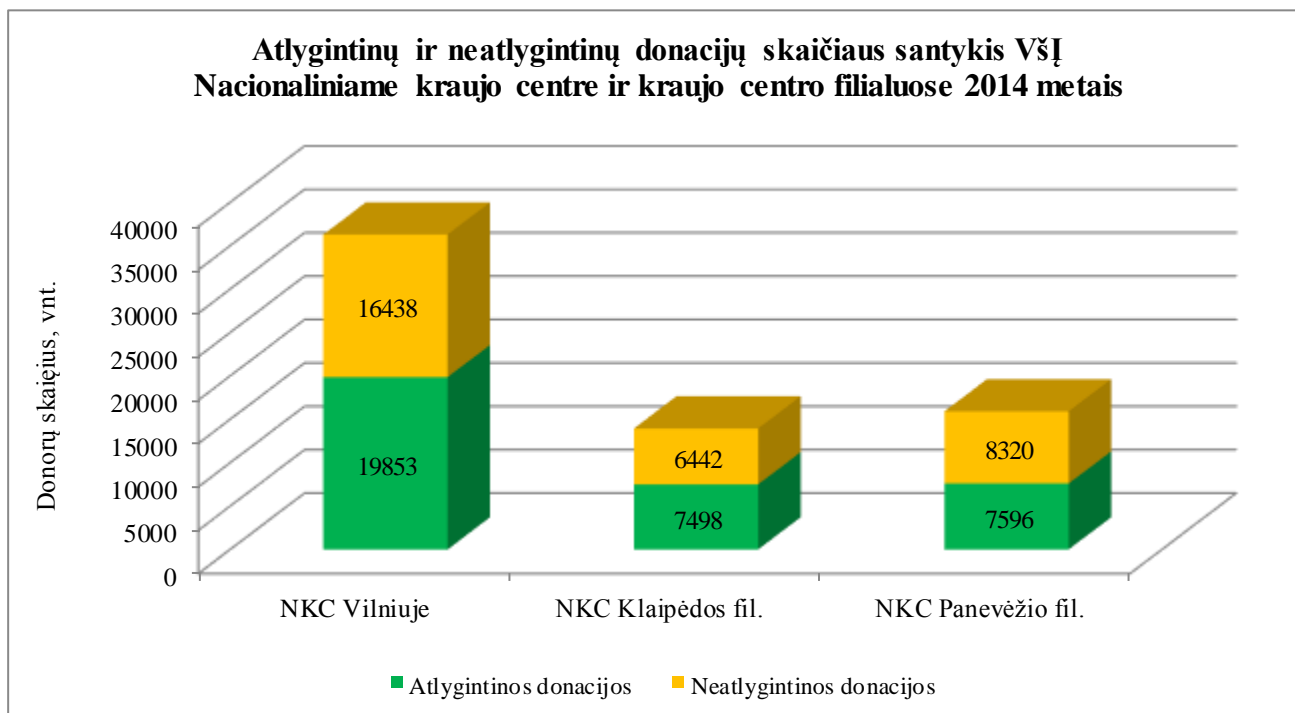
Apsilankymų ir atliktų donacijų skaičiai Lietuvos kraujo donorystės įstaigose 2014 metais parodyti 8 paveiksle (Kraujo donorų registro duomenys).

8 paveikslas

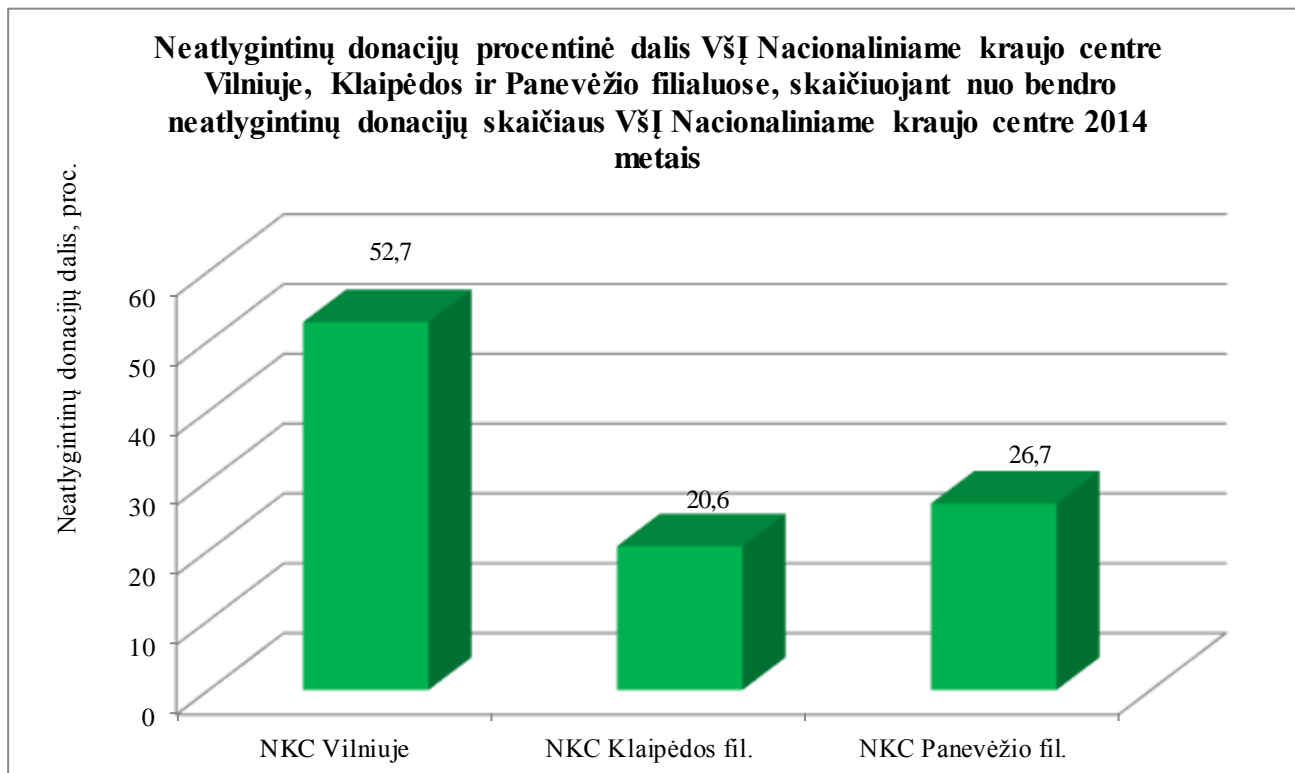
Atlygintinių ir neatlygintinių donacijų skaičiaus santykis VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2014 metais parodytas 9 paveiksle.

9 paveikslas

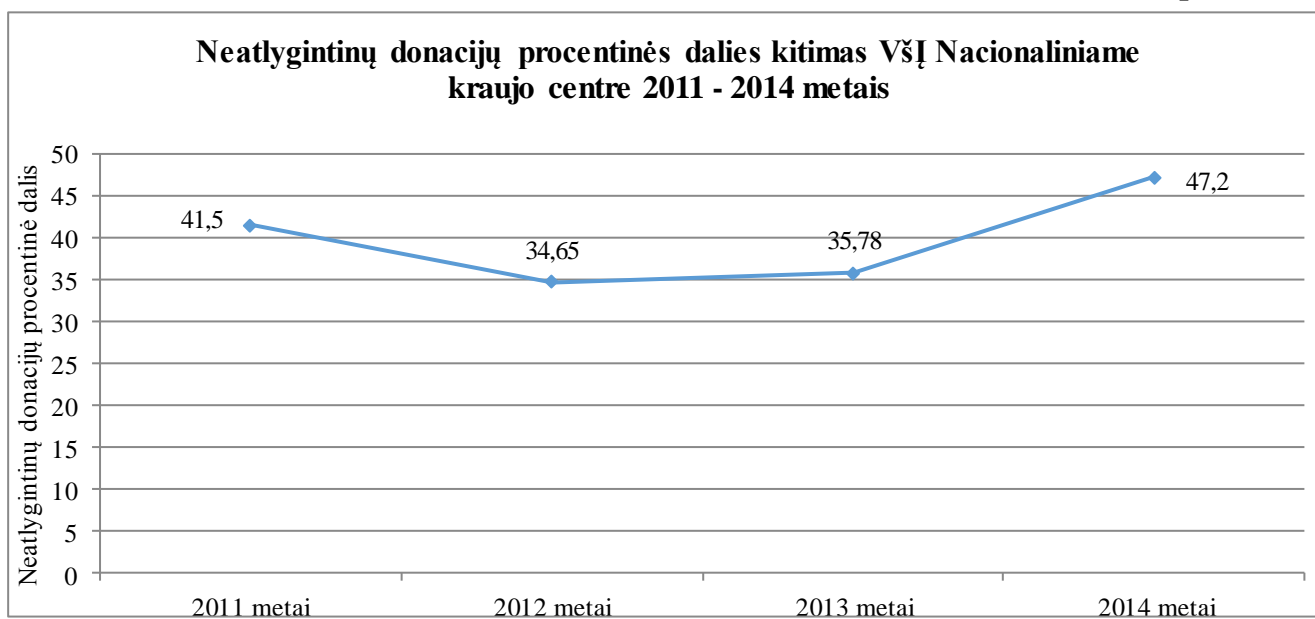
Informacija apie neatlygintų donacijų dalį procentais (nuo bendro neatlygintų donacijų skaičiaus) VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2014 metais pateikiama 10 paveiksle.

10 paveikslas

Neatlygintų donacijų procentinės dalies, skaičiuojant nuo bendro donacijų skaičiaus, kitimas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2011 – 2014 metais parodytas 11 paveiksle.

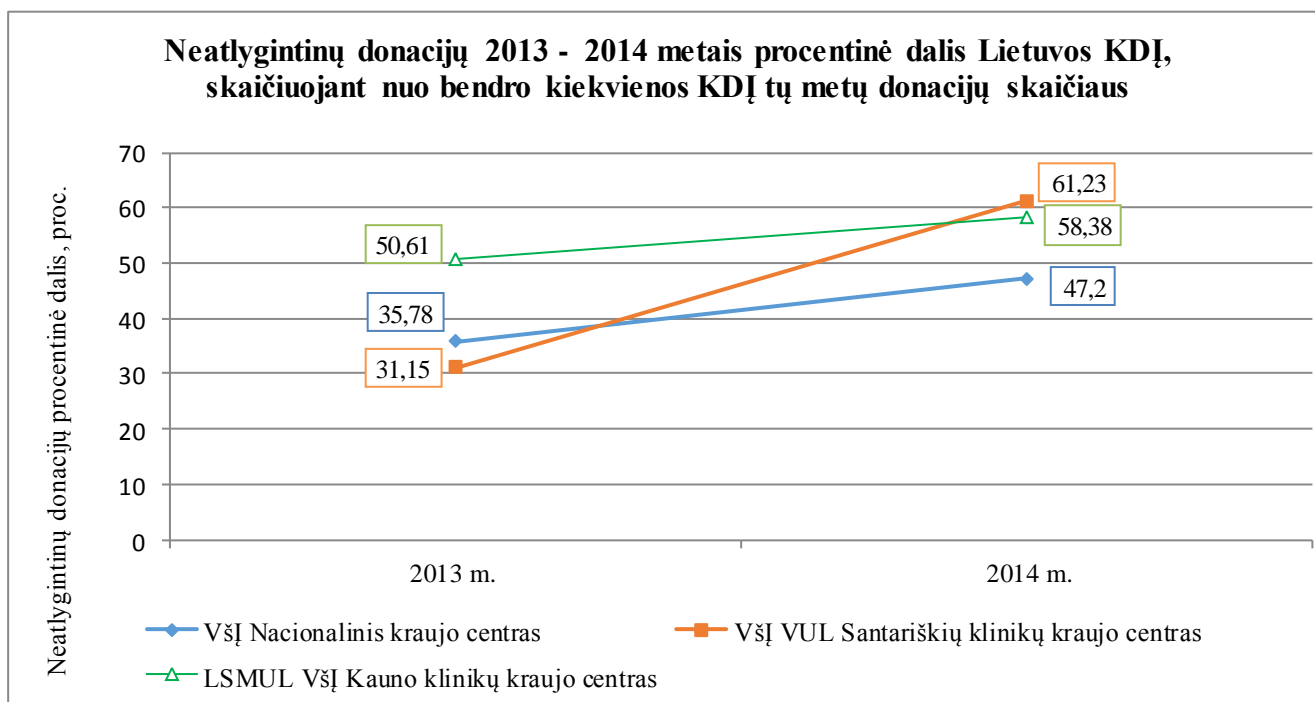
11 paveikslas

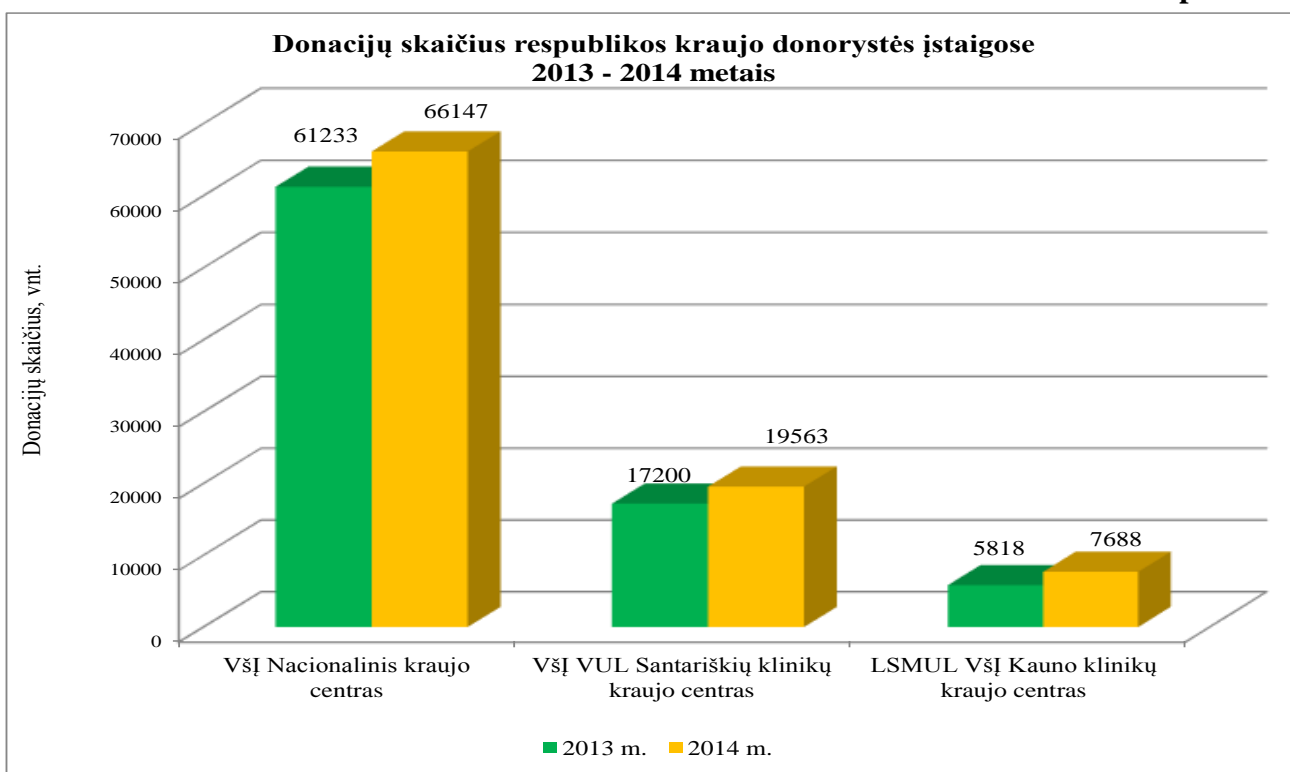
2014 metais visose Lietuvos kraujo donorystės įstaigose (VšĮ Nacionaliniame kraujo centre, Lietuvos sveikatos mokslo universiteto ligoninės VšĮ Kauno klinikų kraujo centre ir VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų kraujo centre) kraujo donorų registro duomenimis buvo 93380 kraujo ir jo komponentų donacijų, iš kurių 47 651 donacija arba 51,03 % neatlygintinų donacijų.

12 paveiksle parodyta kraujo ir jo komponentų neatlygintinų donacijų 2013 - 2014 metais procentinė dalis Lietuvos kraujo donorystės įstaigose, skaičiuojant nuo bendro kiekvienos įstaigos donacijų skaičiaus, 13 paveiksle – bendras donacijų skaičius respublikos kraujo donorystės įstaigose 2013 – 2014 metais (Kraujo donorų registro duomenys).

12 paveikslas

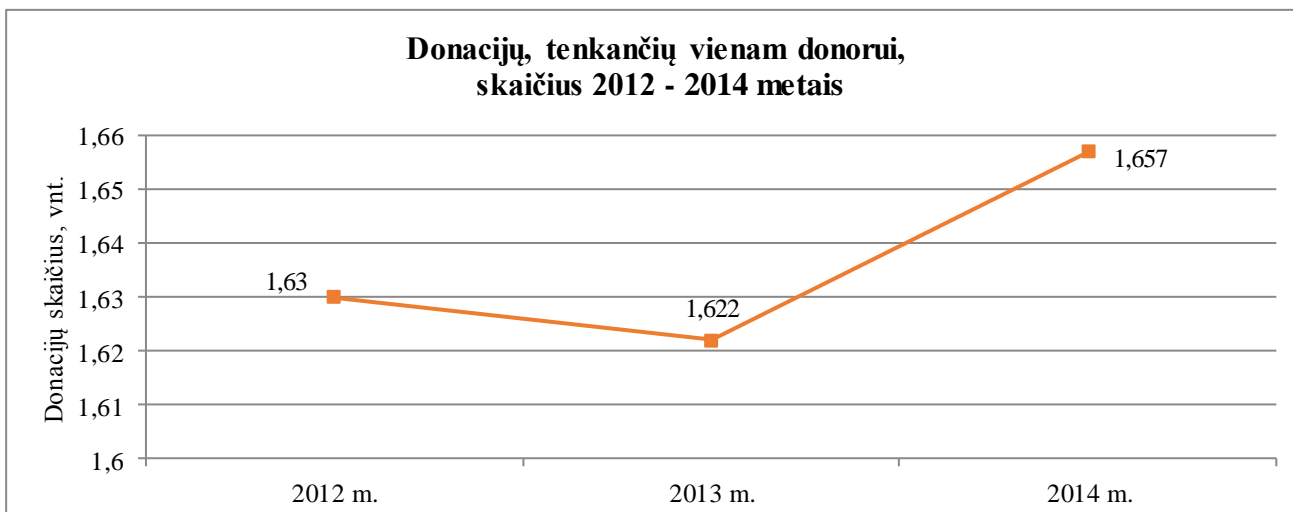

13 paveikslas

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre (VšĮ NKC Vilniuje, Klaipėdos ir Panevėžio filialuose paėmus kartu) donacijų, tenkančių vienam donorui, skaičius 2014 metais sudarė 1,657 donacijos (2013 metais – 1,622, o 2012 metais – 1,63 donacijos). Informacija apie tai pateikiama 14 paveiksle.

14 paveikslas

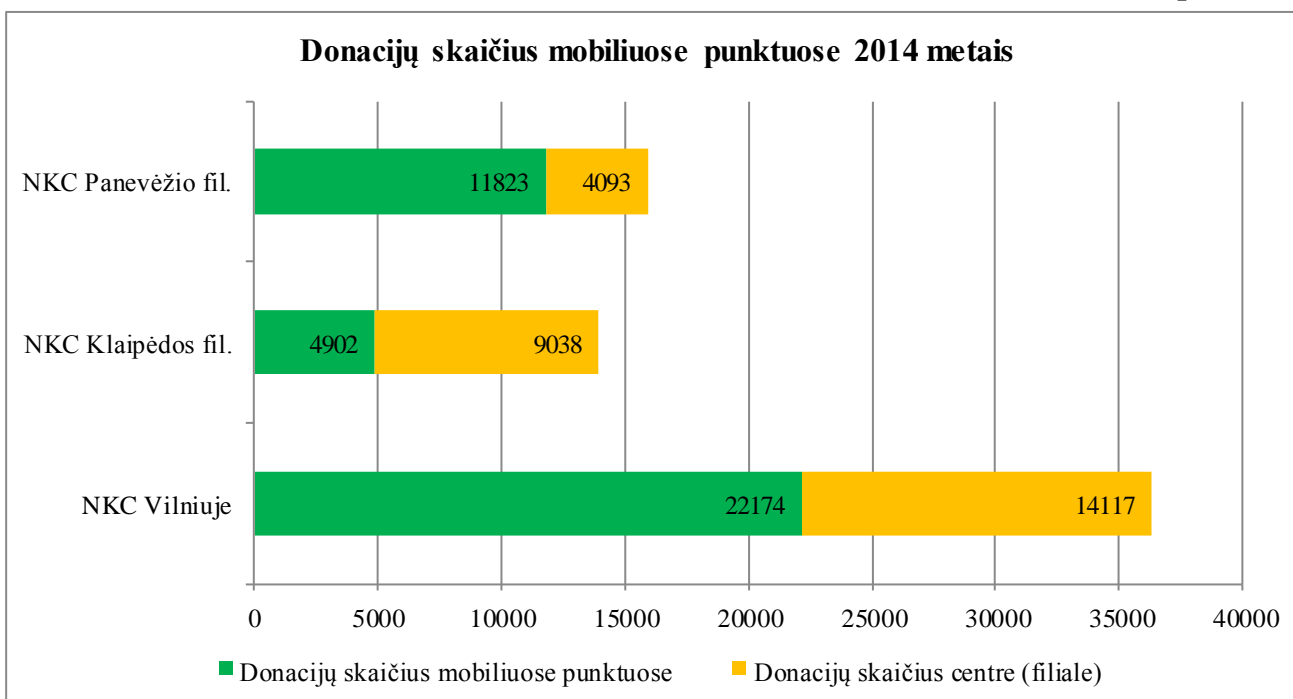

Kraujas imamas VšĮ Nacionaliniame kraujo centre bei kraujo centro filialuose, taip pat mobiliuose punktuose (išvykose).

VšĮ Nacionalinis kraujo centras (kraujo centras Vilniuje, Klaipėdos bei Panevėžio filialai) 2014 metais suorganizavo 1 587 išvykas, kurių metu buvo paimta 38 899 donacijos.

15 paveiksle parodyta, kiek donacijų paimta mobiliuose punktuose ir centre (filiale) 2014 metais.

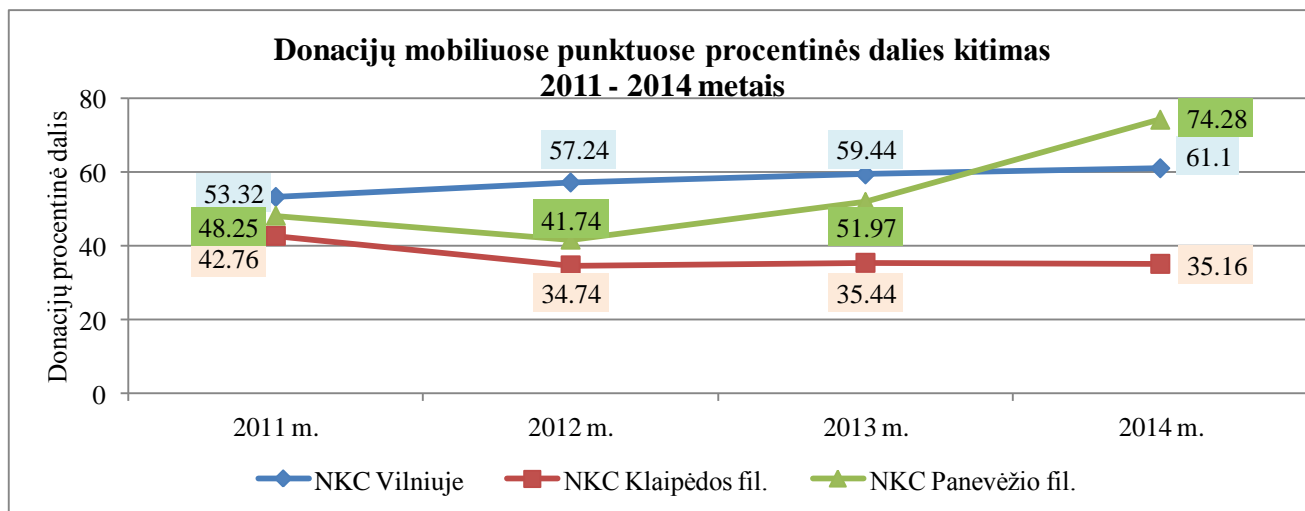
15 paveikslas

Siekiant užtikrinti reikiamą kraujo komponentų kiekį, tam kad būtų įvykdyti visi asmens sveikatos priežiūros įstaigų užsakymai, VšĮ Nacionalinis kraujo centras visoje respublikos teritorijoje organizuoja išvykas į mobiliuosius punktus. Kiekvienais metais didėja suorganizuotų išvykų į mobiliuosius punktus skaičius, taip pat didėja ir donacijų mobiliuose punktuose procentinė dalis.

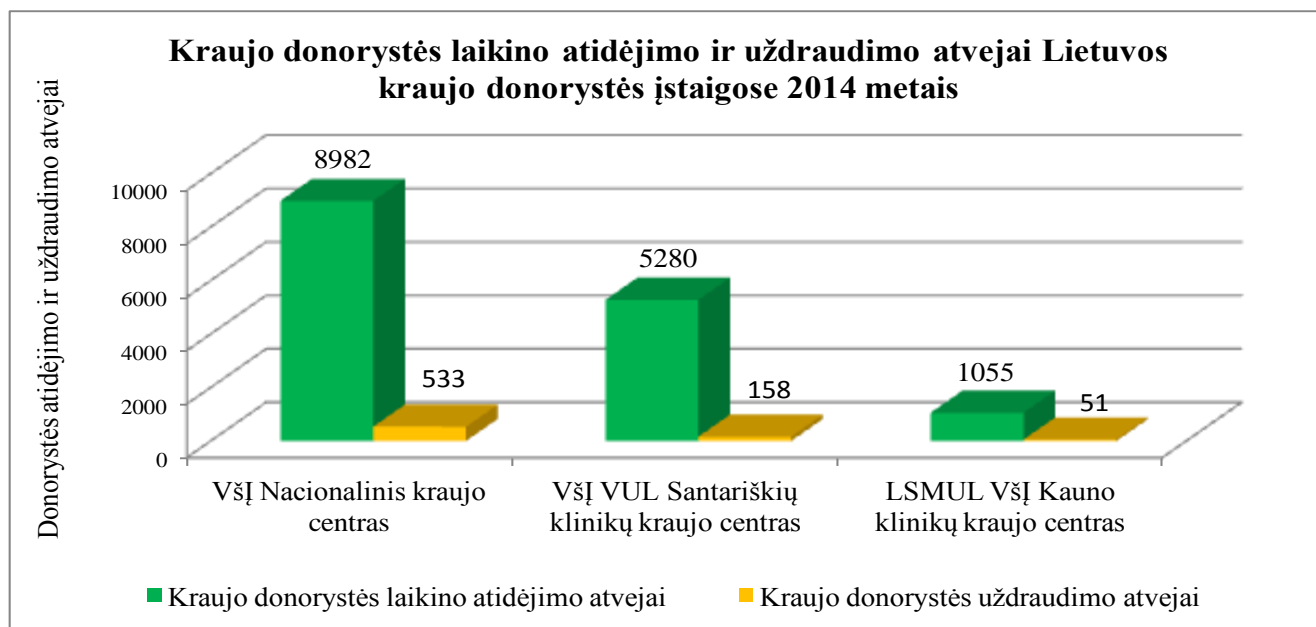
VšĮ Nacionalinis kraujo centras (įskaitant ir kraujo centro filialus) 2014 metais mobiliuose punktuose paėmė 58,81 % visų 2014 metais paimtų donacijų, 2013 metais - 52,36 %, 2012 metais – 49,25 %, 2011 metais – 50,29 %. Donacijų, 2011 – 2014 metais paimtų mobiliuose punktuose, procentinės dalies kitimas parodytas 16 paveiksle.

16 paveikslas

Kraujo donorystės laikino atidėjimo ir uždraudimo atvejai Lietuvos kraujo donorystės įstaigose pateikti 17 paveiksle (Kraujo donorų registro duomenys).

17 paveikslas

IV. KRAUJO LABORATORINIS IŠTYRIMAS

Pagrindiniai tikslai ir uždaviniai tiriant kraują yra:

1. laiku ir kokybiškai ištirti visą į Nacionaliniame kraujo centre ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro filialuose paimtą donorų kraują;

2. užtikrinti atliekamų kraujo tyrimų kokybę;
3. tiksliai ir laiku pildyti medicininę dokumentaciją;
4. dirbti tik su aukštos kokybės laboratorine įranga, reagentais, saugiomis vienkartinėmis priemonėmis.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro laboratorijose esanti įranga atitinka Europos Sąjungos standartus. Laboratorijose kraujo ištyrimui naudojama ši įranga: imunofermentiniai analizatoriai, hematologiniai analizatoriai, hemoglobino kiekio nustatymo analizatoriai, imunoematologinių tyrimų analizatoriai, nukleino rūgščių tyrimų analizatorius, automatinis dangtelių nuėmėjas, vandens filtravimo sistema, vienkanelės pipetės dozatoriai, laboratorinės centrifugos.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ruošiamo kraujo tyrimai VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje atliekami dviem etapais. Pirmajame etape, prieš donaciją, atliekamas pirminis donoro ištyrimas (tiriamas kapiliarinis kraujas) – kraujo grupė pagal ABO, RhD ir Kell antigenus (Kell antigenas nustatomas pirmą kartą kraują duodantiems donorams) ir kiekybinis Hb kiekio nustatymas kraujyje. Antrajame etape, po donacijos, tiriamas donoro kraujas iš palydovinio mėgintuvėlio. Atliekami imunoematologiniai tyrimai: nustatoma kraujo grupė pagal ABO antigenus kryžminiu būdu, naudojant monokloninius IgM klasės reagentus anti – A, anti – B, anti – AB ir standartinius A₁ ir B grupių eritrocitus. RhD antigenas nustatomas naudojant IgM klasės monokloninius reagentus tiesioginės agliutinacijos testu. Donorų kraujo bandiniai, kuriuose nerasta RhD antigeno su IgM klasės reagentais, testuojami dėl RhD antigeno variantų. Kell antigenas nustatomas naudojant IgM klasės monokloninius reagentus. Nustatomi donoro imuniniai antikūnai netiesioginiu antiglobulininiu testu, naudojant ne mažiau kaip dviejų O kraujo grupės donorų tipuotus eritrocitus. Taip pat atliekami infekcinių žymenų tyrimai – nustatomas hepatito B paviršiaus antigenas (HbsAg), nustatomi specifiniai hepatito C viruso (anti HCV) antikūnai, ŽIV Ag/Ak antikūnai ir antikūnai prieš specifinius Treponema Pallidum antigenus. Visi donorinio kraujo bandiniai tiriami NRA (nukleininių rūgščių amplifikacijos) testu dėl ŽIV 1 RNR, HCV RNR, HBV DNR.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V–599 “Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymo Nr. V–117 “Dėl lytiškai plintančių infekcijų, ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos epidemiologinės priežiūros tvarkos asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose” pakeitimo” (Žin., 2008, Nr. 74–2890, aktuali redakcija), ŽIV Ag/Ak patvirtinamieji tyrimai atliekami Nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijoje, HBsAg, anti HCV ir sifilio patvirtinamieji testai atliekami VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų laboratorijose atliekami tik imunoematologiniai kraujo tyrimai donorams prieš kraujo davimą, kraujo ėminiai dėl visų kitų privalomų donorų kraujo tyrimų atlikimo pristatomi į VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyrių.

Infekcinių žymenų atrankiniai tyrimai atliekami „ARCHITECT“ sistema. Visi gauti reaktyvūs rezultatai kartojami 2 kartus.

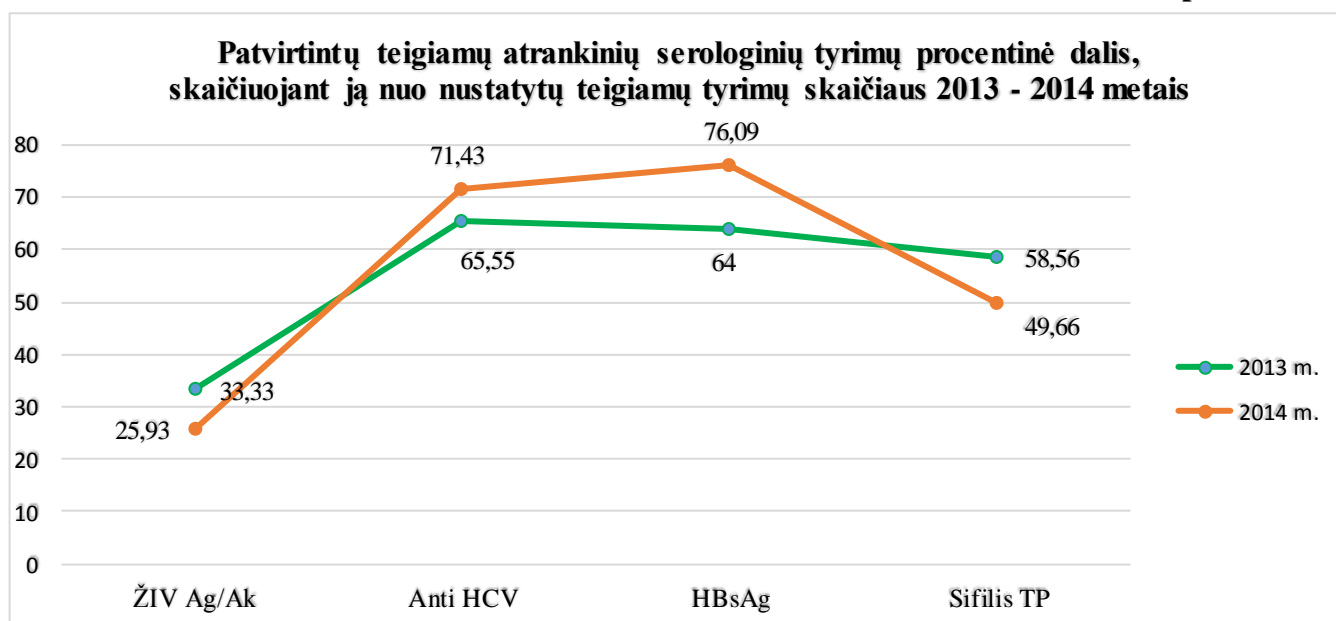
Laboratorinių analizatorių kvalifikavimą, periodinę priežiūrą ir/ar kontrolę atlieka juos aptarnaujančių kompanijų atstovai.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2014 metais taip pat buvo atliekami šie tyrimai: ABO ir RhD antigeno, Kell antigeno, hemoglobino kiekio, imuninių antieritrocitinių antikūnų nustatymas, ABO ir RhD nustatymas pacientams ir recipientams (eritrocitų vienetė) atliekant suderinamumo tyrimą, netiesioginis Kumbso mėginys, tiesioginis Kumbso mėginys, eritrocitų antigenų fenotipas ir kiti tyrimai.

Visuose tyrimų atlikimo etapuose įdiegta kokybės kontrolė: kontroliuojama reagentų kokybė, atliekama tyrimų vidaus kokybės kontrolė.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro bei VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų laboratorijos 2014 metais dalyvavo išorinėje kokybės kontrolėje „Labquality“.

18 paveiksle pateikiama informacija, kokią procentinę dalį sudaro 2013 ir 2014 metais patvirtinti teigiami atrankiniai serologiniai tyrimai, skaičiuojant juos nuo tais metais nustatytų teigiamų atrankinių serologinių tyrimų skaičiaus.

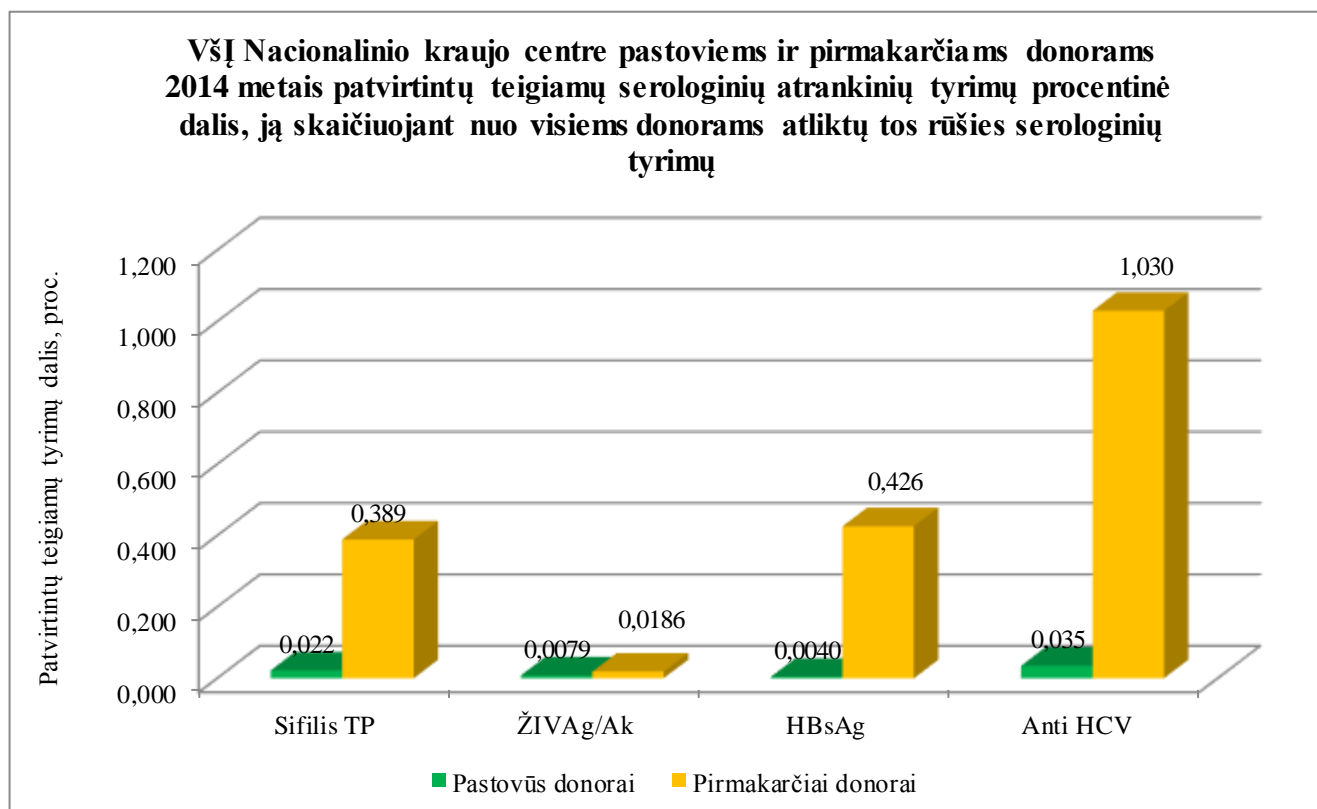
2014 metais VŠĮ Nacionalinio kraujo centro laboratorijose donorams atliktų serologinių atrankinių kraujo tyrimų skaičius, nustatytų teigiamų ir patvirtintų teigiamų tyrimų rezultatų skaičius parodyti 2 lentelėje.

2 lentelė. 2014 metais VŠĮ Nacionalinio kraujo centro laboratorijose donorams atliktų atrankinių serologinių kraujo tyrimų skaičius, nustatytų teigiamų ir patvirtintų teigiamų tyrimų rezultatų skaičius

Tyrimo pavadinimas	NKC laboratorijose atliktų tyrimų skaičius, vnt.	Nustatytų teigiamų tyrimo rezultatų skaičius, vnt.	Patvirtintų teigiamų tyrimo rezultatų skaičius, vnt.
ŽIV Ag/Ak	66 536	27	7
Anti HCV	66 993	266	190
HBsAg	66 375	92	70
Sifilis TP	66 631	149	74

Teigiami serologiniai atrankiniai tyrimai nustatomi didesniai procentinei pirmakarčių donorų daliai, negu pastovių donorų procentinei daliai, skaičiuojant ją atitinkamai nuo pastoviems ir pirmakarčiams donorams atliktų serologinių atrankinių tyrimų skaičiaus.

19 paveiksle parodyta, kokia yra procentinė 2014 metais pastoviems ir pirmakarčiams donorams patvirtintų teigiamų serologinių atrankinių tyrimų dalis, skaičiuojant ją atitinkamai nuo pastoviems ir pirmakarčiams donorams atliktų serologinių atrankinių tyrimų skaičiaus.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriaus Molekulinės biologijos laboratorijoje atliekant nukleino rūgščių amplifikacijos (NRA) tyrimus, buvo iširtos 66 136 donacijos, seroneigiamoms donacijoms buvo rasti 6 teigiami rezultatai, atlikta 10 diskriminatorinių tyrimų, rasta 4 HCV RNR (visi 4 pastoviams kraujo donorams), 2 HBV DNR (1 pastoviam kraujo donorui ir 1 pirmą kartą duodančiam kraujo). Nukleino rūgščių amplifikacijos tyrimai atliekami Procleix® TIGRIS® sistema.

V. KRAUJO IR KRAUJO KOMPONENTŲ RUOŠIMAS, NURAŠYMAS IR IŠDAVIMAS

Ruošiant konservuotą kraują ir jo komponentus, siekiama asmens sveikatos priežiūros įstaigas aprūpinti saugiu krauju ir jo komponentais.

Kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimai patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V–1186 “Dėl kraujo ir kraujo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo”.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose kraujo komponentų ruošimui naudojama įranga: kraujo ir jo komponentų centrifugavimui naudojamos centrifugos, centrifuguojamų produktų svorio išlyginimui ir kraujo komponentų svėrimui naudojamos svarstyklės, plautų eritrocitų masės ruošimui - laminarinis boksas, taip pat naudojami plastikinių kraujo maišelių užsandarinimo aparatai, sterilaus vamzdelių sujungimo aparatai, kraujo komponentų išskyrimui - automatiniai kraujo komponentų separatoriai, plazmos užšaldymui - šokinio šaldymo šaldikliai, šviežiai šaldytos plazmos laikymui - šaldikliai, eritrocitų laikymui - šaldytuvai, trombocitų inkubatoriai - trombocitų laikymui. Medicininė įranga, naudojama kraujo ir jo komponentų ruošimui, parenkama taip, kad būtų minimaliai sumažinta bet kokia rizika donorams, darbuotojams ir kraujo komponentams. Reikalingos įsigyti įrangos poreikis nustatomas atsižvelgiant į centro gamybinius poreikius bei įstaigos finansines galimybes.

Informacija apie tai, kiek konservuoto kraujo vienetų VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo paruošta 2014 - siais metais ir kam jie buvo panaudoti, pateikta 3 lentelėje.

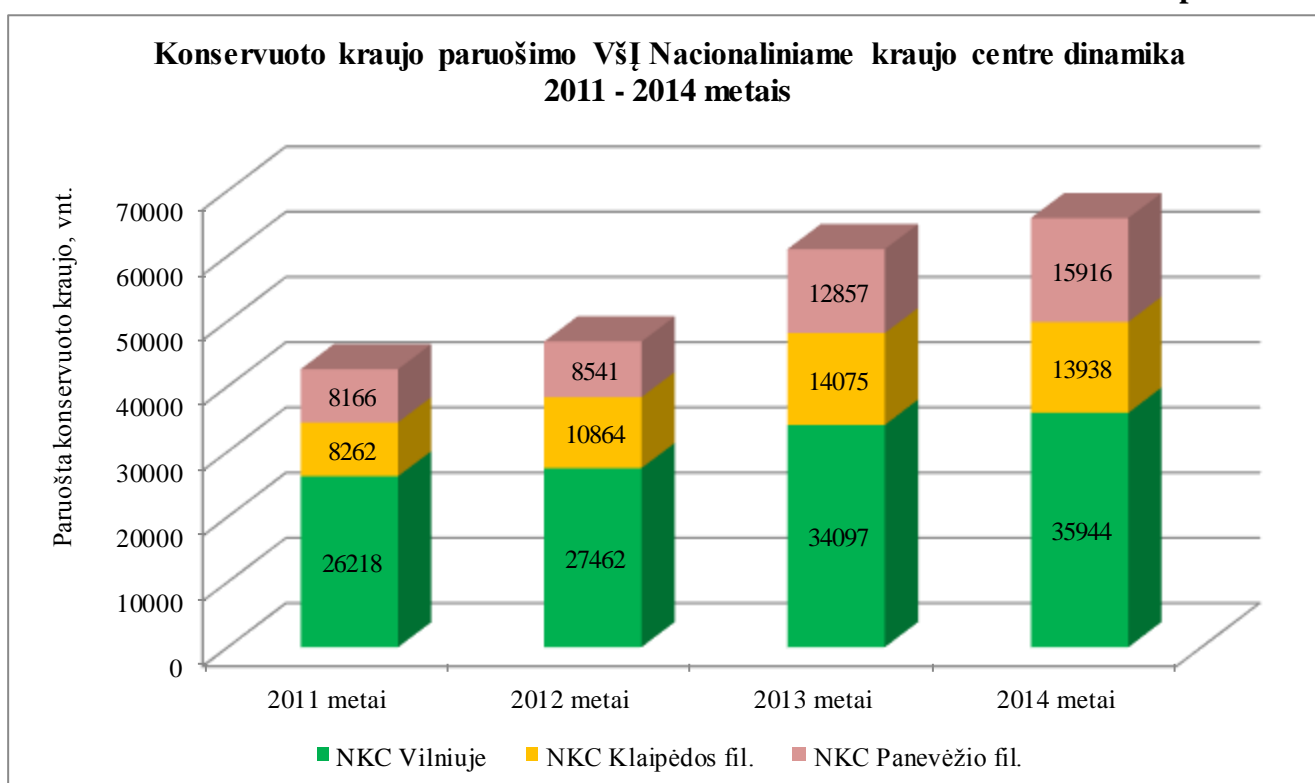
3 lentelė. Konservuoto kraujo paruošimas ir panaudojimas 2014 metais

Eil. Nr.	Pavadinimas	Iš viso, vienetais
1.	Paruošta konservuoto kraujo iš viso, iš jų:	65 798
1.1.	išduota perdirbimui į kraujo komponentus	65 475
1.2.	išduota į ekspediciją klinikiniam naudojimui	14
1.3.	absoliutus brokas	307
1.4.	laboratoriniams tyrimams	2

2014 metais VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre iš viso buvo paruošti 65 798 konservuoto kraujo vienetai, iš kurių 65 475 vienetai buvo perduoti perdirbimui į kraujo komponentus, 14 vienetų išduota asmens sveikatos priežiūros įstaigoms klinikiniam naudojimui (transfuzijoms) ir 307 vienetai nurašyti kaip absoliutus brokas.

Informacija apie tai, kaip keitėsi bendras konservuoto kraujo paruošimas VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2011 – 2014 metais, pateikta 20 paveiksle.

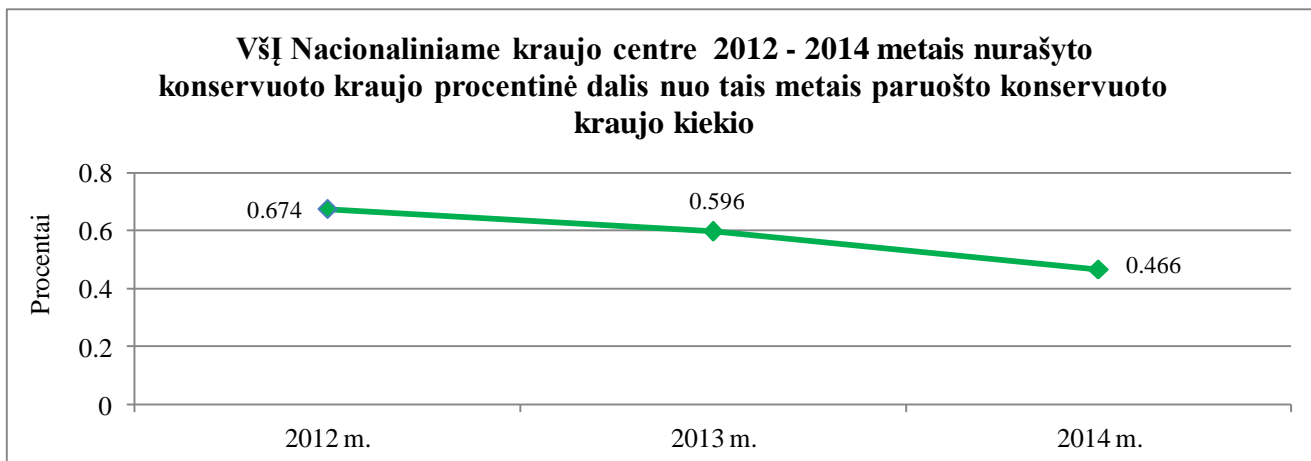
20 paveikslas

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre, įskaitant ir filialus, 2014 metais kaip absoliutus brokas nurašyti 307 konservuoto kraujo vienetai arba 0,466 % viso 2014 metais paruošto konservuoto kraujo, 2013 metais kaip absoliutus brokas nurašyti 364 vienetai arba 0,596 % viso paruošto konservuoto kraujo, 2012 metais kaip absoliutus brokas nurašyta 316 (0,674 %) konservuoto kraujo vienetų, 2011 metais – 98 vienetai (0,23 %).

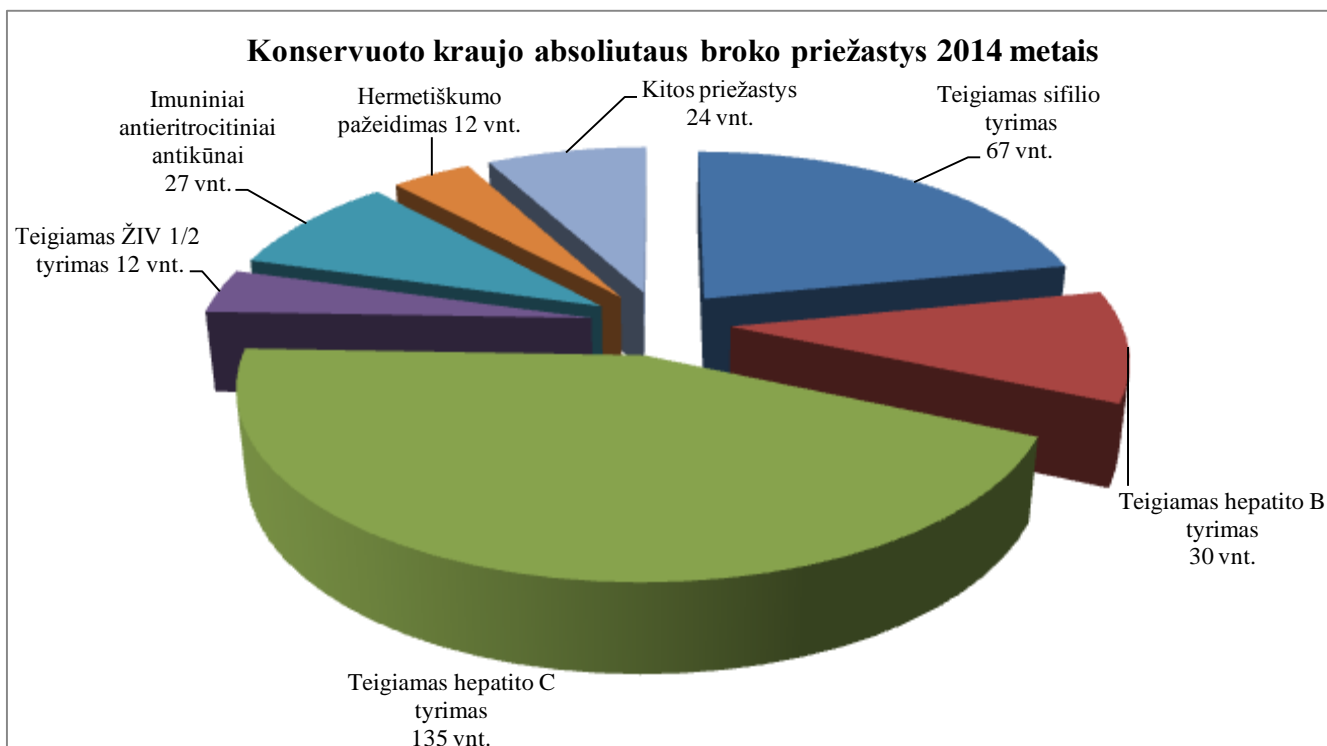
21 paveiksle parodyta VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre, įskaitant ir filialus, 2012 – 2014 m. nurašyto konservuoto kraujo procentinė dalis, skaičiuojant ją nuo nuo tais metais paruošto konservuoto kraujo kiekio.

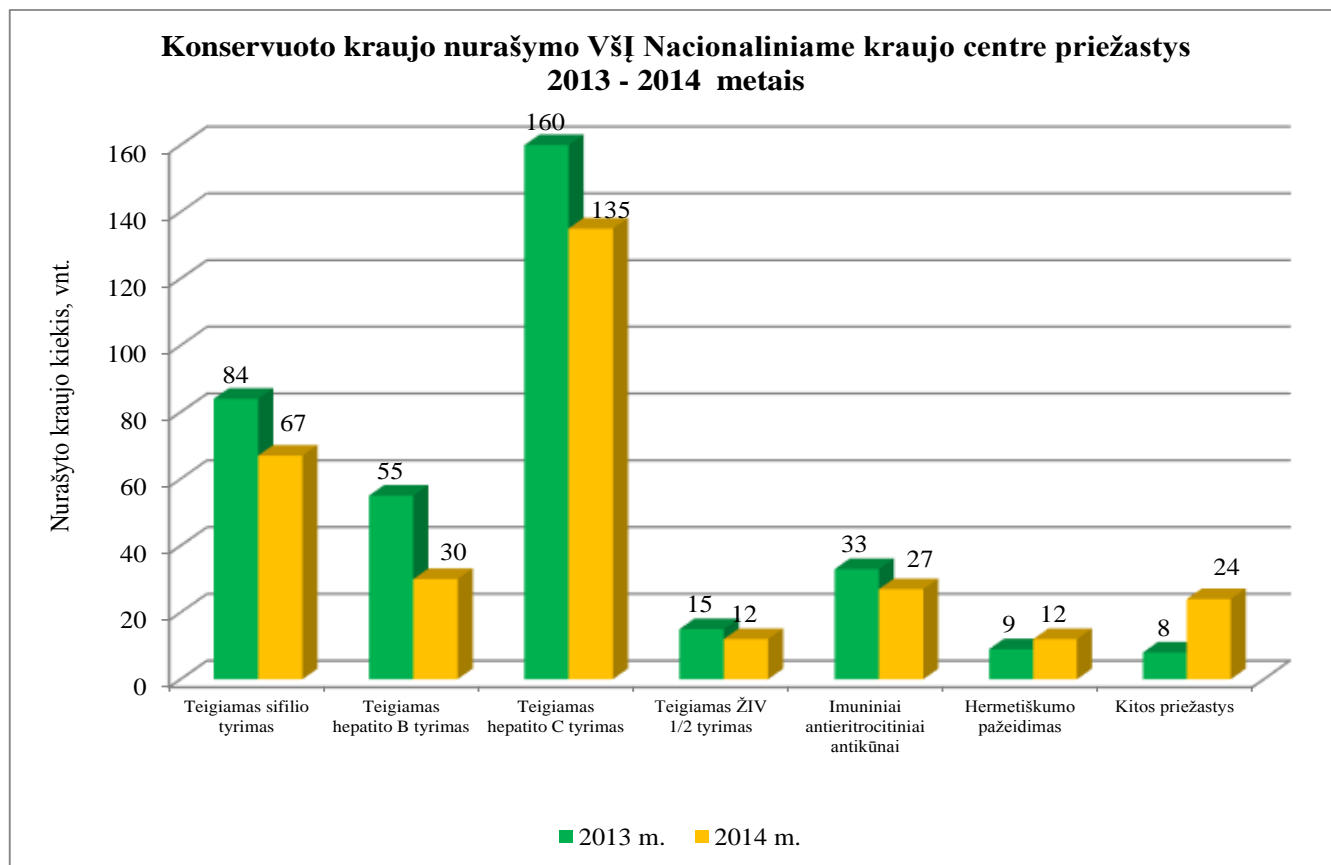
21 paveikslas

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais paruošto konservuoto kraujo absoliutaus broko priežastys parodytos 22 paveiksle.

22 paveikslas

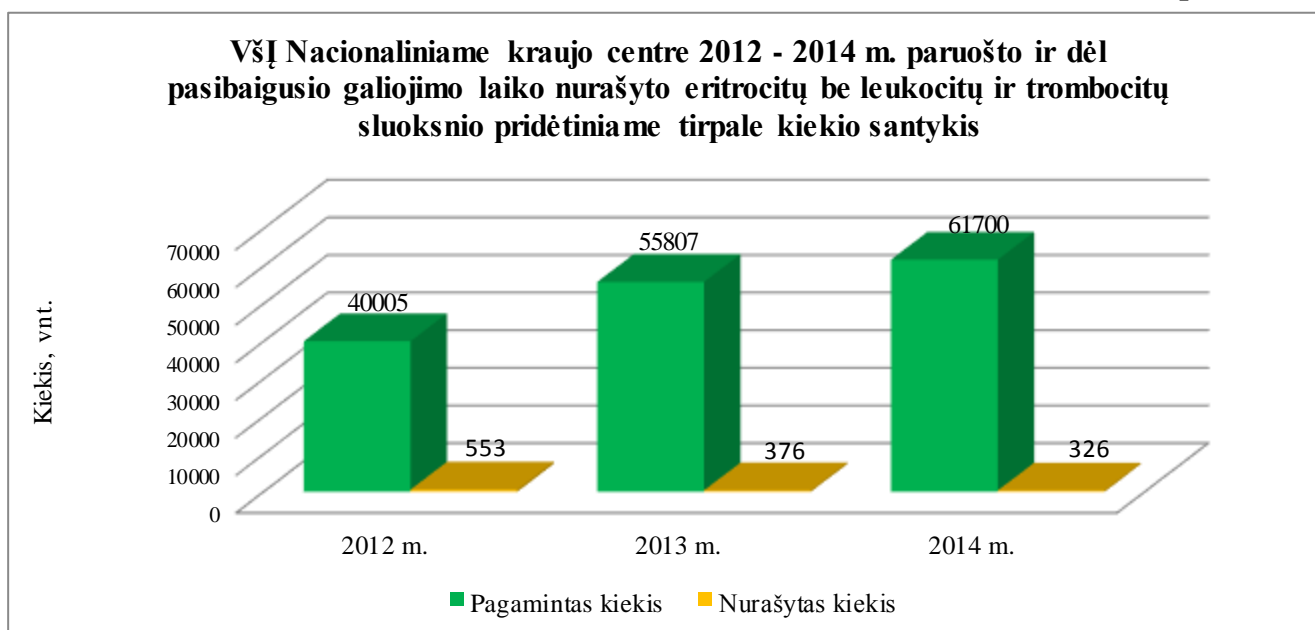
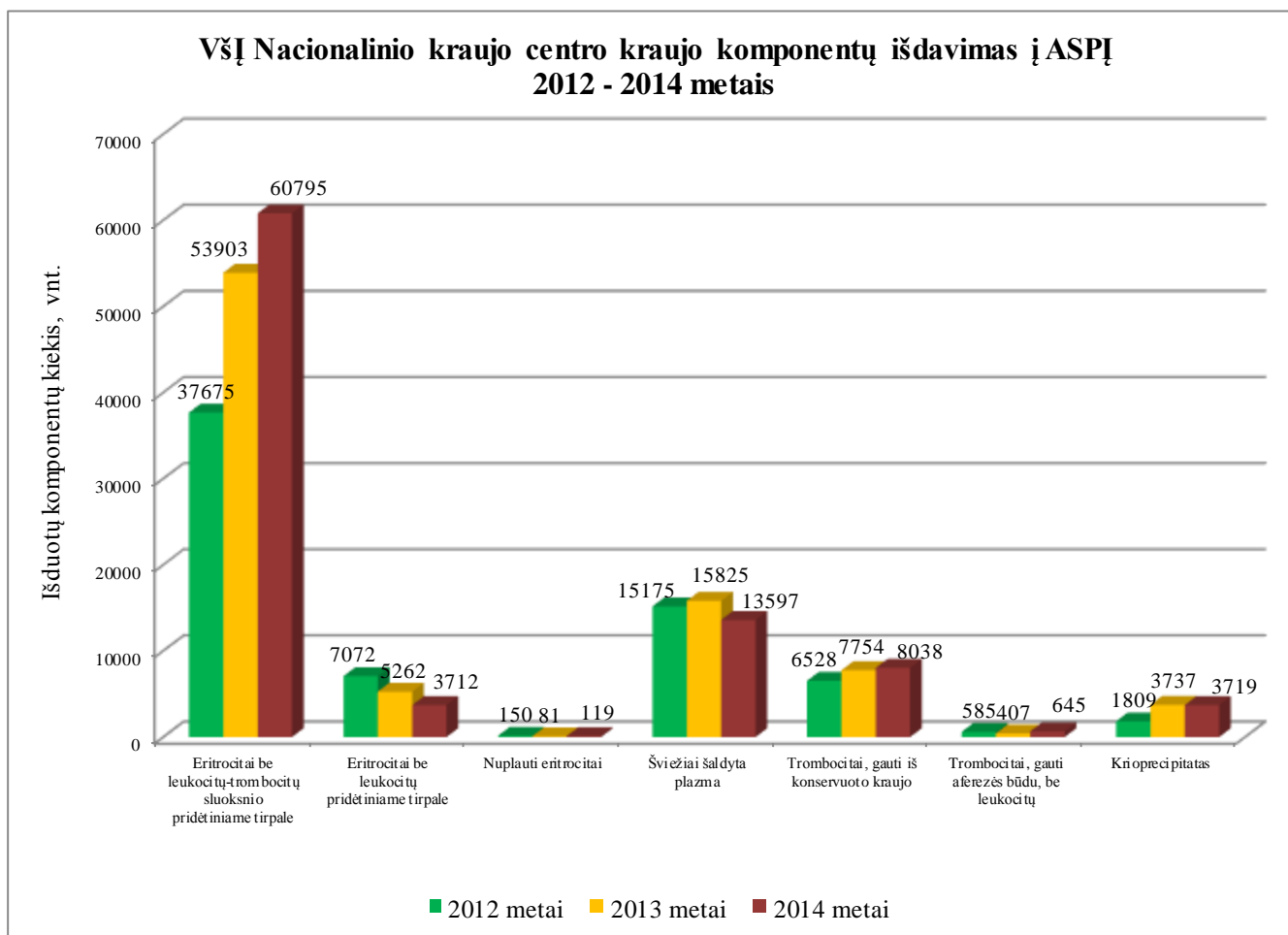

4 lentelėje pateikiami duomenys, kiek ir kokių kraujo komponentų 2014 metais buvo pagaminta VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kiek jų buvo išduota į asmens sveikatos priežiūros įstaigas.

4 lentelė. Kraujo komponentų paruošimas VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir išdavimas (vienetais) į asmens sveikatos priežiūros įstaigas 2014 metais

Kraujo komponento pavadinimas	Pagaminta, vnt.	Išduota į ASPĮ, vnt.
Eritrocitai be leukocitų – trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale	61 700	60 795
Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale	3 893	3 712
Nuplauti eritrocitai	133	119
Trombocitai, paruošti iš konservuoto kraujo	13 791	8 038
Trombocitai, sukaupti iš kelių vienetų	408	401
Trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų	675	645
Šviežiai šaldyta plazma	57 344	13 597
Krioprecipitatas	4 265	3 719

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro į asmens sveikatos priežiūros įstaigas 2012 – 2014 metais išduotų kraujo komponentų kiekiai parodyti 24 paveiksle.

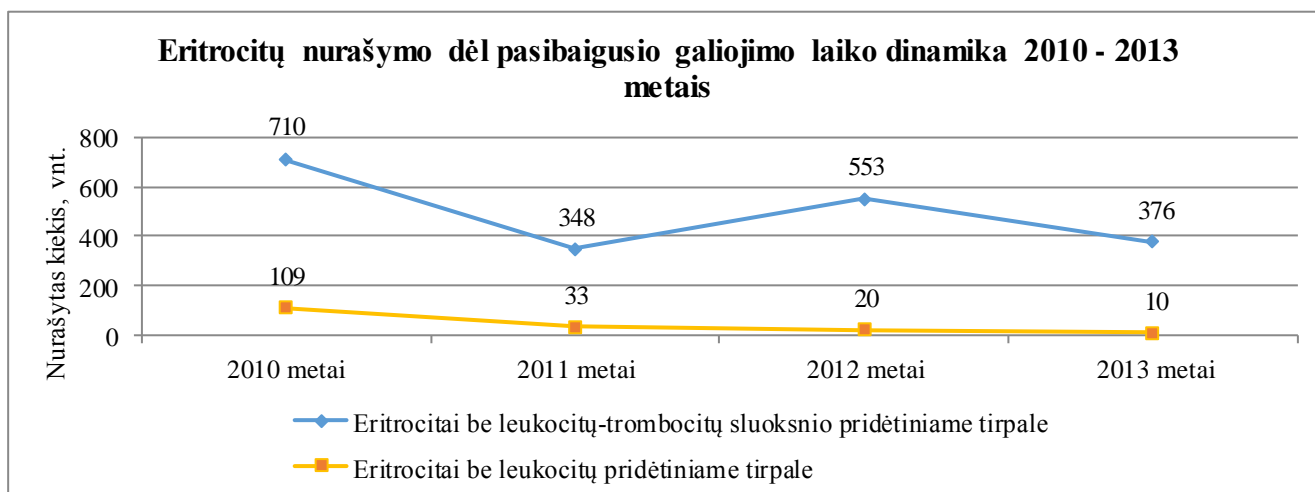

2014 metais VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre dėl pasibaigusio galiojimo laiko nurašyta 326 vienetai eritrocitų be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale, kas sudaro 0,528 % nuo viso VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais paruošto eritrocitų be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale kiekio.

2013 metais dėl pasibaigusio galiojimo laiko buvo nurašyti 376 vienetai eritrocitų be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale, kas sudaro 0,67 % nuo viso VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2013 metais paruošto eritrocitų be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale kiekio. 2012 metais dėl pasibaigusio galiojimo laiko buvo nurašyti 553 vienetai eritrocitų be leukocitų - trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale (1,382 %), 2011 metais – 348 vienetai arba 0,959 %.

Dėl pasibaigusio galiojimo laiko nurašytų eritrocitų skaičiaus dinamika 2011 – 2014 metais parodyta 26 paveiksle.

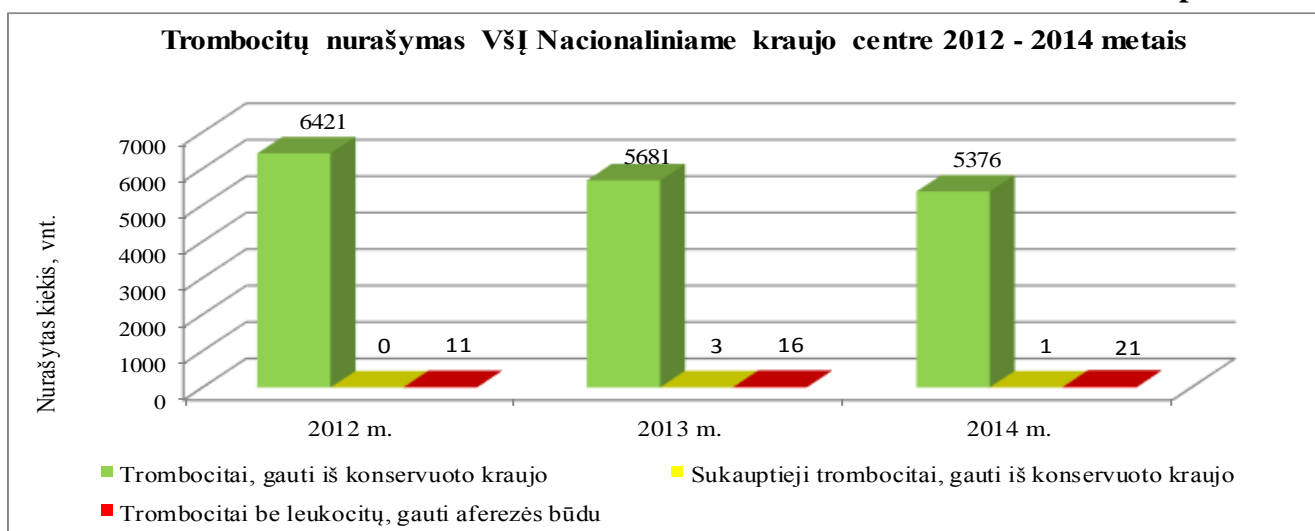
26 paveikslas

Trombocitų (trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, sukauptųjų trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, trombocitų be leukocitų, gautų aferezės būdu) gamybos apimtys priklauso nuo VŠĮ Nacionalinio kraujo centro išsipareigojimų asmens sveikatos priežiūros įstaigoms. Tam, kad būtų patenkintas asmens sveikatos priežiūros įstaigų poreikis kraujo komponentams, reikalinga sukaupti pakankamą kiekį įvairių kraujo grupių kraujo komponentų atsargų. Trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, galiojimo laikas - 5 paros nuo konservuoto kraujo donacijos datos.

27 paveiksle parodyta trombocitų (trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, sukauptųjų trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo, trombocitų be leukocitų, gautų aferezės būdu) nurašymo dinamika 2012 – 2014 metais.

27 paveikslas

Klinikiniams poreikiams asmens sveikatos priežiūros įstaigose panaudojama apie 30 % šviežiai šaldytos plazmos, pagamintos iš konservuoto kraujo. Visa kita, transfuzijoms nepanaudota plazma, perduodama į plazmos saugyklą ir laikoma iki to laiko, kol bus perduota perdirbimui į kraujo vaistinius preparatus.

2014 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre dėl pasibaigusio galiojimo laiko nurašyta 12 450 vienetų šviežiai šaldytos plazmos, dėl kitų priežasčių buvo nurašyta 3 835 vienetai šviežiai šaldytos plazmos. Kitos plazmos nurašymo priežastys: teigiami infekciniai žymenys, kokybės reikalavimų neatitikimas, per mažas tūris, hermetiškumo pažeidimas.

VI. FARMACINĖ VEIKLA

Pagrindiniai VšĮ Nacionalinio kraujo centro uždaviniai ir tikslai vykdant farmacinę veiklą yra:

- į VšĮ Nacionalinio kraujo centro Plazmos saugyklą saugojimui priimti šviežiai šaldytą plazmą, skirtą klinikiniam naudojimui;
- pagal pateiktus užsakymus aprūpinti Ekspediciją klinikiniam naudojimui skirta šviežiai šaldyta plazma;
- į Plazmos saugyklą saugojimui priimti šviežiai šaldytą plazmą, skirtą frakcionavimui (perdirbimui į kraujo preparatus);
- užtikrinti tinkamas šviežiai šaldytos plazmos laikymo sąlygas;
- teisingai ir savalaikiai vesti plazmos apskaitą, pagal plazmos susekamumo dokumentus brokuoti netinkamus plazmos vienetus;
- užtikrinti atliekamų darbų, susijusių su plazmos, skirtos transfuzijoms ir frakcionavimui, saugojimu, kokybę;
- užtikrinti Europos Farmakopėjos, Geros gamybos praktikos ir Geros praktikos nuostatų, Vaistų geros gamybos praktikos vadovo reikalavimų vykdymą, Europos direktyvų, reglamentuojančių žaliavos, skirtos kraujo vaistinių preparatų gamybai, reikalavimų vykdymą;
- užtikrinti tinkamą ir savalaikį sutartinių įsipareigojimų asmens sveikatos priežiūros įstaigoms aprūpinant jas kraujo vaistiniu preparatu – albuminu, vykdymą;
- užtikrinti tinkamas VšĮ Nacionalinio kraujo centro platinamų kraujo vaistinių preparatų laikymo sąlygas;
- teisingai ir savalaikiai vesti VšĮ Nacionalinio kraujo centro platinamų kraujo vaistinių preparatų apskaitą.

2014 metais į VšĮ Nacionalinio kraujo centro Plazmos saugyklą buvo perduota 53 485 vienetus šviežiai šaldytos plazmos. Gauta plazma 2014 metų eigoje dalis gautos plazmos pagal poreikį iš Plazmos saugyklos buvo išduodama klinikiniam naudojimui į Kraujo ir jo komponentų ruošimo skyriaus Ekspediciją bei kraujo centro filialus, o iš jos – pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigų poreikį - į gydymo įstaigas klinikiniam naudojimui, dalis plazmos buvo nurašyta.

Vadovaujantis 2013 m. VšĮ Nacionalinio kraujo centro pasirašyta sutartimi dėl plazmos pardavimo įmonei, gaminančiai vaistinius kraujo preparatus, VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais pardavė 16 566 vienetus šviežiai šaldytos plazmos, nepanaudotos transfuzijoms.

2014 m. gruodžio 31 dienai VšĮ Nacionalinio kraujo centro Plazmos saugyklos šalčio kameroje – šaldiklyje buvo saugoma 114 291 vienetas šviežiai šaldytos plazmos, skirtos transfuzijoms bei kraujo vaistinių preparatų gamybai. 2014 metų eigoje iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo ir jo komponentų paruošimo skyriaus, Klaipėdos ir Panevėžio filialų buvo gaunami kraujo bandiniai, atliekama kokybinė peržiūra, nuskenuojami ir sulyginami su atstovaujančia plazma.

2014 metų eigoje iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų buvo gaunami Pranešimai apie donoro kraujo donorystės sustabdymą ir Pranešimai apie patvirtinamųjų tyrimų rezultatus, pagal kuriuos buvo surandama, identifikuojama bei nurašoma plazma, esanti VšĮ Nacionalinio kraujo centro Plazmos saugykloje.

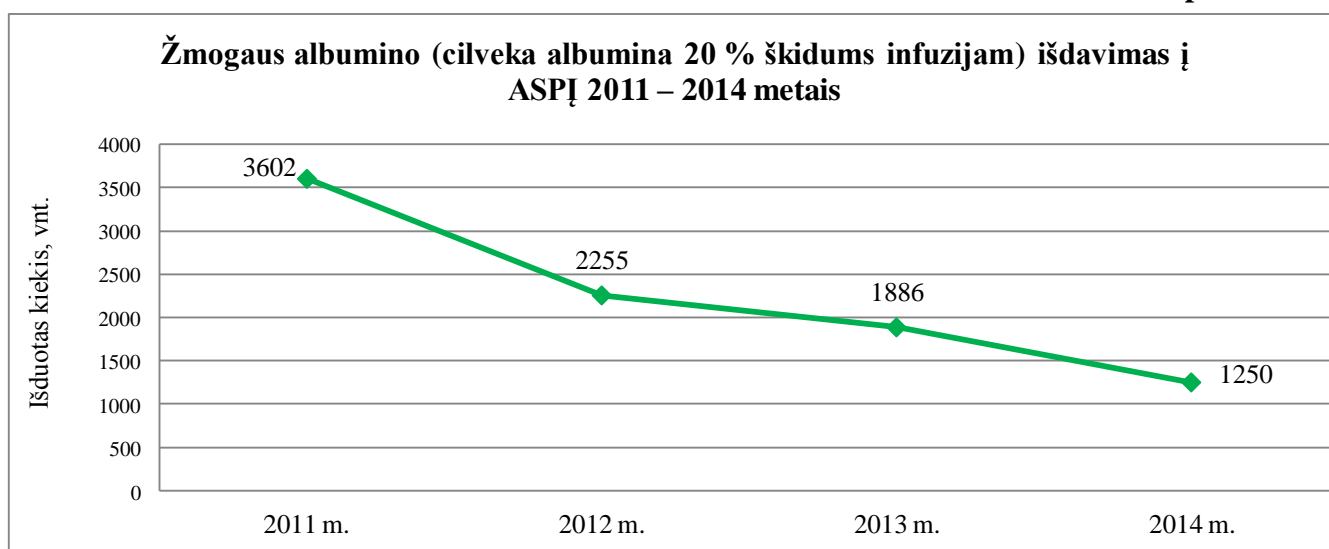
Farmacinės veiklos vadovo veikla

VŠĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 m. laikotarpyje, atsižvelgiant į norminių teisės aktų reikalavimus, susijusius su rinkodaros teisės turėtojo/gamintojo įsipareigojimais, farmacinės informacijos apie vaistinius preparatus teikimu bei gera vaistų platinimo praktika, savalaikiai teikė reikiamą informaciją bei ataskaitas Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Žmogaus albumino pardavimams pagrindinę įtaką turi asmens sveikatos priežiūros įstaigų poreikis. VŠĮ Nacionalinis kraujo centras, vykdydamas sutartinius įsipareigojimus su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis, turėdamas žmonėms skirtų vaistinių preparatų didmeninio platinimo licenciją, iš licencijuoto gamintojo įsigijo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigoms 2014 metais pardavė 1 250 but. Žmogaus albumino 20 % infuzinio tirpalo (cilveka albumina 20 % škidums infuzijam pa 100 ml N 1).

Žmogaus albumino (cilveka albumina 20 % škidums infuzijam pa 100 ml N 1) pardavimo asmens sveikatos priežiūros įstaigoms dinamika 2011 – 2014 metais pateikta 28 paveiksle.

28 paveikslas

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Vaistinių preparatų sandėlyje pilnai įdiegta ir pagal Geros vaistų platinimo praktikos reikalavimus validuota oro temperatūros ir santykinės drėgmės kontrolei skirta automatinė mikroklimato parametrų registravimo sistema. Termolabilių vaistinių preparatų gabenimui įsigyti ir validuoti termoizoliaciniai konteineriai.

VII. KOKYBĖS KONTROLĖ

Pagrindiniai dokumentai, kuriais savo veikloje vadovaujasi VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Kokybės užtikrinimo skyrius, yra skyriaus veiklos nuostatai ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1186 “Dėl kraujo ir kraujo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo” patvirtinti kraujo donorystės įstaigų kokybės sistemos standartų ir specifikacijų reikalavimai. Kraujo ir kraujo komponentų kokybės parametrų tikrinimai atliekami siekiant identifikuoti neatitiktis ir vertinti kraujo komponentų gamybos procesus pagal pagamintų kraujo komponentų defektingumo lygį. VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre vykdomos veiklos, kuriomis siekiama užtikrinti kraujo ir jo komponentų numatomą paskirtį atitinkančią kokybę nuo kraujo surinkimo iki išdavimo į ASPI.

Kraujo paėmimo, komponentų gamybos ir sandėliavimo procesų kontrolė

VšĮ Nacionalinis kraujo centras užtikrina kraujo ir jo komponentų savybių, gamybos metodų, laikymo ir transportavimo sąlygų, kokybės kontrolės ir ženklavimo reikalavimų atitiktį Sveikatos apsaugos ministro nustatytiems reikalavimams. Kraujo ir kraujo komponentų kokybės techninių parametrų monitoringo procesas aprašytas procedūros apraše PA10-NKC Kraujo paėmimo, komponentų gamybos ir sandėliavimo procesų kontrolė.

Kokybės užtikrinimo skyriuje analizuojami VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro filialuose paruošto kraujo ir kraujo komponentų kokybės kontrolės matavimų rezultatai ir organizuojama paruoštų kraujo komponentų bakteriologinė kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos kontrolė pagal rašytines sutartis kitose asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

Kraujo ir kraujo komponentų techninių kokybės parametrų tyrimai atliekami VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje pagal VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus patvirtintas kokybės kontrolės tyrimo medžiagos paėmimo, paruošimo, tyrimo atlikimo ir skaičiavimo bei vertinimo rašytines instrukcijas. Taikant aprašomosios statistikos metodus, t.y. statistinių charakteristikų, tokių kaip vidurkis, standartinio nuokrypio, pasikliautinumo intervalo ir atitikties procento skaičiavimą bei grafinį vaizdavimą diagramomis, analizuojami tyrimų rezultatai bei vertinami kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos procesai.

Kraujo ir kraujo komponentų techniniai kokybės parametrai

Kraujo ir kraujo komponentų techninių kokybės parametrų tikrinimai atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. V-1186 “Dėl kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo“ galiojančia redakcija, mikrobiologinė kontrolė - vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 605 “Dėl bendrųjų kraujo komponentų gamybos sterilumo kontrolės reikalavimų patvirtinimo“ nustatytais reikalavimais, VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemos procedūros aprašu ir instrukcijomis.

Medžiaga kraujo ir kraujo komponentų kokybės kontrolės tyrimams imama iš kraujo/kraujo komponento vieneto (maišelio) arba maišelio segmento. Iš atskiro bandinių maišelio imama medžiaga trombocitų, gautų aferezės būdu, kokybės kontrolės tyrimams.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre techninių kokybės parametrų tyrimai atliekami Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje yra atestuoti ir įrašyti įstaigos licencijoje.

Konservuotas kraujas

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro filialuose 2014 metais kraujas buvo surenkamas iš donorų naudojant keturgubų sterilių maišelių komplektus su nepirogenišku antikoaguliantu ir pridėtinu tirpalu.

Po surinkimo konservuotas kraujas atvėsinimo įranga buvo atvėsinamas iki +20⁰ C - +24⁰C ant specialios atvėsinimo įrangos ir saugomas kontroliuojamose sąlygose iki 24 val.

Konservuoto kraujo tūrio atitiktis etiketės ženklinimui ir tūrio parametro reikalavimams papildomai kontroliuojama kiekvieną mėnesį tikrinant 1 %, bet ne mažiau 20 vienetų. 2014 metais patikrintų konservuoto kraujo vienetų tūrio vidurkis buvo 516,5 ± 1,0 ml (PI 95 %).

Ištyrus 48 VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštus konservuoto kraujo vienetus, tiriant ne mažiau kaip 4 vienetus per mėnesį, hemoglobino kiekio vidurkis buvo 69,4 ± 2,4 g/vnt. (PI 95 %) ir visuose tirtuose vienetuose atitiko kokybės reikalavimus (ne mažiau – 45 g/vnt.).

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre konservuotas kraujas naudojamas kaip žaliava kraujo komponentų gamybai, užtikrinant jo tinkamumą trombocitų ir šviežiai šaldytos plazmos gamybai ir saugomas tik iki 24 valandų, todėl hemolizė saugojimo pabaigoje buvo tiriama iki 24 valandų saugoto konservuoto kraujo vienetuose. Ištyrus 48 konservuoto kraujo vienetus (po 4 vnt./mėn.), hemolizės vidurkis buvo 0,2 ± 0,01 % (PI 95 %) ir visuose tirtuose vienetuose atitiko šio parametro kokybės

reikalavimą (< 0,8 %).

Eritrocitai be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale

Tai kraujo komponentas, kuris gaminamas iš konservuoto kraujo, po centrifugavimo ir plazmos bei trombocitų ir leukocitų sluoksnio pašalinimo eritrocitus užpilant pridėtinu maitinamuoju tirpalu SAGM. Eritrocitų be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale galiojimo laikas su SAGM pridėtinu tirpalu yra 42 dienos. 2014 metais buvo tirti 64 bandiniai saugojimo pradžioje ir 54 vienetai saugojimo pabaigoje.

Eritrocitų be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale vieneto (su pridėtinu tirpalu) tūrio vidurkis buvo $316,3 \pm 9$ ml, hemoglobino vidutiniškai buvo $57,3 \pm 1,8$ g/vnt. (pasikliautinumo intervalas vidurkiui PI 95 %) ir 100 % atitiko šio parametro kokybės reikalavimus.

Siekiant užtikrinti eritrocituose be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale liekamųjų leukocitų kiekį mažesnę nei $1,2 \times 10^9$ /vnt., 20 - 60 ml trombocitų ir leukocitų sluoksnio po kraujo centrifugavimo pašalinama į atskirą maišelį. 2014 metais 94 % patikrintų vienetų liekamųjų leukocitų skaičius buvo $< 1,2 \times 10^9$ /vnt. ir atitiko kokybės reikalavimą, liekamųjų leukocitų vidurkis buvo $0,8 \pm 0,06 \times 10^9$ /vnt.

Tyrimai buvo atliekami VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje ir VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos Laboratorinės diagnostikos centre tėkmės citometrijos metodu. 2014 metais patikrinus 52 eritrocitų vienetus saugojimo pabaigoje, hemolizės, vidurkis sudarė $0,36 \pm 0,05$ % (vidurkio PI 95 %) nuo eritrocito vieneto masės ir visų tirtų vienetų atitiko šio parametro kokybės reikalavimą, tai reiškia, kad eritrocitų be leukocitų ir trombocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale saugojimo kokybė buvo užtikrinta.

Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale

Eritrocitai be leukocitų pridėtiniame tirpale tai kraujo komponentas, kuris ruošiamas nuo eritrocitų nuėmus trombocitų ir leukocitų sluoksnį ir "in-line" filtracijos metodu pašalinus didžiąją dalį leukocitų arba nufiltravus jau paruoštus ir iki 4 parų saugotus eritrocitus be trombocitų ir leukocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale.

2014 metais eritrocitų vieneto (su pridėtinu tirpalu) tūrio vidurkis buvo 296 ± 11 ml., hematokrito vidurkis buvo 0,55. Dėl hemoglobino kiekio ir liekamųjų leukocitų skaičiaus buvo ištirti 196 VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštų eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale bandiniai. Hemoglobino kiekis vidutiniškai siekė $58 \pm 0,8$ g/vnt. ir 100 % atitiko šio parametro kokybės reikalavimus, hematokrito vidurkis buvo 0,60.

Filtravimo kokybė buvo vertinama tiriant liekamųjų leukocitų skaičių tėkmės citometru VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos Laboratorinės diagnostikos centre pagal sutartį ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kraujo laboratorinio ištyrimo skyriuje. 2014 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštų eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale liekamųjų leukocitų skaičiaus vidurkis buvo $0,21 \pm 0,05 \times 10^6$ /vnt. ir 100 % atitiko kokybės reikalavimus.

Dėl hemolizės buvo ištirti 47 eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale vienetai saugojimo pabaigoje, vidurkis buvo $0,25 \pm 0,04$ % nuo eritrocitų vieneto masės ir visuose tirtuose vienetuose atitiko kokybės reikalavimą (< 0,8 %).

Nuplauti eritrocitai

Nuplauti eritrocitai VšĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo gaminami tik pagal iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų gautus užsakymus, 3 kartus eritrocitus nuplaunant + 4° C 0,9 % natrio chlorido tirpalu.

2014 metais kokybės tyrimams buvo perduoti 94 nuplautų eritrocitų vienetų bandiniai. Nuplautų eritrocitų vieneto tūris vidutiniškai buvo 258 ± 3 ml. hematokrito vidurkis - 0,60 (vidurkio PI 95 %). Visų tirtų nuplautų eritrocitų vienetų hemoglobino koncentracija atitiko kokybės reikalavimus ir

vidutiniškai buvo $57 \pm 1,2$ g/vnt., hemolizė neviršijo 0,2 % ir visuose tirtuose pavyzdžiuose atitiko kokybės reikalavimą.

Likutinis bendro baltymo nustatymas nuplautų eritrocitų supernatante buvo atliekamas pagal sutartį su VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos Laboratorinės diagnostikos centru. Visuose tirtuose vienetuose liekamojo baltymo kiekis atitiko reikalavimus, vidurkis $0,03 \pm 0,005$ g/vnt. (kokybės reikalavimas yra $< 0,5$ g/vnt.).

Šviežiai šaldyta plazma

Šviežiai šaldyta plazma ruošiama atskiriant plazmą iš konservuoto kraujo, saugoto iki 24 valandų nuo kraujo paėmimo ant kraujo atvėsimo plokščių ir užšaldant staigaus užšaldymo šaldiklyje per vieną valandą -30°C temperatūroje. Tokiu būdu paruoštoje šviežiai šaldytoje plazmoje užtikrinami normalūs labilių krešėjimo faktorių, albumino ir imunoglobulinų kiekiai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-1186 "Dėl kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo", šviežiai šaldytos plazmos sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 70 IU VIIIc faktoriaus 100 ml plazmos (90 % visų patikrintų vienetų turi atitikti kokybės reikalavimą), tiriant kas 3 mėnesius 10 vienetų pirmą saugojimo mėnesį. VšĮ NKC savo veikloje privalomai vadovaujasi aukščiau minėtu LR SAM įsakymu ir Europos Farmakopėjos straipsnio 0853 Human plasma for fractionation reikalavimais. 2014 metais ištyrus 50 šviežiai šaldytos plazmos mėginių, šviežiai paruoštos šviežiai šaldytos plazmos VIIIc faktoriaus kiekio vidurkis (vertinant 10 vnt kaupiniuose) buvo ne mažiau kaip 70 IU VIII faktoriaus 100 ml ir 100 proc. atitiko kokybės reikalavimus.

Dėl bendro baltymo kiekio 2014 metais buvo ištirti 305 VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje paruoštos šviežiai šaldytos plazmos bandiniai ir 11 kaupinių (po 10 vnt.), kaip nurodoma Europos farmakopėjos monografijoje (Ph. Eur. 0853). Baltymo kiekio vidurkis buvo $59,2 \pm 0,4$ g/l. (vidurkio pasikliautinumo intervalas $P = 0,95$) ir atitiko kokybės reikalavimus.

Siekiant įvertinti kraujo centrifugavimo ir plazmos atskyrimo kokybę, buvo skaičiuojamas liekamųjų ląstelių kiekis prieš užšaldymą. Ištyrus 398 plazmos bandinius prieš užšaldymą, visuose liekamųjų ląstelių kiekiai 100 % atitiko kokybės reikalavimus, kas parodo, kad centrifugavimo režimas šviežiai šaldytos plazmos gamybai yra parinktas tinkamai.

Krioprecipitatas

Tai kraujo komponentas, kuris gaminamas iš šviežiai šaldytos plazmos vieneto, po lėto atšildymo ir kieto centrifugavimo atskiriant plazmą be krioprecipitato į atskirą maišėlį. Krioprecipitate yra VIIIc, von Willebrand F, fibrinogeno, XIII F krešėjimo faktorių, komponentas yra naudojamas fibrinogeno kiekybinio ir kokybinio deficito, VIIIc F deficito ir kompleksinio krešėjimo faktorių deficito esant DIK sindromui gydymui.

Fibrinogeno kiekis kontroliuojamas tiriant ne mažiau kaip 4 krioprecipitato vienetus jų gamybos mėnesį. 2014 metais buvo ištirti 48 krioprecipitato vienetai. Fibrinogeno kiekis vidurkis buvo 399 ± 47 mg/vnt. (PI 95 %) ir atitiko kokybės reikalavimą (ne mažiau 140 mg/vnt.). VIIIc faktoriaus kiekis (ne mažiau 70 TV/vnt.) buvo tiriamas iš 6 krioprecipitato vienetų kaupinio. Ištyrus 16 vienetų kaupinių (pirmo saugojimo mėnesio ir pagaminto 2012/13 metais), VIIIc faktoriaus kiekio vidurkis buvo 121 ± 33 TV/vnt. Tyrimai buvo atliekami VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos Laboratorinės diagnostikos centre pagal sutartį.

Trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, vienas vienetas

Trombocitai iš konservuoto kraujo gaminami trombocitais turtingos plazmos metodu. Trombocitų kiekis viename trombocitų iš konservuoto kraujo vienete turi būti $> 60 \times 10^9$. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-1186 "Dėl kraujo ir jo komponentų ruošimo ir kokybės kontrolės reikalavimų aprašo patvirtinimo", jei 75 % tirtų

pavyzdžių turi norminį trombocitų skaičių, visi pagaminti trombocitai atitinka kokybės reikalavimus ir jei 90 % tirtų pavyzdžių neviršijamas norminis leukocitų skaičius ($< 0,2 \times 10^9$), visi pagaminti trombocitai atitinka kokybės reikalavimus.

2014 metais buvo ištirti VšĮ Nacionaliniame kraujo centre pagamintų 162 trombocitų vienetų pavyzdžiai, trombocitų skaičiaus tyrimą atliekant hematologiniu analizatoriumi iš trombocitų maišo segmento arba maišelio. Trombocitų skaičius vidutiniškai buvo $69 \pm 2 \times 10^9$ /vienete, 81 % tirtų bandinių trombocitų skaičius atitiko kokybės reikalavimą (≥ 75 %).

Liekamasis leukocitų kiekis vidutiniškai buvo $0,03 \pm 0,01 \times 10^9$ /vnt. tiriant hematologiniu analizatoriumi. Dėl pH trombocitų saugojimo pabaigoje 2014 metais buvo ištirti 142 trombocitų vienetai, visų jų pH atitiko reikalavimą 100 %. Vizualiai vertinant maišelio su trombocitais turinį prieš šviesą, visuose tirtuose vienetuose buvo matomas "swirling" fenomenas, susidarantis dėl normalios morfologijos trombocitų šviesos išsklaidymo.

Trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų

Trombocitai, gauti aferezės būdu, be leukocitų, gaminami naudojant automatinį aferezės įrenginį Haemonetic MCS+. Vienos trombocitų aferezės procedūros metu standartiškai paruošiami du gydomieji vienetai. Komponentas ruošiamas tik turint konkrečius gydymo įstaigų užsakymus.

2014 metais ištyrus 124 trombocitų aferezės procedūrų metu gautų trombocitų išėigą saugojimo pradžioje, tyrimus atliekant iš bandinių maišelio, trombocitų skaičiaus vidurkis buvo $4,32 \pm 0,07 \times 10^{11}$. Trombocitų išėiga priklauso nuo donoro trombocitų skaičiaus. Jei donoro trombocitų skaičius yra mažesnis nei 200×10^9 /l, yra tikimybė, kad trombocitų aferezės procedūros metu nepavyksta surinkti dviejų gydomųjų vienetų gamybai reikalingo trombocitų skaičiaus. Trombocitų skaičiaus svyravimai atskirų trombocitų aferezės procedūrų metu pateikiami diagramoje.

Liekamųjų leukocitų kiekis vidutiniškai buvo $0,16 \pm 0,02 \times 10^6$ /vnt. tiriant tėkmės citometru ar Nageotte kameroje pagal patvirtintas metodikas. Visų tirtų bandinių liekamasis leukocitų kiekis atitiko kokybės reikalavimus.

Visuose pagaminto produkto vienetuose buvo matomi sūkuriai ("swirling" fenomenas). pH buvo ištirtas 50 bandinių, 100 % bandinių pH buvo $> 6,4$ ir atitiko kokybės reikalavimus.

Sukauptieji trombocitai, gauti iš konservuoto kraujo, be leukocitų

Sukauptieji trombocitai gaminami iš leukocitų ir trombocitų sluoksnio, steriliu būdu sukaupti 5 tos pačios kraujo grupės leukocitų ir trombocitų sluoksnius, praskiedžiant juos plazma, centrifuguojant, atskiriant trombocitus ir juos filtruojant. Taip paruoštų gydomųjų vienetų ne mažiau kaip 75 % tirtų pavyzdžių turi turėti norminį (ne mažiau kaip 2×10^{11}) trombocitų skaičių ir ne mažiau kaip 90 % tirtų pavyzdžių neviršyti norminio leukocitų skaičiaus (mažiau nei 1×10^6 liekamųjų leukocitų).

Sukauptieji trombocitai ruošiami tik turint konkrečius gydymo įstaigų užsakymus. 2014 metais buvo ištirti 111 sukauptų trombocitų, be leukocitų pavyzdžių saugojimo pradžioje, 90,9 % tirtų pavyzdžių turėjo norminį trombocitų skaičių (vidurkis $2,6 \times 10^{11} \pm 0,1$) ir visuose vienetuose buvo norminis leukocitų skaičius.

Dėl pH buvo ištirti 69 pavyzdžiai, pH vidurkis buvo $7,4 \pm 0,04$ (vidurkio PI 95 %) ir visais atvejais atitiko kokybės reikalavimus.

Bakteriologinė kraujo ir kraujo komponentų surinkimo ir gamybos kontrolė

Siekiant užtikrinti kraujo komponentų saugumą ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 605 "Dėl bendrųjų kraujo komponentų gamybos sterilumo kontrolės reikalavimų patvirtinimo", 2014 metais buvo tikrinami kraujo komponentai baigiantis jų galiojimo terminui, donoro rankos apuošimo kokybė ir laminarinio bokso oras. Tyrimai buvo atliekami pagal sutartis išorės atestuotose/akredituotose laboratorijose pagal patvirtintas metodikas.

Siekiant įvertinti tendencijas, pastoviai buvo sekami ir analizuojami rankos pasėlių ir kraujo komponentų mikrobiologinių tyrimų rezultatai. Kraujo komponentų mikrobiologinio augimo atvejų per 2014 metus nebuvo. Donoro rankos apruošimo kokybės vertinimui 2014 metais buvo atlikti 69 pasėliai.

Medicininės prekės

Vykdamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 22 d. įsakymo Nr. V-1063 „Dėl kraujo donorystės įstaigų ir ligoninių kraujo bankų geros praktikos nuostatų patvirtinimo“ reikalavimus, medžiagų, kurios turi lemiama įtaka ruošiamų kraujo komponentų kokybei, išleidimą vidiniam naudojimui atlieka Kokybės užtikrinimo skyriaus vedėjas kartu su atsakingu sandėlio darbuotoju ir laboratorijos vedėju. Išleidimo metu vertinama reagentų ir medicininių medžiagų, kurioms yra nustatyti specialieji reikalavimai ir kurioms būtini serijos kokybės sertifikatai, atitiktis nustatytiems reikalavimams. Atitinkančios reikalavimus medžiagos ir reagentai ženklinami žalios spalvos lipduku ir „KK“ spaudu. 2014 metais neatitikčių dėl prekių kokybės ir saugojimo reikalavimų pažeidimo nustatyta nebuvo.

Susekamumas ir pranešimai apie pavojingas nepageidaujamas reakcijas ir pavojingus nepageidaujamus reiškinius

2014 metais iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų buvo gautas 1 (vienas) pranešimas apie užfiksuotą pirmo priežastinio lygio (galimą) pavojingą nepageidaujamą reakciją dėl anafilaksijos ir (arba) padidėjusio jautrumo ir susijusią su šviežiai šaldytos plazmos perpylimu. Tyrimo metu neatitikčių dėl pranešime nurodyto kraujo komponento vieneto gamybos ir saugojimo sąlygų pažeidimų nustatyta nebuvo. Donoro medicininė atranka ir kraujo ištyrimas atitiko Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Tyrimo ataskaita pateikta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai ir Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Pavojingų nepageidaujamų reiškinių 2014 metais užfiksuota nebuvo.

Donorų apklausa ir jų pasitenkinimas VšĮ Nacionalinio kraujo centro teikiamomis paslaugomis. Donorų skundai

Kraujo centre donorų ir kraujo produktų vartotojų, darbuotojų ir aukštesniųjų institucijų skundai dėl kraujo produktų kokybės ar Centro veiklos skundų nagrinėjimą reglamentuoja procedūros aprašas PA18–NKC Skundai. Užsakovų atsiliepimų valdymas. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose 2014 metais, kaip ankstesniais metais, nebuvo gauta nei vieno donoro skundo.

Siekiant atsižvelgti ir pagal galimybes patenkinti VšĮ Nacionalinio kraujo centro donorų poreikius, buvo atlikta apklausa, kurios metu Nacionaliniame kraujo centre (Vilniuje, Klaipėdoje ir Panevėžyje) kraujo davę žmonės atsakė į anketos klausimus, iš viso gautos 495 apklausos anketos. Apibendrinus apklausos rezultatus konstatuota, kad į anketos klausimus atsakinėjo 18 – 25 metų amžiaus grupei priskirti donoriai, kraujo duodantys daugiau nei vieną kartą per metus. Didesnė dalis apklausoje dalyvausių donorų yra neatlygintini donoriai.

Tai, kad net 35,6 % atsakiusių donorų nurodė, kad apie VšĮ Nacionalinio kraujo centro organizuojamas akcijas ir renginius sužino gaudami trumpąsias SMS žinutes ar sulaukę kraujo centro darbuotojų skambučių parodo, kad tiesioginis dėmesys ir kreipimasis į donorą yra tikrai efektyvus.

66,8 % apklaustųjų nurodė, kad vienas labiausiai skatinačių veiksnių duoti kraujo yra donoro pagalbos ligoniui reikalingumas.

Nurodydami sunkumus, su kuriais susiduria, norėdami duoti kraujo, donoriai pažymėjo, kad sunkiausia išeiti iš darbo ar studijų, sugaišta daug laiko.

95,5 % apklaustųjų donorų palankiai vertina kraujo centro darbuotojų aptarnavimą, skatina savo artimuosius tapti kraujo donoriais, pripažįsta, jog svarbiausia yra padėti ligoniui, o ne gauti finansinį

atlygi. Tai, kad 98,3 % apklaustųjų žadėjo dar kartą apsilankyti VšĮ Nacionaliniame kraujo centre, parodo, kad jie patenkinti teikiamų paslaugų kokybe.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro klientų – asmens sveikatos priežiūros įstaigų, naudojančių kraujo komponentus – apklausa

Siekiant gauti grįžtamąjį ryšį iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro klientų – asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kurioms VšĮ Nacionalinis kraujo centras teikia kraujo komponentus bei vadovaujantis procedūros aprašo „Skundai. Užsakovų atsiliepimų valdymas“ nuostatomis, anketavimo būdu 2014 metais buvo atlikta asmens sveikatos priežiūros įstaigų apklausa. Apklausoje anketos buvo išsiųstos 78 asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, užpildytos anketos gautos iš 53 asmens sveikatos priežiūros įstaigų.

Apklausoje anketą sudarė 5 klausimai, anketoje asmens sveikatos priežiūros įstaigos galėjo pateikti savo siūlymus dėl kraujo komponentų užsakymų priėmimo bei vykdymo organizavimo tobulinimo. Komentarų ir pasiūlymų gauta pakankamai daug, kas rodo, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigos nėra abejingos aptarnavimo kultūrai, informacijai, kurią gauna iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro. Iš ASPĮ tokiu būdu gauta informacija VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui yra labai svarbi, nes tai leidžia sužinoti ASPĮ problemas, išsiaiškinti, kas asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, naudojančioms VšĮ Nacionaliniame kraujo centre paruoštus kraujo komponentus, yra aktualu, svarbu, ir kas jų netenkina.

Išanalizavus ir apibendrinus asmens sveikatos priežiūros įstaigų pateiktas apklausoje anketas, konstatuota, kad:

- įvykdytas vienas pagrindinių VšĮ Nacionalinio kraujo centro veiklos uždavinių – laiku aprūpinti šalies asmens sveikatos priežiūros įstaigas krauju ir jo komponentais;

- įgyvendinta viena iš VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 m. siektinų veiklos užduočių, nustatanti, kad daugiau nei 85 % apklaustųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų teigiamai vertina aptarnavimo lygį VšĮ Nacionaliniame kraujo centre (98,1 % ASPĮ nurodė, kad planiniai užsakymai įvykdomi per pirkimo – pardavimo sutartyse nurodytą laiką; 94,34 % ASPĮ nurodė, kad jas tenkina aptarnavimo kokybė priimant užsakymus VšĮ Nacionaliniame kraujo centre bei išduodant užsakytus kraujo komponentus; 98,1 % ASPĮ nurodė, kad VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojai suteikia pakankamai reikiamos informacijos apie VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ruošiamus kraujo komponentus);

- VšĮ Nacionalinis kraujo centras laiku ir tinkamai vykdo sutartinius įsipareigojimus su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis, aprūpindamas jas kokybiškais kraujo produktais;

- VšĮ Nacionalinis kraujo centras kokybiškai aptarnauja ASPĮ priimant užsakymus ir išduodant kraujo produktus;

- ASPĮ domina galimybė pradėti naudoti arba padidinti pažangių gamybos technologijų kraujo komponentų (leukofiltruotų eritrocitų, gautų iš konservuoto kraujo bei aferezės būdu; sukauptųjų trombocitų, gautų iš konservuoto kraujo) naudojimą.

Neatitiktų vertinamoji analizė

Siekiant kontroliuoti neatitiktų kraujo donorystės įstaigos geros praktikos nuostatų, geros gamybos praktikos principų, vaistų geros platinimo praktikos taisyklių, ISO 9001:2008 standarto reikalavimams ir kokybės vadybos sistemos reikalavimams, nustatytiems pačios įstaigos, taip pat siekiant išsiaiškinti sisteminės spręstinas problemas, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre veikia savikontrolės ir vidaus audito, korekcinų ir prevencinių veiksmų sistema.

2014 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje užfiksuotos 48 neatitiktys, 1 nuokrypis susijęs su farmacinė veikla ir 2 korekcinų - prevencinių veiksmų be neatitiktų atvejai. Visos neatitiktys nustatytos savikontrolės metu, neatitiktų iš išorės tikrinančių institucijų nustatyta nebuvo.

Pritaikius „žuvies kaulo“ metodiką, neatitiktys pagal priežastis buvo apjungtos į kategorijas. Pagrindinės neatitiktų kategorijos buvo sekancios: dėl darbuotojų neatidumo ir instrukcijų

reikalavimų pažeidimo užfiksuotos neatitiktys sudarė 29 % nuo visų neatitikčių, problemos susijusios su proceso organizavimu ar nepakankama kontrole sudarė 23 %, klaidos susijusios su duomenų įrašais sudarė 12,5 %, su donoro medicinine atranka susijusios problemos - 10,4 %.

2014 metais buvo nustatyta viena sisteminė neatitiktis, kai dėl RhD silpno antigeno buvo stabdomas kraujo komponentų išleidimas kraujo donorystės įstaigos informacine sistema eProgesa. Priežastis išaiškinta, koregavimas ir korekciniai veiksmai įgyvendinti.

2014 metais atliktas kraujo donorystės įstaigos informacinės sistemos SeProgesa validavimas.

Kokybės rizikos valdymas

Rizikos valdymo procesas yra .kokybės užtikrinimo sudėtinė dalis. Rizikos valdymo eigoje yra siekiama išaiškinti su produktu ar procesu susijusias rizikas, įvertinti jų kritiškumą ir taikyti tas kontrolės priemones, kurios leistų jas sumažinti iki priimtino lygio.

Vienas iš šio proceso tikslų yra pasiekti, kad būtų išanalizuotos ir įvertintos naujų produktų ir technologijų rizikos bei sisteminiai pakeitimai. 2014 metais buvo atlikti 5 rizikos įvertinimai.

Pakeitimų valdymas

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre visi siūlomi pakeitimai yra vertinami atsižvelgiant į pakeitimo poveikį galutinio kraujo produkto kokybei vadovaujantis procedūros apraše PA23–NKC Pakeitimų valdymas nustatyta tvarka. Šiame procedūros apraše nustatyta tvarka valdomi pakeitimai, kurie gali turėti įtakos produkto kokybei ir procesų tęstinumui t. y. yra susiję su įrangos, sistemų, medžiagų, procesų organizavimo pakeitimais ir kuriems reikia nustatyti tam tikrą veiksmų seką pakeitimo įgyvendinimui.

2014 metais buvo užregistruotas 41 pakeitimas.

Įrangos naudojimas ir priežiūra

Už VšĮ Nacionaliniame kraujo centre naudojamų prietaisų ir įrengimų techninę priežiūrą, techninio aptarnavimo organizavimą, remonto organizavimą ir atliktų darbų bei įrengimų būklės įvertinimo atitinkamą įforminimą atsako Infrastruktūros skyriaus vyriausiasis inžinierius, VšĮ Nacionalinio kraujo centro panevėžio filiale – Ūkio dalies inžinierius, VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filiale – vyriausiasis slaugos administratorius. Matavimo priemonių metrologinės patikros grafikas, tonometrų metrologinės patikros grafikas ir skyrių bei grupių įrengimų aptarnavimo ir remonto grafikai metams tvirtinami VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus, filialuose – filialo direktorių įsakymais.

Įrašai apie aptarnavimo/tikrinimo tipą ir dažnį įrašomi į atitinkamo įrengimų techninio aptarnavimo ir remonto žurnalą ir saugomi darbo vietoje, prie įrengimų, duomenys papildomai atžymimi įrengimų techninio aptarnavimo ir remonto grafike. Duomenys apie aptarnavimo, remonto metu atliktus darbus, pakeistas detales ar mazgus įrašomi į įrenginio techninį pasą. Techninės priežiūros duomenys įrašomi į įrengimų aptarnavimo ir remonto grafikus, įrenginių techninius pasus ir medicininės technikos priežiūros žurnalą. Su visais įrašais supažindinami atitinkamų skyrių vedėjai, kurie pasirašo atliktų darbų aktus ir savo parašu patvirtina atlikto darbo priimtinumą.

Įrengimų techninis aptarnavimas ir remontas, matavimo priemonių patikros organizavimas, kalibravimas, validavimas, įrengimų su matavimo funkcijos metrologinės parengties užtikrinimas, efektyvus įrengimų panaudojimas siekiant kokybiško įrenginių darbo technologinio proceso metu, atliekamas pagal VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtinto procedūros aprašo PA6-NKC Medicinos prietaisų ir įrangos valdymas reikalavimus.

Laboratorinių analizatorių techninę priežiūrą (planinę ir skubią) pagal sutartis atlieka įrangos gamintojo techninės priežiūros inžinieriai. Planinė priežiūra atliekama pagal gamintojo sudarytą grafiką. Kiekvienam analizatoriui, pagal jo specifiką, sudaromas priežiūros (planinei priežiūrai, susidevėjusių detalių keitimui) grafikas.

Dokumentų valdymas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V-1063 „Dėl kraujo donorystės įstaigų ir ligoninių kraujo bankų geros praktikos nuostatų patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. V-338 „Dėl minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo tvirtinimo“, visi VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliekami veiksmai ir procesai yra dokumentuoti, o dokumentai parengti, platinami, peržiūrimi ir atnaujinami vieninga, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose nustatyta tvarka.

Kokybės vadove KV-NKC aprašyta VšĮ Nacionalinio kraujo centro įgyvendinta kokybės vadybos sistema, atitinkanti LST EN ISO 9001:2008 standarto reikalavimus. Kokybės vadovas apibrėžia įstaigos kokybės vadybos sistemą su nuorodomis į procedūrų aprašus ir instrukcijas.

Geros vaistų platinimo praktikos kokybės vadovas GVPP KV-NKC papildoma VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kokybės vadovą KV-NKC. Šiame kokybės vadove aprašyta VšĮ Nacionalinio kraujo centro įgyvendinta kokybės vadybos sistema didmeninio vaistų platinimo veikloje, atitinkanti Geros vaistų platinimo praktikos reikalavimus.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistema įdiegta ir taikoma VšĮ Nacionaliniame kraujo centre, esančiame Vilniuje, Žolyno g. 34, ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro filialuose Panevėžyje, Nemuno g. 75 bei Klaipėdoje, Naikupės g. 28. VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008 reikalavimus, įforminta dokumentais pagal vykdomus procesus ir skyriuose vykdomas veiklas ir suderinta su galiojančiais Lietuvos Respublikos norminiais teisės aktais. Kokybės vadybos sistema yra peržiūrima ir palaikoma įstaigos direktoriaus ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro personalo.

Pagrindinius VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemos dokumentus sudaro kokybės politika ir tikslai, Kokybės vadovas, Geros vaistų platinimo praktikos kokybės vadovas, procedūrų aprašai, instrukcijos, specifikacijos, taisyklės, tvarkos, duomenų įrašai ir kt.

Procedūrų aprašuose yra aprašyti visi procesai, reikalingi efektyviam kokybės vadybos sistemos veikimui. Procesų seka ir tarpusavio sąveika apibrėžta Kokybės vadove, Geros vaistų platinimo praktikos kokybės vadove ir procedūrų aprašuose.

Rezultatyviam procesų veikimui nustatyti tikslai (siekimos veiklos užduotys), kurių įgyvendinimas stebimas pamatuojamais rodikliais.

Kokybės vadybos sistemos įforminimo dokumentais tikslai yra šie: aprašyti VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės vadybos sistemą; paaiškinti, kaip atlikti darbus, kad būtų pasiekti nustatyti reikalavimai; sudaryti aiškiai ir efektyviai veikiančių operacijų atlikimo seką; užtikrinti operacijų nuoseklumą, pagrįstą dokumentų įforminimu; pateikti informaciją funkcinėms grupėms, siekiant geriau suprasti jų tarpusavio ryšius; pateikti objektyvius įrodymus, kad apibrėžti reikalavimai pasiekti; sudaryti kokybės sistemos auditavimo pagrindą; sukurti nuolatinio gerinimo principus.

VšĮ Nacionalinio kraujo centro kokybės sistemos įforminimas dokumentais ir duomenų įrašais parengtas pagal LST ISO 9001:2008 standarto reikalavimus, geros gamybos praktikos bei geros praktikos reikalavimus ir aprašytas VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintame procedūros apraše PA1-NKC Dokumentų ir įrašų valdymas. Šiame procedūros apraše nustatyta kraujo centro darbuotojų, skyrių vedėjų, grupių vadovų, atsakingų specialistų atsakomybė valdant dokumentus bei įrašus VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose.

Kraujo centre pildomos medicininės apskaitos žurnalai, formos, nurodytos Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakyme Nr. 515 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų veiklos apskaitos ir atskaitomybės tvarkos“ bei žurnalai ir formos, patvirtintos VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymais ar kaip procedūrų aprašų ir instrukcijų duomenų įrašai ir priedai.

Dokumentų saugojimo terminus reglamentuoja Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymas Nr. V-100 „Dėl bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymas Nr. 640 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų dokumentų saugojimo tvarkos“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 22 d. įsakymas Nr. V-1063 „Dėl kraujo donorystės įstaigų ir ligoninių kraujo bankų geros praktikos nuostatų patvirtinimo“. Laikino saugojimo dokumentai (originalai), kurių saugojimo

laikas iki 25 metų, saugomi skyriuose bei grupėse, už jų saugojimą paskirti atsakingi darbuotojai, nurodyti Dokumentacijos plane. Į centro archyvą perduodami ilgo saugojimo dokumentai. Centro archyvo patalpos įrengtos pagal Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. 35 „Dėl dokumentų saugyklų“ reikalavimus.

Dokumentai ir duomenų įrašai, kurie užtikrina donoro, kraujo vieneto ir jo laboratorinių tyrimų, gamybinės veiklos proceso bei pagamintų kraujo produktų susekamumą, saugomi teisės aktuose nustatytą laiką.

Laboratorinių tyrimų duomenys iš analizatorių yra reguliariais intervalais perkeliama į archyvines bylas.

PROCLEIX® TIGRIS® sistemos duomenų bazė išvaloma kas mėnesį, kad būtų palaikomas optimalus programinės įrangos ir operacinės sistemos veikimas. NRA tyrimų rezultatai kaupiami sistemos duomenų bazėje. Ne rečiau kaip kartą per du mėnesius duomenys yra archyvuojami ir suarchyvuotos bylos (išsaugotos PDF formate) perkeliama į archyvą kompiuteryje. Išvalyti užduočių sąrašų (priežiūros, naudotų reagentų, žinučių dėl prietaiso gedimų, operatoriaus klaidų it kt.) rezultatai ištrinami iš PROCLEIX® TIGRIS® sistemos duomenų bazės visam laikui.

Imunohematologinių tyrimų rezultatų archyvavimas vyksta „Galileo“ analizatoriaus archyve, archyvuojama ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

Vaistinių preparatų sandėlyje vaistų apskaitai naudojamas specializuotas kompiuterinės apskaitos programos Euro Skaita modulis, atitinkantis Vaistų geros platinimo praktikos taisyklių keliamus reikalavimus elektroninių duomenų įrašų saugumui ir užtikrinantis būtinąją informaciją apie vaistą teisės aktų nustatyta tvarka (programinėse prekių kortelėse įvedama informacija apie vaistą: prekinis pavadinimas, gamintojas/tiekėjas, galiojimo terminas, sandėliavimo vieta ir kt.).

Specializuotos kraujo donorystės įstaigos informacinės programos eProgesa su saugios nuotolinės prieigos sprendimu naudojimas. Kitos kompiuterinės programos, naudojamos VšĮ Nacionaliniame kraujo centre

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje, Klaipėdos ir Panevėžio filialuose įdiegta ir veikia specializuota kraujo donorystės įstaigos informacinė programa eProgesa su saugios nuotolinės prieigos sprendimu, apimanti visą sistemą nuo donoro registracijos iki kraujo komponento vieneto išleidimo ir išdavimo: donorų telkimą, donorų judėjimo organizavimą, donorų paiešką, planavimą; donorų priėmimą; kraujo paėmimą centre (filiale) ir mobiliuose punktuose; kraujo ištyrimą; kraujo komponentų ruošimą, saugojimą, apskaitą, išdavimą ir išleidimą; kraujo komponentų užsakymų priėmimą ir registravimą; kraujo komponentų išdavimą į ASPĮ; plazmos priėmimą, saugojimą ir išleidimą. Serveriai ir duomenų bazė patalpinta VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje, jautrių asmeninių duomenų apsaugą ir aukštos rizikos sistemos veikimo nepertraukiamumo užtikrinimą atitinkančiose patalpose. VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir filialų darbuotojai dirbdami centre (filiale) ar mobiliame punkte prie sistemos jungiasi naudodamiesi ryšio tarp serverių ir nutolusių darbo vietų saugumui užtikrinti reikalingomis priemonėmis, o kompiuteriai, esantys mobiliuose punktuose, tarpusavyje ir su serveriu ir duomenų baze susijungiami belaidžio ryšio technologija.

Nudojantis specializuota kraujo donorystės įstaigos informacinė programa eProgesa su saugios nuotolinės prieigos sprendimu, VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose sudaroma galimybė keistis informacija apie donorus, kraujo ir jo komponentų bei preparatų atsargas, laboratorinių tyrimų rezultatus ir atsargų valdymą, kas gerina donorų telkimo, kraujo paruošimo proceso koordinavimą ir planavimą, taip pat asmens sveikatos priežiūros įstaigų aprūpinimą kokybiškais ir saugiais kraujo komponentais per maksimaliai trumpą laiką, kas ypač svarbu. Taip pat lengvina ir greitina darbą su donorais, donorų paiešką, telkimą, kvietimų duoti kraujo ar jo sudedamųjų dalių išsiuntimą, donorų apskaitos vedimą, donorų srauto planavimą.

Specializuotos kraujo donorystės įstaigos informacinės programos eProgesa naudojimas leidžia panaikinti pasikartojančias ir besidubliuojančias operacijas, sutrumpinti rutininį „popierinį“ darbą, pagreitinti svarbios informacijos srautus (analizatorių rezultatai pateikiami per kompiuterinius tinklus). Didelę įtaką darbo našumui turi automatinių įrenginių įdiegimas, ypač laboratorinių analizatorių su

kompiuterių sąsajomis.

Specializuota kraujo donorystės įstaigos informacinė programa eProgesa užtikrina sąsają su medicininiais įrenginiais bei skaitytuvais, skirtais brūkšniniais kodams nuskaityti, taip pat etikečių, atitinkančių ISBT 128 standarto reikalavimus, spausdintuvais, tuo pagerinant produktų ir duomenų susekamumą ir kontrolę.

Kiekvieną dieną daromos tarpinės duomenų įrašų pasikeitimų ir papildymų kraujo donorystės įstaigos informacinėje programoje eProgesa kopijos, o vieną kartą savaitėje – pilna visų duomenų įrašų kraujo donorystės įstaigos informacinėje programoje eProgesa kopija. Kraujo donorystės įstaigos specializuota informacinė programa eProgesa leidžia atsekti kiekvieno duomenų įrašo padarymo laiką, identifikuoti įrašą padariusį darbuotoją, pilnai užtikrinti duomenų įrašų archyvavimą, saugojimą ir paiešką.

Vykdam Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 7 d. įsakymą Nr. 713 „Dėl Kraujo donorų registro nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymą Nr. V-592 „Dėl Kraujo donorų registro veikimo schemos patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymą Nr. V-659 „Dėl Kraujo donorų registro duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“, VšĮ Nacionalinis kraujo centras teikia norminiuose teisės aktuose nurodytus duomenis Kraujo donorų registru, taip pat naudojami duomenimis, kuriuos kitos respublikos kraujo donorystės įstaigos teikia kraujo donorų registru. Kraujo donorų registro paskirtis – registruoti kraujo ir kraujo sudedamųjų dalių donorus, rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti fiziniams ir juridiniams asmenims registro duomenis ir dokumentus, atlikti kitus registro duomenų tvarkymo veiksmus. Kraujo duomenų teikėjai – kraujo donorystės įstaigos, licencijuotos kraujo donorystės veiklai. Registro asmens duomenų tvarkymo tikslas – identifikuoti registro objektus - kraujo ir kraujo sudedamųjų dalių donorus.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose naudojama kompiuterinė programa „Skaita“, apimanti visą buhalterinę apskaitą (sandėlio atsargų, priemonių, turto, kraujo ir jo komponentų bei preparatų apskaitą). Duomenų mainai vyksta naudojant serverį su „Skaitos“ duomenų baze.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre dokumentų valdymui naudojama programa „Raštai“.

VIII. AUDITAI, IŠORINIAI TIKRINIMAI

Auditas - sistemingas, nepriklausomas ir dokumentais įformintas tikrinimas audito įrodymams surinkti ir objektyviai juos įvertinti, kad būtų nustatytas audito kriterijų atitikties laipsnis.

Pagrindinis audito tikslas – kontroliuoti tarptautinio standarto ISO 9001:2008 kokybės vadybos, asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės sistemų funkcionavimą, kraujo donorystės įstaigų geros praktikos nuostatų, geros vaistų gamybos praktikos ir geros vaistų platinimo praktikos taisyklių reikalavimų vykdymą VšĮ Nacionaliniame kraujo centre.

Vidaus auditai VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliekami vadovaujantis VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintu procedūros aprašu PA19-NKC Auditas. Auditus VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atlieka VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu sudaryta Kokybės auditorių grupė. Auditai pagal VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintą metinį auditų planą atliekami ne tik VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje, bet ir kraujo centro filialuose Klaipėdoje bei Panevėžyje. Pagal poreikį ir situaciją gali būti atliekami ir neplaniniai auditai.

Vidaus auditai planuojami taip, kad per metus VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro filialuose bent vieną kartą būtų patikrinti visi tarptautinio standarto ISO 9001:2008 kokybės vadybos sistemos procesai, o asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimų kokybės vykdymas – pagal nustatytus prioritetus. 2014 metais buvo audituojami atskiri kokybės vadybos sistemos elementai pagal kokybės standartų reikalavimus, VšĮ Nacionalinio kraujo centro veiklą reglamentuojančius teisės aktus ir vidaus dokumentus. Dokumentų ir įrašų valdymo bei personalo valdymo procesų reikalavimai buvo įtraukiami į kiekvieną 2014 m. auditą.

2014 metais VšĮ VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio bei Klaipėdos filialuose buvo atlikti 29 auditai, iš jų 4 neplaniniai.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais buvo atliekami ir išoriniai inspektavimai.

2014 metais buvo atlikti šie išorinių institucijų tikrinimai (inspektavimai, auditai):

- 1 auditą dėl VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų vykdomos veiklos atitikimo tarptautinio standarto ISO 9001:2008 reikalavimams atliko kompanijos Bureau Veritas Certification Lietuva specialistai.

- VšĮ Nacionalinio kraujo centro užsakymu, UAB „Jungtinė auditorių kontora“ atliko VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų 2013 metų finansinės veiklos auditą.

- Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliko didmeninės veiklos auditą dėl atitikties Geros vaistinių preparatų platinimo praktikos reikalavimams, nustatytiems Europos Komisijos 2013 m. lapkričio 5 d. paskelbtose Gairėse dėl žmonėms skirtų vaistų geros platinimo praktikos (VšĮ Nacionaliniam kraujo centrui išduotas Geros platinimo praktikos pažymėjimas).

- 1 tikrinimą VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliko Vilniaus teritorinės ligonių kasos specialistai.

- 1 tikrinimą VšĮ Nacionaliniame kraujo centre atliko Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos specialistai.

IX. KORUPCIJOS PREVENCIJA

Pagrindinis VšĮ Nacionalinio kraujo centro tikslas – gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą aprūpinant sveikatos priežiūros įstaigas krauju, kraujo komponentais ir vaistiniais preparatais. Tam, kad būtų užtikrintas šio tikslo vykdymas, VšĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojai telkia ir kviečia donorus, vykdo jų atranką, ima donorų kraują. Neformalių mokėjimų praktikos kraujo donorystės įstaigose nėra. VšĮ Nacionalinio kraujo centro vykdoma kraujo donorystės veikla nėra korupcinio pobūdžio veikla bei nesuteikia pagrindo donorų neoficialiems mokėjimams nei gydytojams nei kitam personalui.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras siekia, kad visuomenei nekiltų abejonių dėl įstaigos teikiamų paslaugų skaidrumo, netoleruojamos korupcijos apraiškos: kyšininkavimas, tarpininko kyšininkavimas, papirkimas, piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi, tarnybos pareigų neatlikimas ir kitos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti, užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre centro direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę VšĮ Nacionaliniame kraujo centre. VšĮ Nacionalinio kraujo centro internetinėje svetainėje adresu www.kraujodonoryste.lt/ yra viešai prieinama ir skelbiama VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtinta Korupcijos prevencijos VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 – 2016 m. programa ir Korupcijos prevencijos programos VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 – 2016 m. įgyvendinimo priemonių planas, nuoroda į Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą bei informacinis skelbimas dėl donoro kreipimosi į atsakingas institucijas, susidūrus su korupcinio pobūdžio veikla, taip pat VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus kreipimasis į donorus dėl neformalių mokėjimų.

2014 metais korupcinio pobūdžio apraiškų VšĮ Nacionaliniame kraujo centre neužfiksuota.

X. VIEŠIEJI PIRKIMAI

VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialuose viešieji pirkimai vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais, reglamentuojančiais viešuosius pirkimus, procedūros aprašu PA11-NKC Pirkimų valdymas, instrukcija I 1/PA11-NKC Viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas bei VšĮ Nacionalinio kraujo centro supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis.

Pirkimai VšĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose vykdomi atsižvelgiant į VšĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu patvirtintus metinius prekių, paslaugų, darbų ir informacinių technologijų ir telekomunikacijų pirkimų planus, kraujo centro ir centro filialų gamybinius poreikius bei finansines galimybes.

2014 metais centralizavus VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialų buhalterinę apskaitą, didžiąją dalį viešųjų pirkimų vykdė VšĮ Nacionalinis kraujo centras ir tik mažą dalį prekių, darbų ir paslaugų viešųjų pirkimų taikant mažos vertės pirkimo apklausos būdą, vykdė filialai.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais užbaigė du 2013 pradėtus atvirus viešojo pirkimo konkursus (automobilių viešojo pirkimo išperkamosios nuomos būdu atviras konkursas ir medicinos prietaisų (kraujo maišų) pirkimo atviras konkursas), kuriuos įvykdžius pasirašyta sutarčių 884 624,24 litų (256 204,89 Eur) sumai.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais vykdė 8 atvirus viešojo pirkimo konkursus, įvykdžius viešojo pirkimo procedūras, buvo pasirašyta sutarčių 4 825 795,27 litų (1 397 646,92 Eur) sumai (buvo vykdomi atviri konkursai dėl reagentų, medicinos įrangos, vakuuminių mėgintuvėlių įsigijimo, šviežiai šaldytos plazmos perdirbimo į kraujo vaistinius preparatus paslaugos viešojo pirkimo atviri konkursai).

2014 metais taip pat buvo vykdyti 5 supaprastinti atviri viešojo pirkimo konkursai, kuriuos įvykdžius pasirašyta sutarčių 1 128 759,40 litų arba 326 911,31 eurų sumai.

Supaprastinto atviro konkurso būdu 2014 metais pirka medicinos prietaisai, medicinos įranga (kraujo maišytuvai – svarstyklės, sujungimo plokštelės, vienkartinis maišų ir magistralių sistemos ir reikalingi tirpalai), automobilių ilgalaikės nuomos, serverių techninės ir programinės priežiūros paslaugos.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais vykdė 7 pirkimus neskelbiamų derybų būdu, kuriuos įvykdžius pasirašyta sutarčių 1 186 202,03 litų (343 547,84 eurų) sumai. Neskelbiamų derybų būdu buvo pirktos programinės įrangos priežiūros paslaugos, specializuotos kraujo donorystės programos eProgesa aptarnavimo ir techninio palaikymo paslaugos, patalpų nuoma mobiliems kraujo ėmimo punktam Kaune, Panevėžyje ir Vilniuje įrengti, taip pat kraujo maišų sistemos su antikoagulantu ir maitinamuoju tirpalu, diagnostiniai reagentai.

2014 metais buvo vykdyti pirkimai per CPO (Centrinę perkančiąją organizaciją) ir pasirašyta sutarčių 581 923,00 litų (168 536,55 eurų) sumai: per CPO (Centrinę perkančiąją organizaciją) 2014 metais pirktas kuras, taip pat buvo vykdyti mažos vertės pirkimai.

Vykdamat mažos vertės pirkimus, 2014 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje buvo įsigyta prekių, paslaugų ir darbų pirkimų už 3 009 500,06 litus (871 611,44 eurų).

VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos ir Panevėžio filialai vykdė tik mažos vertės pirkimus apklausos būdu:

- VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filialas, vykdydamas mažos vertės pirkimus apklausos būdu, 2014 metais sudarė sutarčių 196 616,53 litų arba 56 944,08 eurų sumai.

- VšĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filialas, vykdydamas mažos vertės pirkimus apklausos būdu, 2014 metais sudarė sutarčių 35 960,56 litų (10 414,9 eurų) sumai.

Vykdamat neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programą 2014 metais, buvo pasirašyta sutarčių 1 159 273,62 litų (335 748,84 eurų) sumai.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais ne tik pats skelbė viešojo pirkimo konkursus, bet taip pat dalyvavo asmens sveikatos priežiūros įstaigų organizuojamuose viešojo pirkimo konkursuose dėl kraujo komponentų ir preparatų tiekimo.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais, kaip ir 2013 metais, siekė pakeisti ASPĮ aprūpinimo kraujo komponentais bei atsiskaitymo už kraujo komponentus teisinį reglamentavimą, kas leistų ASPĮ ir kraujo donorystės įstaigoms nepatirti viešųjų pirkimų konkursų organizavimo išlaidų, sumažėti motyvaciją ASPĮ dirbtinai riboti kraujo komponentų vartojimą siekiant taupyti ASPĮ lėšas, kraujo donorystės įstaigoms tapti nepriklausomomis nuo trumpalaikių (dažniausiai 1 metams) viešųjų pirkimų būdu sudaromų kraujo tiekimo sutarčių.

XI. ŪKINĖ VEIKLA

Siekiant užtikrinti efektyvią, racionalią, patikimą ir saugią VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų veiklą, 2014 metais VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir filialuose buvo užtikrinta VŠĮ Nacionalinio kraujo centro energetinių sistemų funkcionavimas, vykdoma technikos priežiūra ir remontas, pastatų, statinių, patalpų priežiūra ir remontas, teritorijos priežiūra, personalo sauga nuo nelaimingų atsitikimų, centro bei jo filialų informacinių technologijų sistemos veikimo užtikrimas.

Užtikrinta kraujo centro ir kraujo centro filialų materialinių vertybių apsauga, ekonomišką šilumos naudojimą, kas leido sumažinti išlaidas šildymui, tvarkyta, prižiūrėta ir reguliuota kraujo centro patalpų centrinio šildymo sistema, kontroliuotas liftų, apšvietimo, ventiliacijos, kanalizacijos ir kitų sistemų tvarkymas, jų techninis stovis ir šalinti gedimai.

Aprūpinta ūkiniu - techniniu inventoriumi, kompiuterine - informacine technika, kanceliarinėmis prekėmis, buvo užsakomi, priimami ir paruošiami naudojimui nauja įranga ir prietaisai. Iš BUAB „Kraujo donorystės centro“ įsigyta daug naudotos, VŠĮ Nacionaliniam kraujo centrui ir kraujo centro filialams reikalingos įrangos – centrifugų, analizatorių, šaldiklių, taip pat medicininių ir biuro baldų.

Įrengti mobilūs kraujo surinkimo punktai Kaune, Panevėžyje ir Vilniuje,

Užtikrintas kokybiškas ir racionalus transporto priemonių naudojimas, vykdyta transporto priemonių priežiūra ir savalaikis jų remontas. 2014 metais buvo atnaujintas automobilių parkas, automobiliuose įrengta sekimo ir kuro kontrolės įranga. Siekiant užtikrinti automobilių tinkamą švarą ir priežiūrą, vandentiekio sistemos dalyje, kurios vanduo naudojamas automobilių plovimui, įrengta vandens nugeležinimo sistema.

Buvo atliekama medicinos įrangos priežiūra bei remontas, organizuota medicinos įrangos metrologinė patikra.

Siekiant užtikrinti gaisrinės saugos reikalavimų vykdymą, savalaikiai tikrintas tam reikalingas inventorių, pildyti gesintuvai, taip pat užtikrintas centro darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų vykdymas, kontroliuotas darbuotojų sveikatos patikrinimo pagal patvirtintą grafiką periodiškumas.

2014 metais buvo kontroliuotas ir užtikrintas darbuotojų patekimo į teritoriją ir patalpas, judėjimo ir kontrolės sistemos administravimas bei atliekami instaliavimo ir atnaujinimo darbai, atliekami telekomunikacijos tinklų (telefoninių ir interneto linijų) atnaujinimo, priežiūros bei programavimo darbai.

XII. FINANSINĖ IR EKONOMINĖ VEIKLA

Siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių viešųjų įstaigų buhalterinę apskaitą, reikalavimų vykdymą bei optimizuoti ir sumažinti darbo sąnaudas, 2014 m. centralizuota VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir VŠĮ Nacionalinio kraujo centro filialų buhalterinė apskaita. Kadangi visos finansinės ataskaitos privalo būti pateikiamos konsoliduotos, t. y. sudarant kraujo centro finansines ataskaitas, filialų veiklos rezultatai turi būti įtraukiami į bendrus įstaigos rezultatus ir priskiriami įstaigos vidaus dokumentams. Konsolidavimas užėmė daug darbo ir laiko sąnaudų, nes buvo vykdomas rankiniu būdu suvedant duomenis.

Reorganizavus VŠĮ Nacionalinio kraujo centro ir filialų buhalterinę apskaitą ir ją centralizavus, filialuose sukurtos reikiamos darbo vietos darbu su buhalterinės apskaitos programa „Euroskaita“. Tokiu būdu duomenys apie paruoštą konservuotą, paruoštus kraujo komponentus ir jų judėjimas (išdavimas į ASPĮ) automatiškai patenka į buhalterinės apskaitos programą „Euroskaita“, taip pat sumažėjo rankinio darbo įvedant filialų duomenis ir gaunant konsoliduotas finansines ataskaitas.

1. Finansinė veikla.

Buhalterinė apskaita VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose vedama vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos direktoriaus, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus bei VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio ir Klaipėdos filialų direktorių įsakymais ir kitais norminiais teisės aktais,

reglamentuojančiais buhalterinę apskaitą.

2014 metais VšĮ Nacionaliniame kraujo centre buvo parengti ir laiku pateikti šie dokumentai: finansinių ataskaitų rinkiniai, PVM deklaracijos, mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos, biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitos, PSDF biudžeto išlaidų vykdymo apyskaita, ir kt., atlikta metinė viso turto ir įsipareigojimų inventorizacija.

2014 metais buvo atliekama įprastinė VšĮ Nacionalinio kraujo centro bei Klaipėdos ir Panevėžio filialų buhalterinė apskaita.

VšĮ Nacionalinis kraujo centras sutarties su Vilniaus teritorine ligonių kasa pagrindu iš privalomojo draudimo fondo biudžeto 2014 metais gavo lėšų donorų kompensacijoms, taip pat lėšų neatlygintinai kraujo donorystei skatinti.

Pajamos ir išlaidos

VšĮ Nacionalinio kraujo centro ūkiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

2014 metais viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro (įskaitant ir filialus) pagrindinės veiklos pajamos sudarė 35 906,2 tūkst. litų (10 399,15 tūkst. eurų), iš jų:

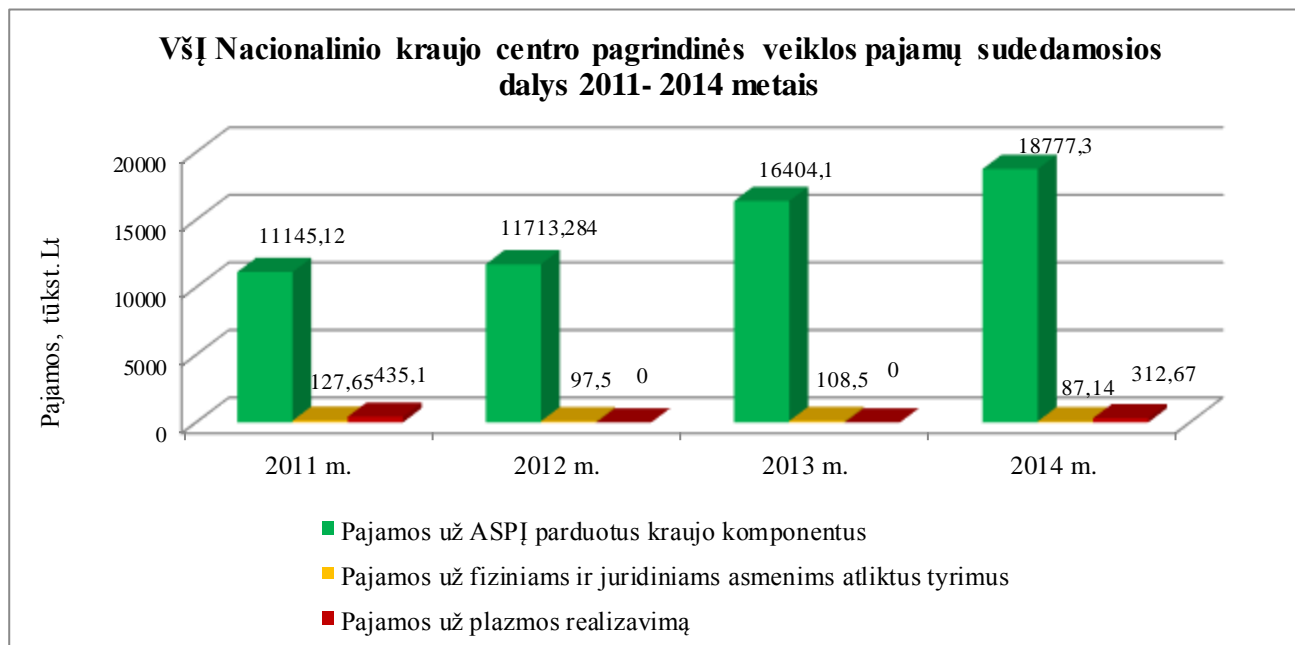
- finansavimo pajamos iš kitų šaltinių sudarė 17 041,8 tūkst. litų (4 935,64 tūkst. eurų);
- pagrindinės veiklos kitos pajamos sudarė 18 864,4 tūkst. litų (5 463,51 tūkst. eurų).

2014 metais viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro kitos veiklos pajamos sudarė 546,48 tūkst. litų (158,27 tūkst. eurų).

2014 metais viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro (įskaitant ir filialus) veiklos pajamos sudarė 36 452,68 tūkst. litų (10 557,42 tūkst. eurų).

VšĮ Nacionalinio kraujo centro pagrindinės veiklos pajamų sudedamosios dalys parodytos 29 paveiksle.

29 paveikslas

2014 metais VšĮ Nacionalinio kraujo centro sąnaudos sudarė 35 839,14 tūkst. litų (10 379,73 tūkst. eurų).

VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 metų veiklos sąnaudų struktūra parodyta 5 lentelėje.

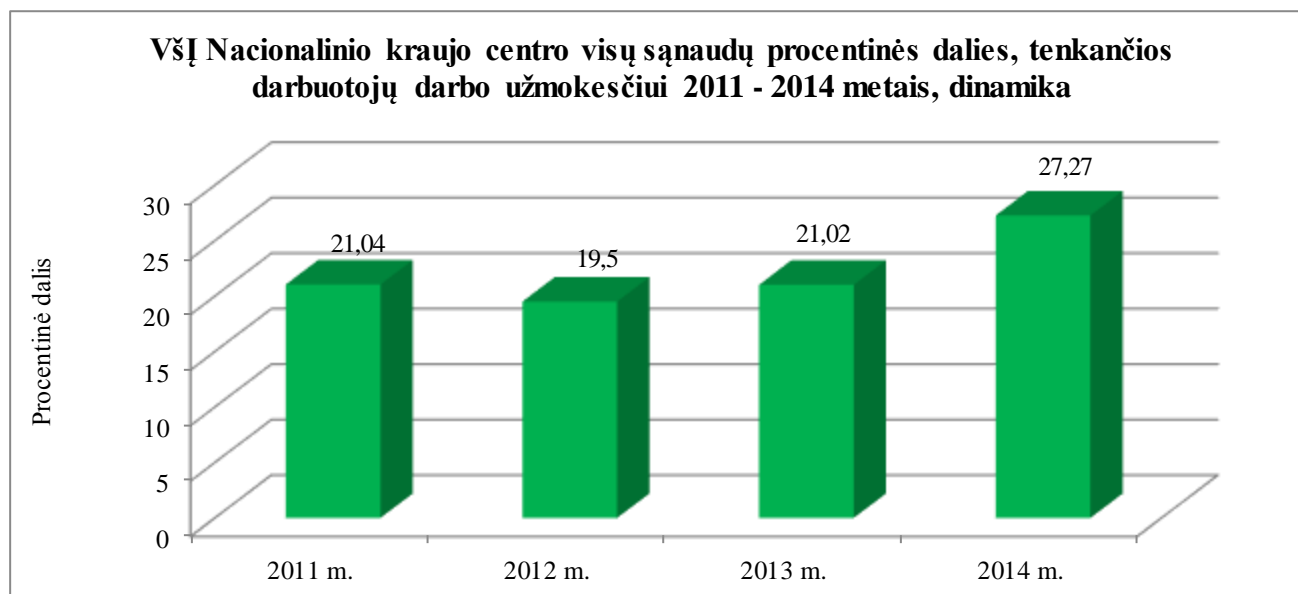
5 lentelė. VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 metų sąnaudų struktūra

Eil. Nr.	Sąnaudų pavadinimas	Sąnaudos	
		litais	eurais
1.	Pagrindinės veiklos sąnaudos iš viso, iš jų:	35 367 101,43	10 243 020,57
1.1.	Darbuotojų darbo užmokestis ir socialinis draudimas	9 643 308,68	2 792 895,23
1.2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija)	504 862,75	146 218,36
1.3.	Komunalinės paslaugos ir ryšiai	652 793,62	189 062,10
1.4.	Komandiruotės	71 870,63	20 815,17
1.5.	Transportas	310 180,56	89 834,50
1.6.	Kvalifikacijos kėlimas	64 102,33	18 565,32
1.7.	Remontas ir eksploatacija	89 852,01	26 022,94
1.8.	Sunaudotų ir panaudotų atsargų savikaina	21 168 632,16	6 130 859,64
1.9.	Nuoma	198 619,58	57 524,21
1.10.	Kitos paslaugos	533 430,49	154 492,15
1.11.	Kita (parama, kompensacijos ir kt.)	2 129 448,62	616 730,95
2.	Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas	539 086,14	156 130,14
3.	Kitos veiklos rezultatas	74 437,43	21 558,57
3.1.	Kitos veiklos pajamos	546 477,56	158 270,84
3.2.	Kitos veiklos sąnaudos	472 040,13	136 712,27
4.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas	- 18 895,42	- 5 472,49
5.	Grynasis perviršis ar deficitas (+/-)	+ 594 628,15	+ 172 216,22

VšĮ Nacionalinio kraujo centro ir kraujo centro filialų 2014 metų finansinės veiklos rezultatas: + 594 628,15 litų (+172 216,22 eurų).

VšĮ Nacionalinio kraujo centro visų veiklos (pagrindinės ir kitos veiklos) sąnaudų procentinės dalies, tenkančios darbuotojų darbo užmokesčiui (įskaitant išlaidas socialinio draudimo įmokoms), dinamika 2011 - 2014 metais parodyta 30 paveiksle.

30 paveikslas

VšĮ Nacionalinis kraujo centras ir kraujo centro filialai 2014 metais įsigijo ilgalaikio materialaus turto už 743,53 tūkst. litų (215,34 tūkst. eurų), nematerialaus turto - už 66,98 tūkst. litų (19 40 tūkst. eurų). Perleisto ilgalaikio turto nebuvo.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro dalininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. 2014 metais jokių dalininko įnašų į VŠĮ Nacionalinio kraujo centro biudžetą nebuvo, taip pat nebuvo ir išlaidų išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims.

VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre yra patariamasis organas – Stebėtojų taryba, kitų kolegialių organų viešojoje įstaigoje Nacionalinis kraujo centras nėra, todėl 2014 metais nebuvo jokių išlaidų kolegialių organų narių darbo užmokesčiui bei kitoms kolegialių organų narių išmokoms. VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Stebėtojų tarybos nariams taip pat nebuvo jokių išlaidų.

VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus priskaitytas darbo užmokestis 2014 metais sudarė 68807,57 litų (19 928,05 eurų), kitos išlaidos (komandiruotėms) – 10 610,04 Lt (3 072,88 eurų).

6 lentelė. Informacija apie VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ir kraujo centro filialuose imant kartu vidutinį 2014 m. vieno mėnesio etato priskaitytą darbo užmokestį

Eil. Nr.	Pareigybės pavadinimas	Vidutinis vieno mėnesio etato priskaitytas darbo užmokestis	
		litais	Eurais
1.	Gydytojai	3 642,0	1 054,8
2.	Slaugos specialistai	2 723,0	788,6
3.	Kitas personalas	2 971,0	860,5

1.2. Sutartinių įsipareigojimų su Vilniaus teritorine ligonių kasa vykdymas

Vykdam sutarties su VŠĮ Nacionaliniu kraujo centru įsipareigojimus, Vilniaus teritorinė ligonių kasa viešajai įstaigai Nacionalinis kraujo centras skyrė 2 724,0 tūkst. litų lėšų, kurios buvo paskirstytos sekančiai:

- 1 524,0 tūkst. litų kraujo donorų kompensacijoms;
- 1 200,0 tūkst. litų neatlygintinai kraujo donorystei propaguoti.

VŠĮ Nacionalinis kraujo centras, kartu su filialais Klaipėdoje ir Panevėžyje, 2014 metais kompensacijoms kraujo donorams išmokėjo 1 524,0 tūkst. litų.

Iš Neatlygintos kraujo donorystės propagavimo programos 2006 – 2015 metams lėšų, 2014 metams VŠĮ Nacionaliniam kraujo centrui skirtų 1 200 000,0 litų, VŠĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais įsisavino 1 159 273,62 litų. Į PSDF biudžetą grąžinta 40 726,38 litų nepanaudotų lėšų.

2. Ekonominė veikla

Vykdam ekonominę veiklą VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre, 2014 metais buvo rengiamos VŠĮ Nacionalinio kraujo centro konservuoto kraujo, jo komponentų ir preparatų mėnesio ataskaitos, ataskaitos apie kraujo preparatų gamybą ir tiekimą ASPĮ; buvo sudaryta VŠĮ Nacionalinio kraujo centro metinė ataskaita (forma Nr. 30-1).

Vykdoma ilgalaikio turto pagal panaudą, trumpalaikio turto apskaita ir kontrolė. Centro turtas nurašomas dalyvaujant VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus įsakymu sudarytai komisijai.

Vykdoma viešųjų pirkimų būdu centre įsigytų prekių ir paslaugų apskaita ir kontrolė. Vykdomas planinėse paraiškose nurodyto prekių asortimento ir kiekių sutikrinimas su patvirtintu metiniu pirkimo planu.

XIII. KIEKYBINIAI IR KOKYBINIAI VŠĮ NACIONALINIO KRAUJO CENTRO 2014 METŲ VEIKLOS VERTINIMO RODIKLIAI

1. Kiekybiniai veiklos vertinimo rodikliai

1.1. VŠĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 metų finansinės veiklos rezultatas: + 594 628,15 litų (+172 216,22 eurų).

1.2. VŠĮ Nacionalinio kraujo centro pagrindines veiklos pajamas 2014 metais sudarė lėšos, gautos už asmens sveikatos priežiūros įstaigoms parduodamus kraujo komponentus. Tokiu būdu, visas ne iš PSDF ar kitų valstybės biudžetų fondų gautas finansavimas VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre per

2014 metus vertintinas kaip papildomi finansavimo šaltiniai, kurie sudarė 18 864,4 tūkst. litų (5 463,51 tūkst. eurų) (arba 100 % visų VŠĮ Nacionalinio kraujo centro pagrindinės veiklos pajamų).

VŠĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais savo veiklai negavo jokio finansavimo nei iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto (sutartis su Vilniaus teritorine ligonių kasa pasirašyta tik dėl kompensacijų kraujo donorams ir lėšų neatlygintinos kraujo donorystės propagavimui skyrimo), nei iš kitų valstybės biudžeto šaltinių.

1.3. Sąnaudos darbo užmokesčiui VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais sudarė 27,27 % visų VŠĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 m. veiklos (pagrindinės ir kitos veiklos) sąnaudų.

1.4. Sąnaudos valdymui VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais sudarė 869 336,6 litų (251 777,28 eurų) arba 2,426 % nuo visų VŠĮ Nacionalinio kraujo centro veiklos (pagrindinės ir kitos veiklos) sąnaudų arba 2,458 % nuo VŠĮ Nacionalinio kraujo centro pagrindinės veiklos sąnaudų.

2. Kokybiniai veiklos vertinimo rodikliai

2.1. VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais apklausos anketos buvo išsiųstos 78 asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, užpildytos anketos gautos iš 53 asmens sveikatos priežiūros įstaigų. Apklausos rezultatai parodė, kad įgyvendinta viena iš VŠĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 m. siektinų veiklos užduočių, nustatanti, kad daugiau nei 85 % apklaustųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų teigiamai vertina aptarnavimo lygį VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre (apklausos anketose 98,1 % ASPĮ nurodė, kad planiniai užsakymai įvykdomi per pirkimo – pardavimo sutartyse nurodytą laiką; 94,34 % ASPĮ nurodė, kad jas tenkina aptarnavimo kokybė priimant užsakymus VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre bei išduodant užsakytus kraujo komponentus; 98,1 % ASPĮ nurodė, kad VŠĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojai suteikia pakankamai reikiamos informacijos apie VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre ruošiamus kraujo komponentus.

2.2. VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais nebuvo užregistruota nei vieno donoro skundo.

2.3. VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais anketavimo būdu buvo apklausti 495 donorai. Donorų apklausos rezultatai rodo, kad daugiau kaip 85 % apklaustųjų VŠĮ Nacionalinio kraujo centro donorų aptarnavimą vertina teigiamai.

2.4. 2013 metais veiklą pradėjo, o 2014 metais veiklą tęsė VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Šiaulių mobilus punktas. 2014 metais veiklą pradėjo VŠĮ Nacionalinio kraujo centro mobilūs punktai Kaune, Panevėžyje ir Vilniuje.

2.5. VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008 / LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus. 2014 metais atliktas VŠĮ Nacionalinio kraujo centro priežiūros auditas siekiant įsitikinti, kad VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikianti kokybės vadybos sistema atitinka tarptautinio standarto ISO 9001:2008 / LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus. Audito metu neatitikčių nenustatyta.

2.6. Nustatytas VŠĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojų kaitos rodiklis 2014 metams - ne daugiau kaip 15 %. 2014 metais VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre, įskaitant ir filialus, buvo priimta 68 darbuotojai ir atleisti 26 darbuotojai. Faktinis VŠĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojų kaitos rodiklis 2014 metais - 22,815 % (VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre Vilniuje – 17,74 %, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Klaipėdos filiale – 19,35 %, VŠĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio filiale – 37,25 %).

Priežastys, nulėmusios aukštesnį nei nustatyta VŠĮ Nacionalinio kraujo centro darbuotojų kaitos rodiklį 2014 metais, yra šios:

- 2013 m. sustabdžius, o vėliau ir panaikinus UAB „Kraujo donorystės centro“ ir VŠĮ Kauno kraujo centro licencijų teikti kraujo donorystės ir laboratorinės diagnostikos paslaugas galiojimą, padidėjo VŠĮ Nacionalinio kraujo centro aptarnaujamų ASPĮ skaičius, į kurias pristatomi (vežami) kraujo komponentai. VŠĮ Nacionalinis kraujo centras, siekdamas aprūpinti respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigas kraujo komponentais, privalėjo suintensyvinti donorų telkimą, padidinti kraujo ruošimo ir kraujo komponentų gamybos apimtį. Siekiant užtikrinti reikiamą donorų skaičių, VŠĮ Nacionaliniame kraujo centre nuo 2014 m. buvo įsteigtas Donorystės skyrius, padidėjo gamybos apimtys (priimamų donorų skaičius, atliekamų kraujo tyrimų skaičius, ruošiamų ir išduodamų kraujo

komponentų skaičius). Dėl šių priežasčių, siekiant užtikrinti stabilią VšĮ Nacionalinio kraujo centro veiklą, 2014 metų eigoje buvo priimta dalis darbuotojų.

- Siekiant neprarasti Kauno krašto donorų bei užtikrinti Kauno, Alytaus, Marijampolės apskričių teritorijose esančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų aprūpinimą kraujo komponentais bei siekiant sudaryti sąlygas Kauno krašto donorams duoti kraujo jiems patogioje vietoje, 2014 m. pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro Kauno mobilus punktas.

- Siekiant užtikrinti Panevėžio krašto ligoninių aprūpinimą kraujo komponentais bei siekiant sudaryti sąlygas Panevėžio krašto donorams duoti kraujo jiems patogioje vietoje, 2014 m. pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro Panevėžio mobilus punktas.

- 2014 m. rudenį pradėjo veikti VšĮ Nacionalinio kraujo centro mobilus punktas Vilniuje donorams strategiškai patogioje vietoje (Vilniaus centrinėje universalinėje parduotuvėje).

- Padidėjęs kraujo komponentų poreikis, aptarnaujamų asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičiaus augimas, tai, kad kraujo komponentus VšĮ Nacionalinis kraujo centras ir kraujo centro filialai į asmens sveikatos priežiūros įstaigas pristato savo transportu, sąlygojo darbuotojų skaičiaus augimą, ko pasekoje darbuotojų kaitos rodiklis VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 m. siekė 22,815 %.

2.7. VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais kraujo komponentus ir preparatus teikė 78 asmens sveikatos priežiūros įstaigoms.

2.8. VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 metais į APSĮ išdavė 60 795 vienetus eritrocitų be trombocitų ir leukocitų sluoksnio pridėtiniame tirpale, 3 712 vienetus eritrocitų be leukocitų pridėtiniame tirpale ir 119 vienetą nuplautų eritrocitų.

2.9. Validuota VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikianti kraujo donorystės įstaigos specializuota programa eProgesa (atliktas tinkamumo patvirtinimas).

2.10. Pertvarkyta ir atnaujinta VšĮ Nacionalinio kraujo centro internetinė svetainė.

XIV. IŠVADOS

Įvertinus VšĮ Nacionalinio kraujo centro 2014 metų veiklą ir susumavus veiklos rezultatus, galima daryti šias išvadas:

1. Įvykdytas vienas pagrindinių viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro veiklos uždavinių – laiku aprūpinti šalies asmens sveikatos priežiūros įstaigas krauju ir jo komponentais.

2. Įsteigti ir veikia mobilūs kraujo ėmimo punktai Šiauliuose, Kaune, Panevėžyje ir Vilniuje.

3. Užtikrinta stabili viešosios įstaigos Nacionalinio kraujo centro finansinė situacija.

4. 2014 metais VšĮ Nacionalinio kraujo centro finansinės veiklos rezultatas + 594 628,15 litų (+172 216,22 eurų).

5. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre 2014 metais iš viso buvo 66 147 kraujo ir jo komponentų donacijos, iš jų 31 203 neatlygintinos, kas sudarė 47,2 %.

6. VšĮ Nacionalinis kraujo centras 2014 m. gruodžio 31 dienai neturėjo uždelstų finansinių įsiskolinimų.

7. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre įdiegta ir veikia kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio standarto ISO 9001:2008 / LST EN ISO 9001:2008 reikalavimus.

8. VšĮ Nacionaliniame kraujo centre užtikrinta veikla, atitinkanti kraujo donorystės įstaigų Geros praktikos ir Geros gamybos principus.

9. Sėkmingai įsisavintos Neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programos 2014 metams skirtos lėšos.